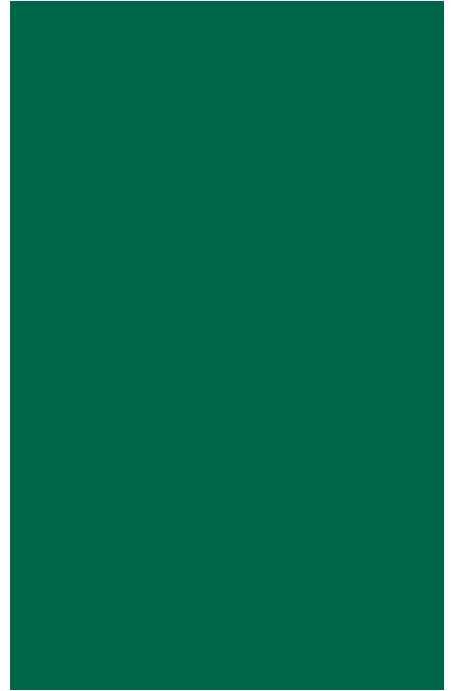

2004

Vuosikertomus

Frenckellin
Kirjapaino Oy,
Espoo 2005

Sisältö

Stockmann lyhyesti.....	2
Stockmann vuonna 2004.....	4
Liiketoimintayksiköt lyhyesti.....	5
Vuoden 2004 merkittäviä tapahtumia	6
Tietoja osakkeenomistajille.....	7
Toimitusjohtajan katsaus	8
Hallitus ja tilintarkastajat	10
Konsernin johto	11

Liiketoimintayksiköt

Tavarataloryhmä	12
Stockmann Auto	18
Hobby Hall	22
Seppälä	26
Hallinto ja johtaminen	30
Riskien hallinta	33
Henkilöstö	35
Yhteiskuntavastuu.....	37

Tilinpäätös 31.12.2004

Hallituksen toimintakertomus.....	40
Osakkeet ja osakepääoma	46
Tunnusluvut.....	51
Osakekohtaisia tietoja	52
Tuloslaskelma	53
Tase	54
Kassavirtalaskelma	56
Tilinpäätöksen liitetiedot.....	57
Emoyhtiön voitonjakoehdotus	66
Tilintarkastuskertomus	67
Yhteystiedot.....	68

Stockmann lyhyesti

Stockmann on vuonna 1862 perustettu suomalainen vähittäiskauppaa harjoittava pörssiyhtiö. Osakkeenomistajia on noin 33 000. Asiakkaiden tyytyväisyys on Stockmannin kaupankäynnin keskeinen tavoite kaikilla sen toimialoilla. Stockmannin neljä liiketoimintayksikköä ovat tavarataloryhmä, Stockmann Auto, etäkauppaa harjoittava Hobby Hall sekä muotikaupan myymäläketju Seppälä. Stockmann toimii Suomessa, Venäjällä, Virossa, Latviassa ja Liettuassa.

Kannen kuvat

Stockmann avasi vuonna 2004 kaksi uutta tavarataloa Moskovassa. Kuva kauppakeskus Mega Etelän Stockmann-tavaratalon Herku-osastolta.

Stockmann on toiminut 50 vuotta Ford-jälleenmyyjänä. Odotettu uutuus – vuoden 2005 täysin uusi Ford Focus – Helsingin tavaratalon edustalla.

Hobby Hall on etäkaupan markkinajohtaja myös Virossa. Kuva Tallinnasta.

Seppälä aloitti vuonna 2004 toimintansa Venäjällä. Kuva moskovalaisen Marinon kauppakeskuksen myymälästä.

Stockmann-konsernin perusarvot

Tuloshakuisuus

Harjoitamme liiketoimintaa rahan ansaitsemiseksi; kaiken toiminnan tulee tukea tätä päämäärää. Menestyminen tuloksenteeossa merkitsee osakkeenomistajille sijoituksen tuottavuutta, yritykselle liikkumavapautta ja riskinottoa sekä yhteisiin päämääriin sitoutuneille hyville ihmisille arvostettua työtä ja mahdollisuutta kehittyä.

Asiakaslähtöisyys

Ansaitsemme rahaa vain tuottamalla asiakkaan näkökulmasta todellisia ja kilpailijoita parempia etuja, jotka kokonaisuutena johtavat korkeaan asiakastytyväisyyteen ja kiinteisiin asiakassuhteisiin. Kilpailukykyinen hinnoittelu, luotettava laatu ja hyvä asiakaspalvelu ovat keskeisiä edellytyksiä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tehokkuus

Toimimalla kilpailijoita paremmin kasvatamme myyntiä ja saavutamme korkean kustannustehokkuuden sekä hyvän pääoman käytön tehokkuuden.

Sitoutuminen

Menestymme ymmärtämällä kaikissa toiminnoissa Stockmannin yhteisten ja oman yksikön menestystekijöiden merkityksen ja sitoutumalla yhteisiin tavoitteisiin.

Ihmisten arvostus

Arvostamme ihmisten kykyä sitoutua, ottaa hallittuja riskejä ja saada aikaan tulosta. Palkitsemme onnistumisen.

Vastuullisuus

Toimintamme on eettisesti kestävä, oikeudenmukaista ja ympäristöarvoja kunnioittavaa.

Stockmann-konsernin kasvustrategia

Konsernin strategisena tavoitteena on kasvaa kannattavasti. Kasvu tulee lähivuosina yhä enemmän ulkomailta, erityisesti Venäjältä. Tavoitteena on, että vuoden 2008 loppuun mennessä noin kolmannes myynnistä ja vähintään saman verran tuloksesta saadaan Baltian ja Venäjän markkinoilta.

Ulkomaisen kasvun keihäänkärkinä ovat tavaratalot ja Seppälä. Konsernin pitkäaikainen Venäjän-kokemus ja markkinatuntemus ovat avanneet uutena mahdollisuutena franchising-liiketoiminnan, josta ensimmäisiä esimerkkejä ovat voimakkaasti kasvavat Zara- ja Bestseller-ketjut.

Pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet

	Vuonna 2001 asetettu tavoite	2001	2002	2003	2004
Sijoitetun pääoman tuotto	Vähintään 15 %	9,8 %	12,6 %	13,2 %	14,3 %
Liikevoitto % liikevaihdosta	Vähintään 5 %	3,6 %	4,7 %	4,7 %	4,9 %
Myynnin kasvu	Alan yleistä kasvua nopeampi	Tavoite saavutettu	Tavoite saavutettu	Tavoite saavutettu	Tavoite saavutettu

Tavoitteena on saavuttaa hallituksen vuonna 2001 asettamat pitkän aikavälin tavoitteet vuoden 2005 aikana.

Osinkopolitiikka

Stockmannin hallitus on määritellyt osingonjakotavoitteeksi vähintään puolet varsinaisen liiketoiminnan tuottamasta voi-

tosta. Toiminnan kasvun vaatima rahoitus otetaan kuitenkin huomioon osingon tasossa.

Stockmann vuonna 2004

Avainlukuja

		2000	2001	2002	2003	2004
Myynti	milj.euroa	1 467,9	1 537,6	1 582,3	1 698,6	1 735,0
Myyntin muutos	%	-7,3	4,7	2,9	7,4	2,1
Liikevaihto	milj.euroa	1 220,5	1 281,9	1 315,3	1 412,7	1 445,0
Henkilöstökulut	milj.euroa	164,8	179,0	184,9	194,9	202,2
Osuus liikevaihdosta	%	13,5	14,0	14,1	13,8	14,0
Liikevoitto	milj.euroa	35,7	46,3	61,9	65,7	71,4
Osuus liikevaihdosta	%	2,9	3,6	4,7	4,7	4,9
Voitto ennen satunnaisia eriä	milj.euroa	41,2	51,2	68,6	74,0	79,1
Investoinnit käyttöomaisuuteen	milj.euroa	45,1	31,1	25,8	40,9	59,0
Taseen loppusumma	milj.euroa	746,8	728,2	752,7	800,8	750,4
Osakepääoma	milj.euroa	102,8	102,8	102,8	105,3	106,8
Osakekannan markkina-arvo 31.12.	milj.euroa	559,0	696,0	710,1	955,6	1 140,8
Osingot	milj.euroa	30,6	30,6	45,9	123,3	53,0 *
Osinko/osake, osakeantikorjattu	euro	0,60	0,60	0,90	2,35	1,00 *
Tulos/osake, osakeantikorjattu	euro	0,55	0,68	0,97	1,01	1,11
Tulos/osake, osakeantikorjattu, laimennettu	euro	0,55	0,68	0,97	1,00	1,09
Omavaraisuusaste	%	67,2	69,5	69,7	68,3	65,5
Oman pääoman tuotto	%	5,6	6,9	9,6	9,6	11,2
Sijoitetun pääoman tuotto	%	8,4	9,8	12,6	13,2	14,3

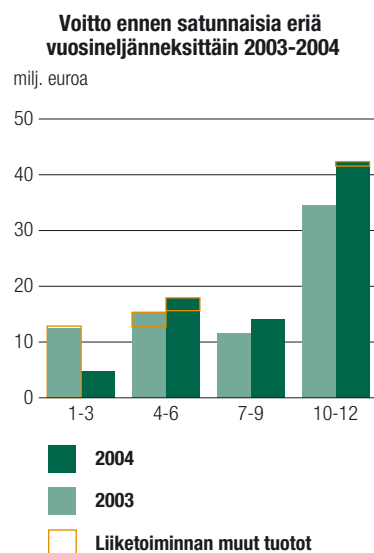
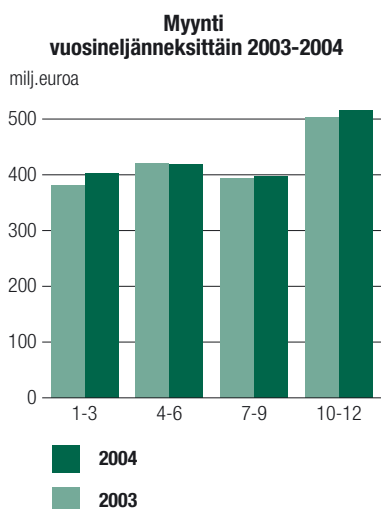
*) Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle. Osinkoehdotus on 1,00 euroa/osake.

Myynti vuosineljänneksittäin 2003-2004, milj.euroa

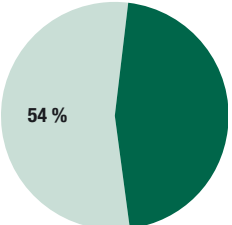
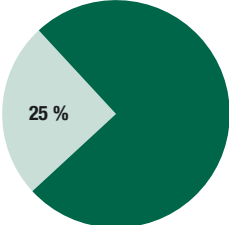
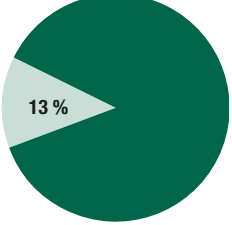
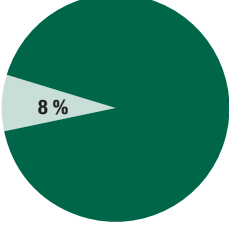
	Q1 2003	Q2 2003	Q3 2003	Q4 2003	Q1 2004	Q2 2004	Q3 2004	Q4 2004
Tavarataloryhmä	184,0	198,6	192,4	276,2	199,6	212,4	216,6	310,2
Autoryhmä	113,2	137,2	115,1	114,9	117,9	126,4	95,5	97,3
Hobby Hall -ryhmä	57,8	53,5	54,4	70,1	56,6	47,0	46,2	64,6
Seppälä-ryhmä	26,2	30,6	32,5	41,0	28,6	33,5	38,1	43,5
Kiinteistöt	5,2	4,9	4,7	5,0	5,0	5,4	5,2	5,2
Eliminoinnit	-5,0	-4,7	-4,5	-4,7	-4,8	-5,1	-5,0	-5,0
Konserni	381,4	420,2	394,5	502,5	402,9	419,6	396,7	515,8

Liikevoitto vuosineljänneksittäin 2003-2004, milj.euroa

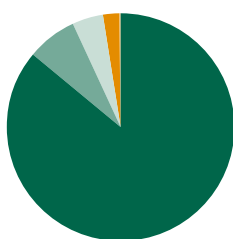
	Q1 2003	Q2 2003	Q3 2003	Q4 2003	Q1 2004	Q2 2004	Q3 2004	Q4 2004
Tavarataloryhmä	-1,8	7,9	7,3	26,4	0,7	8,8	9,0	34,5
Autoryhmä	1,7	1,8	2,0	0,1	1,9	1,2	0,7	0,3
Hobby Hall -ryhmä	-0,7	-1,0	-2,6	0,9	-0,7	-1,0	-2,8	1,4
Seppälä-ryhmä	-1,9	2,7	2,6	6,7	-0,8	4,2	5,1	7,8
Kiinteistöt	4,2	3,6	3,3	3,3	3,8	3,6	3,4	2,9
Liiketoiminnan muut tuotot	12,8	2,6	0,0	0,0	0,0	2,3	0,0	0,8
Eliminoinnit	-3,9	-4,4	-2,5	-5,3	-3,3	-3,2	-2,8	-6,7
Konserni	10,5	13,1	10,0	32,1	1,6	15,9	12,7	41,1

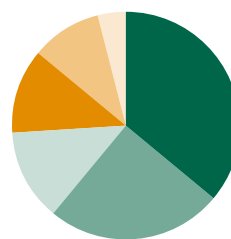
Liiketoimintayksiköt lyhyesti

Yksiköt ja johto	Tarjonta	Toimipaikat	Osuus Stockmannin myynnistä
Tavarataloryhmä Jukka Hienonen	Tarjoaa asiantuntevaa ja hyvää palvelua miellyttävässä ympäristössä. Menestyksen perusta on ainutlaatuisen laaja valikoima hyviä tuotteita kilpailukykyisin hinnoin.	<ul style="list-style-type: none"> • 6 tavarataloa, 5 Akateemisen Kirjakaupan myymälää, 3 Zara-myyrmälää ja 8 Stockmann Beauty-myyrmälää kotimaassa • 3 tavarataloa, 3 Zara-myyrmälää ja boutique-myyrmälä Moskovassa • 2 erikoisliikettä Pietarissa • Tavaratalo Tallinnassa • Tavaratalo Riiassa 	938,8 milj. euroa
Stockmann Auto Klaus Sundström	Tarjoaa erittäin laajan merkki- ja mallivalikoiman korkealuokkaisia autoja. Luotettavan laadun ja asiakaspalvelun merkitys korostuu huolto- ja varaosapalveluissa.	<ul style="list-style-type: none"> • 9 toimipistettä pääkaupunkiseudulla: Ford-, Volkswagen- ja Audi-myynti, laaja vaihtoautovalikoima sekä huolto- ja korjaamopalvelut • Toimipiste Turussa: Ford-myynti, laaja vaihtoautovalikoima sekä huolto- ja korjaamopalvelut • Toimipiste Tampereella: Škoda-myynti, laaja vaihtoautovalikoima sekä huolto- ja korjaamopalvelut • Toimipiste Oulussa: BMW- ja MINI-myynti, laaja vaihtoautovalikoima sekä huolto- ja korjaamopalvelut 	437,1 milj. euroa
Hobby Hall Raija Saari	Tarjoaa helpon, luotettavan ja miellyttävän vaihtoehdon laatutuotteiden edulliseen ostamiseen. Valtaosa tarjonnasta on kodin ja vapaa-ajan tuotteita.	<ul style="list-style-type: none"> • Suomen suurin postimyyntiyrittäjä ja johtava online-kauppapaikka, 2 myymälää Suomessa: Helsingissä ja Vantaalla • Viron suurin postimyyntiyrittäjä, online-kauppapaikka, myymälä Tallinnassa • Latvian suurin postimyyntiyrittäjä 	214,4 milj. euroa
Seppälä Heikki Väänänen	Tarjoaa asiakkailleen naisten, miesten ja lasten vaatteita, kenkiä sekä kosmetiikkaa järjkevin hinnoin. Mallistot perustuvat omaan tuotesuunnitteluun ja omiin merkkeihin. Seppälän osaamisen perusta on perustuotteiden ja trendituotteiden oikea yhdistelmä.	<ul style="list-style-type: none"> • Suomen ja Viron laajin muotikaupan ketju • 123 myymälää Suomessa • 14 myymälää Virossa • 6 myymälää Latviassa • 3 myymälää Venäjällä 	143,7 milj. euroa

Myynti markkina-alueittain

Myynti tuotealueittain

Vuoden 2004 merkittäviä tapahtumia

Maaliskuu

- Stockmannin autoryhmän uudeksi johtajaksi ja konsernin johtoryhmän jäseneksi nimitettiin 2.4.2004 alkaen ekonomi Klaus Sundström.
- Stockmannin varsinainen yhtiökokous päätti 30.3.2004 jakaa perusosinkona edelliseltä vuodelta 0,90 euroa ja lisäosinkona 0,45 euroa eli yhteensä 1,35 euroa osakkeelta. Yhtiökokous päätti myös yhtiöjärjestyksen muuttamisesta uuden Corporate Governance -suosituksen mukaiseksi siten, että hallituksen jäsenet valitaan vuodeksi kerrallaan.

Huhtikuu

- Ikealta vuokratuissa tiloissa Mega Etelä -kauppakeskuksessa avattiin Moskovan toinen Stockmann-tavaratalo, jonka myyntipinta-ala on noin 10 000 neliometriä.
- Seppälä avasi ensimmäisen Venäjän-myymälänsä Moskovan Mega Etelä -kauppakeskuksessa Stockmannin tavaratalon yhteydessä. Vuoden 2004 kuluessa Seppälä avasi vielä kaksi muuta myymälää Moskovassa.

Toukokuu

- Merkintäoikeuttaan Stockmannin vuoden 1999 kanta-asiakasoptioilla käytti 21 114 kanta-asiakasta, jotka merkitsivät yhteensä 600 269 yhtiön B-osaketta. Stockmannin osakkeenomistajien määrä yli kaksinkertaistui näiden merkintöjen ansiosta. Yhtiöllä oli vuoden 2004 lopussa 33 029 rekisteröityä osakkeenomistajaa, kun vastaava luku vuotta aikaisemmin oli 15 591.

Kesäkuu

- Stockmannin hallitus vahvisti yhtiön strategian, jonka mukaisesti konserni kasvaa lähivuosina voimakkaasti erityisesti Venäjän markkinoilla. Tavoitteena on, että vuoden 2008 loppuun mennessä noin kolmannes myynnistä ja vähintään saman verran tuloksesta saadaan Baltian ja Venäjän markkinoilta.

Heinäkuu

- Stockmann avasi Suomen ensimmäisen kansainvälisten suositusten mukaisen Audi-autotalon Espoon Suomenojalla.
- Stockmannin Herttoniemessä sijainneen Volkswagen-Audi-autotalon liiketoiminta siirtyi Keskon tytäryhtiölle VV-Auto Oy:lle.
- Stockmannin Helsingin tavaratalossa kukitettiin yrityksen miljoonas kanta-asiakas, helsinkiläinen Hanna Vasiljev. Stockmannin kanta-asiakaskortin haltijoita on nyt Suomessa yli 830 000 sekä Venäjällä, Virossa ja Latviassa yhteensä yli 270 000, eli kaikkiaan kanta-asiakkaita on jo yli 1 100 000.

Elokuu

- Seppälän järjestämän avoimen S-Style-vaatesuunnittelukilpailun tulokset julkistettiin Vatevan muotimessuilla Helsingissä. Niinikoskelaisen Veera Lassilan työ valittiin parhaaksi 92:n kilpailutyön joukosta. Seppälä järjesti kilpailun tukeakseen suomalaista suunnittelua ja luodakseen suomalaista huippuluokan käyttömuotia.

Lokakuu

- Stockmann osti oululaisen BMW-MINI-jälleenmyyjän Autotalo Jurvakaisen. Stockmann tarjoaa nyt asiakkailleen myös autokaupan ja -huollon palvelut kaikilla kotimaan tavaratalopaikkakunnilla. BMW ja MINI ovat uusia merkkejä Stockmannin merkkivalikoimassa.
- Bestseller A/S ja Stockmann allekirjoittivat yhteistyösopimuksen myymäläketjun perustamisesta Venäjälle. Bestsellerin merkkejä ovat mm. Jack & Jones, Only, Vero Moda, Exit ja Selected. Ensimmäinen Bestsellerin muotibrändeihin keskittynyt myymälä avattiin Moskovassa kauppakeskus Mega Pohjoisessa helmikuussa 2005.
- Stockmann tiedotti autoryhmän yhtiöittämisestä. Yhtiöittäminen toteutettiin 1.1.2005 lukien liiketoimintasiirtona Stockmannin täysin omistamalle tytäryhtiölle Stockmann Auto Oy Ab:lle, jonka toimitusjohtajaksi nimitettiin Stockmannin autoryhmän johtaja Klaus Sundström. Stockmann Auto jatkaa autoryhmän toimintaa tutun henkilökunnan voimin.

Marraskuu

- Hobby Hallin uudeksi toimitusjohtajaksi ja Stockmann-konsernin johtoryhmän jäseneksi nimitettiin 15.11.2004 lukien KTM Raija Saari.
- Stockmann-konsernin varatoimitusjohtaja, tavarataloryhmän johtaja Jukka Hienonen nimitettiin konsernin toimitusjohtajan varamieheksi 15.11.2004 lukien.

Joulukuu

- Stockmannin ylimääräinen yhtiökokous päätti 8.12.2004 jakaa varsinaisessa yhtiökokouksessa päätetyn 1,35 euron osingon lisäksi ylimääräisenä osinkona 1,00 euroa osakkeelta.
- Ikealta vuokratuissa tiloissa Mega Pohjoinen -kauppakeskuksessa avattiin Stockmannin kolmas tavaratalo Moskovassa. Uuden tavaratalon myyntipinta-ala on noin 10 000 neliometriä. Samassa kauppakeskuksessa avattiin myös Seppälän ja Zaran kolmannet Moskovan myymälät.

Yhtiökokous

Stockmann Oyj Abp:n vuoden 2005 varsinainen yhtiökokous pidetään tiistaina 29.3.2005 klo 16.00 Finlandia-talon Konserttisalissa Helsingissä, Karamzininkatu 4.

Yhtiökokoukseen on ilmoitauduttava viimeistään 24.3.2005 klo 16.00 puh. (09) 121 4010 tai yhtiön Internet-sivuilla www.stockmann.fi.

Yhtiökokoukseen on oikeutettu osallistumaan osakkeenomistaja, joka on 18.3.2005 merkitty osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Myös osakkeenomistajalla, jonka osakkeita ei ole siirretty arvo-osuusjärjestelmään, on oikeus osallistua yhtiökokoukseen, jos osakkeenomistaja oli rekisteröity yhtiön osakerekisteriin ennen 28.9.1994. Tässä tapauksessa osakkeenomistajan on esitettävä yhtiökokouksessa osakekirjansa tai muu selvitys siitä, että osakkeiden omistusoikeutta ei ole siirretty arvo-osuusjärjestelmään.

Osingon maksu

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2004 jaetaan osinkoa 1,00 euroa osakkeelta. Yhtiökokouksen päättämä osinko maksetaan osakkaalle, joka osingonjaon täsmäytyspäivänä 1.4.2005 on merkitty Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinko maksetaan täsmäytysajan päätyttyä 8.4.2005.

Henkilö- ja osoitetietojen muutokset

Osakkeenomistajien osoitteenmuutokset pyydämme ystävällisesti ilmoittamaan pankkiin tai Suomen Arvopaperikeskukseen sen mukaan, missä osakkeenomistajalla on arvo-osuustili.

Talousinformaatiota Stockmannilta

Stockmann julkaisee vuonna 2005 seuraavat taloudelliset tiedotteet:

- Tammi-maaliskuun osavuositarkastus 21.4.2005
- Tammi-kesäkuun osavuositarkastus 11.8.2005
- Tammi-syyskuun osavuositarkastus 26.10.2005

Näiden tiedotteiden lisäksi julkistamme yksiköiden kuukausittaisen myynnin.

Taloudelliset tiedotteet julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Stockmannin kaikki pörssitiedotteet löytyvät julkaisupäivänä Internet-osoitteesta <http://www.stockmann.fi>

Sijoittajayhteydet:

Sähköposti investor.relations@stockmann.fi

Tiedotetilaukset:

STOCKMANN, Tiedotusosasto,
PL 147, 00381 Helsinki
Puhelin (09) 121 3089
Faksi (09) 121 3153
Sähköposti info@stockmann.fi

Tietoa Stockmannista sijoituskohteena

Saamamme tiedon mukaan alla mainitut analytiikat seuraavat omasta aloitteestaan Stockmannin kehitystä. Lista voi olla puutteellinen. Stockmann ei vastaa analytiikkojen arvioista.

ABG Sundal Collier

Mattias Karlkjell
Biblioteksgatan 3
103 89 Stockholm
Puh. +46 8 5662 8627

Alfred Berg ABN AMRO

Tia Lehto
Kluuvikatu 3
00100 Helsinki
Puh. (09) 228 321

CARNEGIE INVESTMENT BANK AB, Finland Branch

Eteläesplanadi 12
00130 Helsinki
Puh. (09) 618 711

DEUTSCHE BANK GLOBAL EQUITIES

Kaivokatu 10 A
00100 Helsinki
Puh. (09) 252 5250

eQ PANKKI OY

Kalle Karppinen
Kaivokatu 12 A
00100 Helsinki
Puh. (09) 6817 8654

ENSKILDA SECURITIES AB

Kari Paajanen
Eteläesplanadi 12
00130 Helsinki
Puh. (09) 6162 8900

EVLI PANKKI OYJ

Mika Karppinen
Aleksanterinkatu 19 A
00100 Helsinki
Puh. (09) 476 690

FIM PANKKIIRILIKE OY

Kim Gorschnik
Pohjoisesplanadi 33 A
00100 Helsinki
Puh. (09) 613 4600

HANDELSBANKEN CAPITAL MARKETS

Tom Skogman
Aleksanterinkatu 11
00100 Helsinki
Puh. 010 444 2752

KAUPTHING BANK OYJ

Mika Metsälä
Pohjoisesplanadi 37 A
00100 Helsinki
Puh. (09) 478 4000

MANDATUM PANKKIIRILIKE OY

Noora Alestalo
Unioninkatu 22
00130 Helsinki
Puh. 010 236 4794

OPSTOCK OY

Jari Räisänen
Teollisuuskatu 1 B
00510 Helsinki
Puh. 010 252 012

STANDARD & POOR'S / Nordea

Daniel Schmidt
Box 1753
111 87 Stockholm
Puh. +46 8 440 5953

Varsinaisen liiketoiminnan tulos parani kolmanneksen

Yksityinen kulutus kasvoi vuonna 2004 voimakkaasti Stockmann-konsernin markkina-alueilla Suomessa, Baltian maissa ja Venäjällä. Ostovoima lisääntyi, ja kuluttajien luottamus säilyi korkealla tasolla. Baltiassa ja Venäjällä kasvu oli edelleen selvästi nopeampaa kuin Suomessa.

Konsernin varsinaisen liiketoiminnan tulos parani 30 prosenttia sen ansiosta, että tavarataloryhmä ja Seppälä paransivat tulostaan merkittävästi. Myös Hobby Hallin tulos kääntyi nousuun, vaikka jäikin edelleen tappiolliseksi. Autoryhmän tulos heikkeni, kun Herttoniemen hyvin kannattaneesta autotalosta jouduttiin luopumaan vuoden puolivälissä. Liiketoiminnan muut tuotot jäivät merkittävästi pienemmiksi kuin edellisellä vuonna. Ne koostuivat etupäässä Herttoniemen autotalon liiketoiminnan luovutuksesta saadusta korvauksesta. Konsernin voitto ennen satunnaisia eriä parani ja oli 79,1 miljoonaa euroa eli 7 prosenttia parempi kuin vuonna 2003. Sijoitetun pääoman tuotto nousi tuloksen parantumisen ja taseen keventymisen seurauksena 14,3 prosenttiin ja liikevoittomarginaali 4,9 prosenttiin. Tavoitteena on saavuttaa hallituksen vuonna 2001 asettamat pitkän aikavälin tavoitteet eli 15 prosentin sijoitetun pääoman tuotto ja vähintään 5 prosentin liikevoittomarginaali vuoden 2005 aikana.

Konsernin myynti oli viime vuonna 1,735 miljardia euroa. Myynti kasvoi 31,3 miljoonaa euroa eli 2 prosenttia. Vertailukelpoinen myynnin kasvu oli noin 4 prosenttia. Kotimaassa myynti pieneni 1 prosentin ja ulkomailla kasvoi 29 prosenttia. Ulkomaisen myynnin osuus koko konsernin myynnistä nousi 14 prosenttiin.

Tavaratalot ja Seppälä paransivat huikkeasti

Tavarataloryhmä paransi aiempaa korkeaa tulostasoaan peräti kolmanneksella. Kotimaan tavaratalotoiminnan tulos parani jälleen selvästi. Myös ulkomaantoimintojen tulos parani, vaikka ulkomailla on runsaan vuoden kuluessa avattu kolme täysimittaista tavarataloa, joiden avaamisesta aiheutuneet kustannukset rasittavat merkittävästi kokonaistulosta. Tämä tarkoittaa sitä, että ulkomailla jo asemansa vakiinnuttaneiden tavaratalojen ja myymälöiden tulostaso parani selvästi. Tavarataloryhmän sijoitetun pääoman tuotto nousi tuloksen kasvun myötä 24 prosenttiin.

Tuloksen suhteellisessa parantamisessa on Seppälä aivan omassa sarjassaan. Yhtiön myynti kääntyi vuonna 2004 monen vuoden jälkeen selvään nousuun. Kun myyntikatetaso kyettiin samanaikaisesti nostamaan muotikaupan parhaiden kansainvälisten kilpailijoiden tasolle ja kustannusten sekä varastotalouden tehokkuus huippuunsa, oli seurauksena liikevoiton 62 prosentin parannus aikaisemmalta korkealta tasoltaan. Sijoitetun pääoman tuotto nousi kolminumeroiseksi, 128 prosenttiin. Seppälästä on määrätietoisien työn tuloksena kasvanut kolmessa vuodessa huippukannattava ja uskottavasti kansainvälistyvä muotikaupan ketju, jolla on merkittävä rooli Stockmann-konsernin kasvustrategian toteuttamisessa. Seppälä on myös hyvä esimerkki siitä, että suuruuden ekonomia ei sittenkään ole ainoa autuaaksitekevä kilpailutekijä.

Hobby Hallin tulostähti kääntyi vuoden jälkipuoliskolla nousuun. Käännyksen hitaus oli kuitenkin pettymys, ja yhtiön tulos jäi vielä tappiolliseksi edellisen vuoden tapaan. Kesällä

käynnistettiin prosessi, jonka tavoitteena oli selvittää Hobby Hallin eri kehittämissiivittöehdot. Yhtenä vaihtöehtona selvitettiin myös yhtiön myyntiä uudelle omistajalle. Prosessin lopputuloksena valittiin kuitenkin vaihtöehto, jossa Hobby Hallia kehitetään edelleen osana Stockmann-konsernia. Hobby Hall tulee keskittymään entistä tiiviimmin etäkaupan kehittämiseen Suomen, Viron ja Latvian markkinoilla. Runsaan vuoden aikana suljettiin kolme myymälää, ja alkuvuonna 2005 yhtiö vetäytyi epätyydyttäväiksi osoittautuneilta Liettuan etäkauppamarkkinoilta. Loppuvuoden 2004 myönteinen tuloskehitys osoittaa, että Hobby Hallilla on suoritettujen tervehdytämistöimien jälkeen kaikki edellytykset palauttaa toiminta kannattavaksi vuoden 2005 aikana.

Autoryhmän tulos pieneni, koska hyvin kannattavasta Herttoniemen autotalosta jouduttiin luopumaan heinäkuun alussa. Kiinteistön omistanut Volkswagenin ja Audin maahantuojä päätti ryhtyä harjoittamaan vähittäiskauppaa Herttoniemessä. Tämä näkyi välittömästi Volkswagen-Auditö tuotteiden myynnin kannattavuuden heikentymisenä pääkaupunkiseudulla. Stockmannin autoryhmän vertailukelpoinen myynti parani. Uusina merkkeinä Stockmannin autoperheeseen liittyivät BMW ja MINI Oulusta hankitun jälleenmyyntiedustuksen myötä. Automyyntipisteiden sijaintirajoitusten poistussa lokakuussa 2005 tulee autokaupan kilpailutilanne muuttumaan. Keskittyminen alalla jatkuu. Stockmann on vahvana autokaupan toimijana aktiivisesti mukana tässä kehityksessä.

Ulkomaiseen kasvuun uusi tukijalka

Sen jälkeen kun Stockmannin seitsemäs tavaratalo Suomessa on avattu Vantaalla kauppakeskus Jumbon laajennusosassa lokakuussa 2005 ja Helsingin tavaratalon mittava laajennusprojekti on toteutettu arviolta vuoden 2009 loppuun mennessä, on konsernin orgaaninen kasvu haettava pääosin ulkomailta. Tavoitteena on, että vuoden 2008 loppuun mennessä kolmannes myynnistä ja vähintään saman verran tuloksesta tulee ulkomailta. Vuonna 2004 ulkomaisen myynnin osuus konsernin kokonaismyynnistä oli 14 prosenttia. Tavarataloryhmässä osuus oli jo 21 prosenttia ja nousee vuonna 2005 suuruusluokaltaan 30 prosenttiin.

Ulkomaisen kasvun keihäänkärkinä toimivat tavarataloryhmä ja Seppälä. Tavarataloryhmällä on jo yli 15 vuoden kokemus toimimisesta Venäjän edelleenkin vaikeassa liiketoimintaympäristössä. Tänä aikana Venäjälle on rakennettu toimivia ja osaava paikallinen organisaatio, joka mahdollistaa konsernin toimintojen nopean laajentumisen ja avaa myös uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Hyvänä esimerkkinä tästä ovat ne kansainväliset merkkitalarararyhtiöt, jotka haluaisivat etabloitua Venäjän markkinoille mutta joilta puuttuu kokemus Venäjän markkinoista tai luotettava partneri liiketoiminnan harjoittamiseen siellä. Stockmann on pitkäaikaisen Venäjä-osaamisensa perusteella saanut operoitavakseen Zara-liiketoiminnan koko Venäjän federaation alueella, ja toimintaa on tarkoitus laajentaa nopeasti. Uusi vastaavanlainen yhteistyökumppani on tanskalainen Bestseller-konserni, jonka omistamia merkkejä ovat Vero Moda, Jack & Jones, Only, Exit ja Selected. Ensimmäinen kaikki Bestsellerin merkit käsittävä myymälä avataan Moskovassa kevään aikana. Myös tätä liiketoimintaa on tarkoitus kasvattaa nopeasti.

Seppälälle Venäjä ja osin vielä myös Baltia tarjoavat luonnollisen laajentumissuunnan. Seppälän myymäläverkko kasvaa vuoden 2005 aikana Venäjällä. Uusi markkina-alue on Liettua, jossa avataan ensimmäiset myymälät. Latviassa jatketaan myymäläverkon kasvattamista.

Hobby Hallille Venäjä tarjoaa tulevaisuudessa kiinnostavia mahdollisuuksia. Vuoden 2005 aikana ei uusia askelia tähän suuntaan kuitenkaan oteta, vaan Hobby Hall keskittyy toimintansa kannattavuuden parantamiseen olemassa olevilla markkina-alueillaan. Myös autokaupan painopiste on kotimaan markkinoilla, mutta toimipaikkojen sijaintia rajoittavan ryh-

mäpoikkeusasetuksen lausekkeen poistuminen saattaa antaa aihetta Baltian mahdollisuuksien lähempään tutkimiseen.

Kaikkien aikojen osinkovuosi

Stockmann jakoi vuonna 2003 päättyneeltä tilikaudelta omistajilleen ennätysosuudet osingot, kaikkiaan 123,3 miljoonaa euroa eli 2,35 euroa osakkeelta. Yhtiön operatiivisen toiminnan tuloksen myönteinen kehitys, vahva tase ja korkea omavaraisuusaste sekä vuoden 2005 alussa voimaan astuneen yritysverouudistuksen myötä hyödyttömiksi käyneet aikaisempien vuosien veroylijäämät olivat hyviä perusteluja näinkin korkeiden osinkojen maksamiselle.

Osingonmaksu vaikutti omalta osaltaan myönteisesti yhtiön pääomarakenteeseen. Pienentyneestä taseesta huolimatta omavaraisuusaste säilyi erittäin korkealla 65 prosentin tasolla. Yhtiöllä on hyvä kassavirtä sekä erinomainen kyky yritysverouudistuksen myötä hyödyttömiksi käyneet aikaisempien vuosien veroylijäämät olivat hyviä perusteluja näinkin korkeiden osinkojen maksamiselle.

Osingonmaksu vaikutti omalta osaltaan myönteisesti yhtiön pääomarakenteeseen. Pienentyneestä taseesta huolimatta omavaraisuusaste säilyi erittäin korkealla 65 prosentin tasolla. Yhtiöllä on hyvä kassavirtä sekä erinomainen kyky yritysverouudistuksen myötä hyödyttömiksi käyneet aikaisempien vuosien veroylijäämät olivat hyviä perusteluja näinkin korkeiden osinkojen maksamiselle.

Osingonmaksu vaikutti omalta osaltaan myönteisesti yhtiön pääomarakenteeseen. Pienentyneestä taseesta huolimatta omavaraisuusaste säilyi erittäin korkealla 65 prosentin tasolla. Yhtiöllä on hyvä kassavirtä sekä erinomainen kyky yritysverouudistuksen myötä hyödyttömiksi käyneet aikaisempien vuosien veroylijäämät olivat hyviä perusteluja näinkin korkeiden osinkojen maksamiselle.

Konsernirakenne selkiytyy, IFRS-raportointi otetaan käyttöön

Konsernirakenteen selkiyttämiseksi autoryhmän toiminta siirrettiin vuoden 2005 alusta lukien erilliseen Stockmann Auto Oy Ab -nimiseen tytäryhtiöön.

Muiden suomalaisten pörssiyrityiden tavoin otettiin 1.1.2005 käyttöön IFRS-raportointi. Osavuositarkastuksissa tullaan vertailuluvut vuodelta 2004 esittämään IFRS-muotoisina. Uuden laskentamenetelmän aiheuttamia muutoksia on käsitelty tarkemmin hallituksen toimintakertomuksessa. Konsernin omavaraisuusaste heikkenee muuttuvien vastuukirjausten vuoksi noin 3 prosenttiyksikköä.

Tavoitteena tuloksen parantaminen myös 2005

Konsernin varsinaisen liiketoiminnan tulos parani selvästi vuonna 2004, ja myös kokonaistulos oli edellistä vuotta parempi.

Tavoitteena on, että varsinaisen liiketoiminnan tulosta pystytään jälleen parantamaan vuoden 2005 aikana. Suurimmat kasvumahdollisuudet liittyvät tavarataloryhmän ulkomaan-toimintojen tuloksen parantamiseen ja Hobby Hallin tuloksen kääntymiseen voitolliseksi. Tavoitteena on, että konsernin voitto on vuonna 2005 parempi kuin edellisenä vuonna.

Kiitän lämpimästi asiakkaitamme meitä kohtaan osoitetusta luottamuksesta ja koko konsernin henkilöstöä erinomaisista suorituksista vuonna 2004.

Helsingissä 15.2.2005

Hannu Penttilä

Hallitus ja tilintarkastajat

Lasse Koivu

Erkki Etola

Eva Liljebloom

Kari Niemistö

Christoffer Taxell

Carola Teir-Lehtinen

Henry Wiklund

Janne Heiskanen

Tuula Grönvall

Hallitus

PUHEENJOHTAJA

Lasse Koivu *

(s. 1943), diplomiekonomi, toimitusjohtaja, Föreningen Konstsamfundet rf. Hallituksen jäsen vuodesta 1991.
OSAKKEET: B 4 854

VARAPUHEENJOHTAJA

Erkki Etola **

(s. 1945), diplomi-insinööri, toimitusjohtaja, Oy Etola Ab. Hallituksen jäsen vuodesta 1998.
OSAKKEET: A 1 841 676, B 993 331

Eva Liljebloom **

(s. 1958), kauppatieteiden tohtori, professori, Svenska Handelshögskolan. Hallituksen jäsen vuodesta 2000.
OSAKKEET: A 243, B 2 264

Kari Niemistö *

(s. 1962), kauppatieteiden maisteri, toimitusjohtaja, Selective Investor Oy Ab. Hallituksen jäsen vuodesta 1998.
OSAKKEET: A 2 801 876, B 962 335

Christoffer Taxell *

(s. 1948), oikeustieteen kandidaatti, ministeri. Hallituksen jäsen vuodesta 1985.
OSAKKEET: A 2 250, B 3 489

Carola Teir-Lehtinen **

(s. 1952), filosofian maisteri, viestintäjohtaja, Fortum Oyj. Hallituksen jäsen vuodesta 2004.
OSAKKEET: B 1 399

Henry Wiklund *

(s. 1948), kamarineuvos, toimitusjohtaja, Svenska litteratursällskapet i Finland rf. Hallituksen jäsen vuodesta 1993.
OSAKKEET: A 720, B 3 364

Henkilöstön edustajat hallituksessa 1.4.2004–31.3.2005

Henkilöstön edustajilla on hallituksen kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. He eivät ole hallituksen jäseniä.

Janne Heiskanen

(s. 1970), myyntipäällikkö, Turun tavaramatalo. Henkilöstön edustaja hallituksessa Stockmannin ylempien toimihenkilöiden valitsemana.

Tuula Grönvall

(s. 1942), myyjä, pääluottamusmies, Seppälä. Henkilöstön edustaja hallituksessa yhtymälautakunnan työntekijäedustajien valitsemana.

Tilintarkastajat

Wilhelm Holmberg

(s. 1950), kauppatieteiden maisteri, KHT, Stockmannin varsinainen tilintarkastaja vuodesta 2000.

Henrik Holmbom

(s. 1970), kauppatieteiden maisteri, KHT, Stockmannin varsinainen tilintarkastaja vuodesta 2003.

VARATILINTARKASTAJA

KPMG Wideri Oy Ab

* Riippumaton yhtiöstä

** Riippumaton yhtiöstä ja merkittävästä osakkeenomistajasta

Tiedot hallituksen jäsenten keskeisestä työkokemuksesta ja keskeisimmistä

luottamustehtävistä ovat Stockmannin Internet-sivuilla osoitteessa www.stockmann.fi.

Hannu Penttilä

Jukka Hienonen

Pekka Vähähyppä

Klaus Sundström

Raija Saari

Heikki Väänänen

Jukka Naulapää

Konsernin johtoryhmä

Hannu Penttilä

(s. 1953), varatuomari, toimitusjohtaja. Stockmannille 1978, nykyiseen tehtävään 2001.

OSAKKEET: A 105, B 334
OPTIOT 2000: 150 000

Jukka Hienonen

(s. 1961), kauppatieteiden maisteri, varatoimitusjohtaja, vastuualue tavarataloryhmä. Stockmannille 1995, nykyiseen tehtävään 2001.

OSAKKEET: A 1 600, B 4 500
OPTIOT 2000: 100 000

Pekka Vähähyppä

(s. 1960), kauppatieteiden maisteri, talousjohtaja. Stockmannille 2000, nykyiseen tehtävään 2001.

OSAKKEET: B 1 000
OPTIOT 2000: 80 000

Klaus Sundström

(s. 1950), ekonomi, toimitusjohtaja, Stockmann Auto. Stockmannille ja nykyiseen tehtävään 2004.

OPTIOT 2000: 40 000

Raija Saari

(s. 1961), kauppatieteiden maisteri, toimitusjohtaja, Hobby Hall. Stockmannilla 1995–2001 sekä vuodesta 2004 alkaen, nykyiseen tehtävään 2004.

OPTIOT 2000: 10 000

Heikki Väänänen

(s. 1958), ekonomi, toimitusjohtaja, Seppälä. Stockmannille ja nykyiseen tehtävään 2001.

OSAKKEET: B 2 000
OPTIOT 2000: 80 000

Jukka Naulapää

(s. 1966), oikeustieteen kandidaatti, yhtiön lakimies, johtoryhmän sihteeri. Stockmannille 1998, nykyiseen tehtävään 2001.

OPTIOT 2000: 20 000

Hallituksen jäsenten ja johdon osake- ja optio-omistuksena on ilmoitettu heidän henkilökohtaisesti omistamansa sekä heidän määräysvallassaan olevien yhteisöjen ja holhouksessaan olevien henkilöiden omistamat Stockmann Oyj Abp:n osakkeet ja optiot 31.12.2004 lukuun ottamatta mahdollisia vuoden 1999 kanta-asiakasoptioita, joita oli hallituksen jäsenten omistuksessa yhteensä 641 kpl ja konsernin johtoryhmän jäsenten omistuksessa yhteensä 212 kpl. Tietoja Stockmannin osakkeista ja optioista on vuosikertomuksen sivulla 46.

Stockmannilla on nyt kolme tavarataloa Moskovassa. Kuva Mega Etelä -tavaratalosta.

Tavarataloryhmä

Stockmannin tavaratalot Helsingin keskustassa ja Itäkeskuksessa, Espoon Tapiolassa, Oulussa, Tampereella ja Turussa sekä viisi Akateemisen Kirjakaupan myymälää tarjoavat asiantuntevaa ja hyvää palvelua miellyttävässä ympäristössä. Menestyksen perusta on ainutlaatuisen laaja valikoima merkkituotteita kilpailukyisin hinnoin. Ulkomaantoimintoihin kuuluvat tavaratalot Moskovassa, Tallinnassa ja Riiasa sekä Moskovan ja Pietarin erikoisliikkeet. Uusia laajenevia ketjuja ovat kosmetiikassa Stockmann Beauty sekä muodissa Zara ja Bestsellerin ketjut.

Kannattavaa kasvua tavarataloissa

Tavarataloryhmän arvonlisäverollinen myynti oli 938,9 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua edellisestä vuodesta 10 prosenttia. Ryhmän liikevaihto oli 789,3 miljoonaa euroa, ja liikevoittoa kertyi 53,0 miljoonaa euroa. Liikevoitto parani edellisestä vuodesta 33,3 prosenttia.

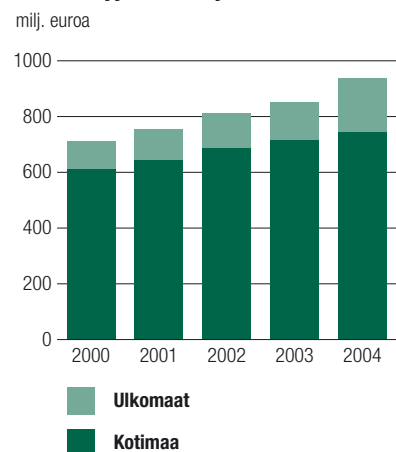
Kotimaan tavaratalojen ja Akateemisten Kirjakauppojen myynti oli 725,1 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua 24,5 miljoonaa euroa eli 4 prosenttia. Voimakkain myynnin kasvu, 43 prosenttia, syntyi ulkomaantoiminnoissa. Vuoden aikana Moskovassa avattiin kaksi uutta tavarataloa, joiden ansiosta myynti Venäjällä kasvoi 40 prosenttia. Ulkomaantoimintojen osuus ryhmän myynnistä nousi 21 prosenttiin.

Ryhmän strategian kulmakivenä on kannattavan kasvun hakeminen Suomesta ja lähialueilta. Kypsillä kotimarkkinoilla Suomessa toimivat tavaratalot tuottavat vahvaa kassavirtaa ja lukeutuvat kannattavuudeltaan toimialan parhaiden joukkoon Euroopassa. Keskeisinä taloudellisinä tavoitteina ovat olleet myyntikatetason parantaminen, pääoman käytön tehokkuus sekä tarkka kulujen hallinta. Vuoden aikana myyntikateprosentti nousi 40,9 prosenttiin (40,2 prosenttia), ja sijoitetun pääoman tuotto oli 23,7 prosenttia (21,1 prosenttia). Lähinnä ulkomaisen uusperustannan vuoksi ryhmän kokonaiskulut kasvoivat 9 prosenttia, ja samalla myyntikate kasvoi 13 prosenttia. Kotimaassa tavaratalojen kustannukset kasvoivat yhden prosentin myyntikatteen kasvaessa vastaavasti 5 prosenttia. Ryhmän liikevoitto parani 13,2 miljoonaa euroa, vaikka tilikaudelle kohdistui uusien yksiköiden avaustappioita noin 11,5 miljoonaa euroa. ⇨

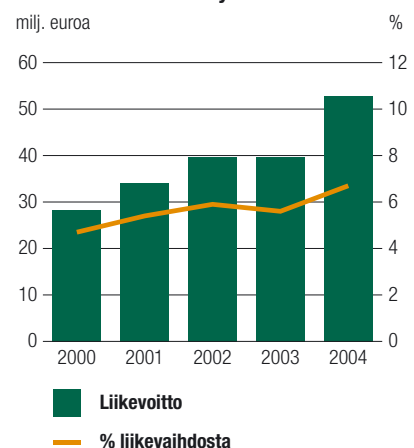
Avainluvut

TAVARATALORYHMÄ, milj. euroa	2004	2003	muutos %
Myynti	938,8	851,3	10
Osuus Stockmannin myynnistä, %	54,1	50,1	
Liikevoitto	53,0	39,7	33
Sijoitetun pääoman tuotto, %	23,7	21,1	
Sijoitettu pääoma	223,3	188,6	18
Investoinnit	39,6	18,2	
Henkilöstö 31.12.	8 426	6 894	22
Myyntipinta-ala, m ²	149 763	128 947	16

Tavarataloryhmän myynnin kehitys 2000-2004

Tavarataloryhmän liikevoiton kehitys 2000-2004

Moskovalaiset ovat ottaneet Zaran omakseen.
Kuva Mega Etelä -kauppakeskuksesta.

Rooma-kampanja toi ikuisen kaupungin näyttävästi syksyiselle Stockmannille.

Palvelumittauksissa tiikerinloikka

Tavarataloissa palvelu vaikuttaa ratkaisevasti siihen, miten asiakas kokee ostostapahtuman. Palvelutyöhön kohdistuu alalla huomattavia kustannuspaineita, ja siksi on tärkeää kohdistaa henkilökohtainen palvelu sellaisiin kohteisiin, joissa asiakas tarvitsee apua ja asiantuntemusta ostostilanteessa. Palvelun laatua ja henkilökunnan ammattitaitoa on jatkuvasti kehitettävä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi on tavarataloryhmässä jo vuodesta 1997 alkaen mitattu palvelun laatua ns. Mystery Shopping -menetelmällä. Mittaukset on tehnyt ulkopuolinen arviointiyritys. Tämän ammattimaisilta koeostajilta kerätyn arviointiaineiston perusteella voidaan palvelutoimintaa johtaa ja kehittää systemaattisesti. Mittaustoiminnan aikana Stockmann-tavarataloissa on tehty 9 000 kirjallisesti arvioitua koeostokäyntiä, joiden perusteella jokaiselle tavaratalolle ja sen yksittäisille osastoille on voitu muodostaa palvelutasoindeksi. Tämä indeksi on myös osa henkilökunnan ja esimiesten kannustepalkkiojärjestelmää. Vuonna 2004 palvelutasoindeksin mittaluku koko ketjussa nousi ensimmäistä kertaa yli 70 pisteen. Luvun nouseminen 5 pisteellä edellisestä vuodesta on merkittävä saavutus, eikä se noussut sattumalta. Palvelun laadun kehittämisessä on ollut käytössä toistakymmentä eri ohjelmaa, projektia ja palkitsemisjärjestelmää, joiden avulla palvelutasomittauksen taustalle on luotu kattava johtamisjärjestelmä. Ennen kaikkea kyse on kuitenkin ihmisten motivoinnista, etulinjan myyntihenkilö-

kunnan halusta ja kyvystä tehdä myönteistä asiakaspalvelutyötä.

Korkealuokkaisen palveluhenkilökunnan saatavuuden ennustetaan vaikeutuvan lähivuosina. Stockmannille on tärkeää olla työnantajana maineeltaan ensiluokkainen yritys, jonka palvelukseen hakeudutaan. Stockmann oli edelleen kaupallisen alan opiskelijoiden keskuudessa suoritettavan The Universum Graduate Survey -seurantatutkimuksen mukaan kaupan alan halutuin työnantaja Suomessa ja kaikista tutkituista 130 yrityksestä 8. sijalla.

Muotikaupassa hyvä vuosi

Muotikauppa kehittyi Suomessa hyvin ja kasvoi noin 4 prosenttia. Stockmannille muotikauppa on liiketoiminnan kulmakivi; se muodostaa lähes puolet tavarataloryhmän kokonaismyynnistä. Muodin myynnin kasvu oli Stockmannilla 8 prosenttia, mitä on pidettävä hyvänä saavutuksena kovassa kilpailuympäristössä suurta markkinaosuutta puolustavalle yritykselle. Parhaita vertailukelpoisia kasvulukuja saatiin aikaan jalkineiden (11 prosenttia), kosmetiikan (10 prosenttia) ja vaatetuksen (9 prosenttia) alueilla. Kosmetiikan myynnin kasvua siivittivät lisäksi kahden uuden Stockmann Beauty -erikoismyymälän avaukset Kuopiossa ja Porissa, minkä jälkeen ketjuun kuuluu 8 myymälää. Elintarvikekaupan kasvu jäi vaatimatomaan 2 prosenttiin. Toimialan kasvu oli lähinnä deflatorisen hintakehityksen vuoksi samaa luokkaa. Myös kodin tuotteissa ja elektroniikassa kasvu oli 5 prosenttia ja vastasi toimialan yleistä

kehitystä, mutta kirjojen (2 prosenttia) ja vapaa-ajan tuotteiden (3 prosenttia) kasvu ei riittänyt markkinaosuuksien säilyttämiseen.

Ulkomaantoiminnot kasvavat vauhdilla

Stockmann on asettanut itselleen kunnianhimoisen tavoitteen kasvattaa ulkomaantoimintojen osuuden konsernissa kolmannekseen myynnistä ja tuloksesta vuoden 2008 loppuun mennessä. Tavarataloryhmä on omalta osaltaan toteuttamassa tätä tavoitetta nopeammin. Lokakuusta 2003 lähtien avattiin ulkomailla runsaan vuoden aikana kolme uutta täysimittaista tavarataloa, yksi Riikaan ja kaksi Moskovaan. Näiden lisäksi Zara-ketjulla oli vuoden 2004 lopussa jo kolme myymälää Moskovassa, ja sopimukset viiden uuden myymälän avaamisesta on allekirjoitettu. Franchising-liiketoiminnasta onkin nopeasti kasvanut vahva tukijalka tavaratalojen rinnalle.

Venäjän markkinoilla toimiminen on sekä mielikuvien että arjen todellisuuden tasolla haastavaa mille tahansa vähittäiskaupan yritykselle. Maan alati muuttuva lainsäädäntö, viranomaisten suuri harkintavalta ja hallinnollisen kulttuurin kehittymättömyys aiheuttavat yllätyksiä ja vaikeuksiaakin. Useimmat länsimaiset yritykset ovat valinneet helpoimman tavan tulla Venäjän markkinoille antamalla liiketoimintakonseptinsa franchising-sopimuksella paikallisen yrittäjän operoitavaksi. Usein paikallinen kumppani onkin välttämätön, jos yritys ei halua hankkia tarvit-

Akateeminen Kirjakauppa kerää yhä uudelleen suuren joukon asiakkaita tapahtumiinsa. Vuoden 2004 vaikuttavin tapaus lienee ollut Runebergin päivän ennätysellinen lukumaraton, jossa 28 tunnuttua henkilöä luki Vänrikki Stoolin tarinoita 14 tunnin ajan.

Argos-hallin lemmikkieläintapahtuman vetonauloihin kuuluivat hellyttävät falabella-hevoset.

tavaa Venäjän olosuhteiden osaamista omaan organisaatioonsa. Tällöin myös toiminnan myötä kehittyvä osaaminen kumuloituu yrityksen itsensä ulkopuolelle, ja toiminnan kontrolloiminen voi muodostua mahdottomaksi. Esimerkiksi tavarataloalalla ei yksikään länsimainen alan yritys Stockmannia lukuun ottamatta ole lähtenyt etabloitumaan Venäjälle omatoimisesti. Tavarataloalalla yritykset tulla Venäjän markkinoille franchising-sopimusten avulla ovat jääneet lyhytikäisiksi joko liiketoiminnan vaikeuksien tai kumppanien valinnan epäonnistumisen takia. Myöskään Venäjältä kantautuneet tiedot omaisuuden suojan ja liiketapakulttuurin puutteellisuutta sekä ympäristön arvaamattomuutta osoittavista tapahtumista eivät ole olleet omiaan lisäämään länsiyritysten investointihalukkuutta Venäjälle.

Stockmannin Venäjä-osaamiselle kysyntää

Useat kansainväliset vähittäiskaupan ketjut ja muodin brandit ovat osoittaneet kiinnostusta Stockmannin Venäjän markkinoilta hankkimaa osaamista kohtaan. Harvalla näistä yrityksistä on halua tai ehkä kykyäkään etabloitua maahan itse operoimansa ja omistamansa ketjun kautta. Erikoistavara-kaupassa ja varsinkin muotikaupassa saadaan toiminta vahvan brandin ja toimivan ketjukonseptin avulla kannattavaksi selvästi tavaratalokauppaa ripeämmin. Stockmann on määrätietoisesti lähtenyt rakentamaan Venäjälle tavaratalokaupan rinnalle vahvoista muodin brandeistä koostuvaa

franchising-verkostoa. Ensimmäinen yhteistyökumppani oli Zara-ketjun omistava espanjalainen Inditex, jonka kanssa franchising-yhteistyö Venäjällä käynnistyi vuonna 2003. Vuonna 2004 Stockmann solmi pitkäaikaisen tanskalaisen yhteistyökumppaninsa Bestsellersin kanssa yhteistyösopimuksen tämän Jack & Jones-, ONLY-, Vera Moda- ja Selected-ketjujen viemisestä Venäjälle. Kun franchising-liiketoiminnassa voidaan hyödyntää tavaratalotoiminnasta saatuja kokemuksia, sen uskotaan kasvavan nopeasti vahvaksi ulkomaiseksi tukijalaksi tavarataloryhmälle. Tavaratalotoiminnan ansiosta saadaan esimerkiksi hallinnossa, logistiikassa ja liikepaikkojen vuokraehdoissa merkittäviä mittakaavaetuja myös franchising-liiketoiminnalle. Yhteistyökumppaneille puolestaan tarjoutuu nopea ja turvallinen väylä Venäjän kasvaville kulluttajamarkkinoille yhdessä luotettavan ja vakavaraisen Stockmannin kanssa.

Liikepaikkojen vuokrataso Venäjällä on kansainvälisestikin katsoen erittäin korkea. Suurimman pullonkaulan etenemisessä muodostaa laadukkaiden ja kohtuuhintaisten liikepaikkojen saatavuus. Stockmann tähtää sekä tavarataloketjun että franchising-ketjujen liikepaikkojen hankinnassa kannattaviin, pitkäjänteisiin ja kestäviin sopimussuhteisiin, jotka ovat viranomaisten rekisteröitävissä asianmukaisesti ja joiden maksuliikenne on läpinäkyvää.

Liiketoimintaympäristön vakiintuminen, verosäännösten selkiintyminen sekä Venäjän mahdollinen jäsenyys maailman kauppajärjestössä WTO:ssa mer-

kitsevät huomattavaa tulospotentiaalia Stockmannin liiketoiminnan kannalta. Jo 15 vuoden ajan jatkunut keskeytymätön toiminta Venäjällä on synnyttänyt etumatkaa, jonka saavuttaakseen kilpailijoiden on oltava valmiita raskaisiin etupainoisiin investointeihin ja erittäin voimakkaisiin markkinointipanostuksiin. Tavarataloalalla ei edelleenkään ole näkyvissä muita länsimaisia panostajia, jotka olisivat valmiit itse opettelemaan toimintaa Venäjän liiketoimintaympäristössä.

Uusien tavaratalojen on tavallisesti mahdollista saavuttaa kannattavuusraja 2-3 vuoden kuluessa avauksesta. Ensimmäisen vuoden liiketulos on yleensä negatiivinen asiakkaiden opettellessa vähitellen käyttämään uutta ostopaikkaa ja yrityksen sopeuttaessa tarjontaansa kohdemarkkinoille. Ensimmäisen vuoden tappiot ovat yleensä myös tavaratalon elinkaaren suurimmat. Kannattavuusrajan saavuttamisen jälkeen tavaratalon myynnin ja tuloksen kasvu voi jatkua yhtäjaksoisena hyvin pitkään – jopa vuosikymmeniä. Lähes kaikki Stockmannin uudet avaukset viime vuosina ovat noudattaneet tätä kaavaa. Toiminta oli vuonna 2004 tappiollista Riiassa ja Moskovan molemmissa uusissa Mega-kauppakeskusten tavarataloissa.

Kotimaassa kasvun painopiste pääkaupunkiseudulle

Stockmann on strategiassaan päättänyt keskittyä operoimaan suurilla, myyntipinta-alaltaan yli 10 000 neliömetrin tavarataloyksiköillä. Kansainvä-

Stockmannin kanta-asiakkaita on jo yli 1 100 000, joista yli 270 000 ulkomailla. Miljoonas kanta-asiakas oli helsinkiläinen Hanna Vasiljev, joka sai yllätyspalkinnoksi mm. varttitunnin ilmaisen ostoskäynnin Herkussa.

linen vertailu osoittaa suurten yksiköiden menestyvän taloudellisesti pieniä paremmin. Suomen markkinoilla tämän kokoluokan yksiköitä on mahdollista perustaa ainoastaan yli 200 000 asukkaan väestökeskittymiin. Kun uusi Stockmann-tavaratalo avautuu syksyllä 2005 Vantaalla kauppakeskus Jumbossa, täytyy samalla verkostossa pääkaupunkiseudun pohjoisella kasvuvyöhykkeellä ollut aukko. Tämän jälkeen on epätodennäköistä, että nykyisiä strategisia valintoja noudattaen voitaisiin Suomesta löytää nähtävissä olevana aikana tilaa uudelle täysimittaiselle Stockmann-tavaratalolle.

Sen sijaan olemassa olevien tavaratalojen kehittämisestä on pidettävä huolta. Paikallistavaratalojen käytyä 2000-luvun alussa läpi uudistusinvestointien sarjan ne ovat erittäin hyvässä kunnossa. Lähtöleveysuudessa voimavaroja suunnataan ketjun lippulaivan, Helsingin keskustan tavaratalon, uudistamiseen. Hankkeen edellyttämät asemakaavan muutostyöt ovat käynnissä Helsingin kaupungin päättävissä elimissä. Lopullisia ratkaisuja, joiden jälkeen rakennustyöt käynnistetään, voidaan odottaa vuoden 2005 aikana. Valmistuttuaan projekti tuo Helsingin tavarataloon 10 000 uutta myyntineliometriä, modernit logistiikkaratkaisut sekä uudet sosiaalitulat henkilökunnalle. Asiakkaalle muutos tulee näkymään uutena 600 auton pysäköintihallina, yhdessä tasossa olevana yli 3 500 neliometrin Stockmann Herkkuna, uusina ja väljempinä myyntitiloina sekä parantuneina kulkuyhteyksinä. Ensimmäisenä osana käynnistyvää

hanketta otettiin syksyllä 2004 käyttöön uudistettu kaksisuuntainen liukuportaito Aleksanterinkadun sisäänkäynnin vieressä. Helsingin tavaratalon elinkaaren jatkamiseen tähtäävän hankekokonaisuuden kustannusarvio on 115 miljoonaa euroa, ja sen arvellaan kasvattavan Helsingin tavaratalon myyntiä vuositasolla 50 miljoonalla eurolla.

Hullujen Päivien huikkea menestystarina

Tavarataloilla on kaikkialla vaarana leimautua markkinoiden kapean ja hinnakkaan yläsegmentin yrityksiksi, kalliiden brandituotteiden näyteikkunoiksi. Varsinkin Suomen ja Baltian pienellä väestöpohjalla tämä olisi tavaratalon liikeidean ja volyymikauppaan perustuvan taloudellisen menestyksen kannalta vaarallinen yhtälö. Stockmann on vuosia tehnyt työtä pitääkseen laatuimagoltaan hyvät tavaratalonsa myös volyymikaupan kärjessä. Tähän on pyritty tarjoamalla asiakkaille kaikissa tuoteryhmissä laajaa hintaskaalaa ja kunkin toimialan parhaisiin erikoisliikkeisiin verrattavaa valikoimaa.

Stockmann on onnistunut tekemään Hullut Päivät -kampanjastaan Suomen suurimman ja tunnetuimman yksittäisen kaupan alan kampanjan. Laatuotteiden myyminen uskomattoman hulluihin hintoihin on kaava, jolla on saavutettu kaksi kertaa vuodessa uusi myyntiennätys yhtäjaksoisesti jo 36 kertaa peräkkäin. Tavaratalojen myynti lähes viisinkertaistuu kulloisenkin neljän kampanjapäivän aikana huhti- ja lokakuussa, ja nämä kahdeksan vuosit-

taista Hullua Päivää edustavat jo 8 prosentin osuutta koko tavarataloryhmän vuosimyyntistä. Vuonna 2004 Hullujen Päivien yhteenlaskettu myynti oli 73 miljoonaa euroa. Kasvu edellisen vuoden vastaavista Hulluista Päivistä oli huhtikuussa 21 prosenttia ja lokakuussa 19 prosenttia. Aikanaan kokeiluna käynnistynyt kampanja on saavuttanut sellaiset mittasuhteet, että niin asiakkaiden kuin tavarantoimittajienkin on vaikeaa pysyä poissa Hulluilta Päiviltä.

Stockmannin kanta-asiakkaisiin on luotu tiivis suhde, ja heille tarjotaan joka kuukausi ajankohtaisia etuja. Vuoden 2004 aikana kanta-asiakkaiden joukko kasvoi yli miljoonan kortinhaltijan rajan. Suomessa on yli 830 000 kanta-asiakasta, Baltiassa ja Venäjällä yhteensä yli 270 000. Kotimaassa Stockmann on ollut kanta-asiakasjärjestelmien pioneeri jo vuodesta 1986. Parhaille asiakkaille on kehitetty Exclusive-ryhmä, jonka tunnuksena on oma platinanvärinen Stockmann-kortti. Tähän ryhmään pidetään yhteyttä Stockmann Exclusive-asiakaslehdellä. Parhaita kanta-asiakkaita kutsutaan henkilökohtaisesti tavaratalojen ohjelmallisiin kanta-asiakasiltoihin, joita järjestettiin mm. Italia-maakampanjan avajaisten merkeissä. Niihin osallistui vuonna 2004 yhteensä yli 20 000 henkilöä.

Uudella kassajärjestelmällä tuotetason seurantaan

Vuoden 2004 aikana tavarataloissa otettiin käyttöön uuden kassajärjestelmäsukupolven laitteet. Niiden ansiosta päästään seuraamaan tavarata-

Hullut Päivät teki taas mahtavan myyntiennätyksen sekä keväällä että syksyllä.

Stockmannin tuttu Herkuu palvelee moskovalaisia jo kolmessa tavaratalossa.

loryhmän vuotuista lähes miljoonan nimikkeen vaihto-omaisuusmassaa aina tuotteiden väri- ja kokotasolle asti. Tämä tehostaa sekä varastonhallintaa että asiakaspalvelua. Uusi kassajärjestelmä mahdollistaa kaikilla tuotealueilla menekkitietoon perustuvan tavaroiden täydentämisen ja tavarantoimittajan valmiuksista riippuen jopa täydennykset suoraan hyllyyn.

Marraskuussa 2004 Stockmann päätti liittyä kansainväliseen BSCI-järjestelmään (Business Social Compliance Initiative). Tämän kymmenistä kaupan alan suuryrityksistä kootun tietopankin ja keskitetyn auditointirekisterin avulla halutaan valvoa tavarantoimittajien sosiaalisten velvoitteiden toteutumista. Järjestelmässä toimivat yritykset sitoutuvat mm. lapsityövoiman käytön ehkäisyyn, työolojen lainmukaisuuteen, työntekijöiden syrjinnän kieltämiseen sekä poliittisten vapauksien toteuttamiseen niissä maissa, joissa näiden oikeuksien toteutumiselle on riskkejä.

Tavaratalojen tilanne ja vuoden 2005 näkymät

Stockmannin tavarataloryhmä on pystynyt kasvattamaan myyntiään lähes 40 prosenttia viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana (672,5 miljoonaa euroa vuonna 1999 ja 938,8 miljoonaa euroa vuonna 2004). Samaan aikaan liikevoitto on kasvanut lähes 2,5-kertaiseksi (21,4 miljoonaa euroa vuonna 1999 ja 52,9 miljoonaa euroa vuonna 2004). Liikevoittoprosenttia on pystytty nostamaan viidessä vuodessa 3,8 prosentista 6,7 prosenttiin. Viisivuotisjakson aikana

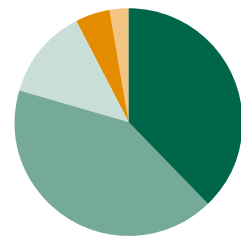
on uusien tavaratalojen rakentamiseen ja vanhojen kehittämiseen sekä kotimaassa että ulkomailla investoitu yhteensä 101,6 miljoonaa euroa. Voimakkaasta investointitahdistä huolimatta ryhmän pääoman käytön tehokkuutta kuvaava sijoitetun pääoman tuotto on samalla tarkastelujaksolla noussut 13,0 prosentista 23,7 prosenttiin.

Stockmannin tavaratalot ovat kannattavuudeltaan alan kansainvälistä huipputasoa. Samalla Stockmann on yksi niistä harvoista tavarataloyrityksistä, jotka ovat kyenneet kasvuun ja joilla on ylipäätään kasvustrategia tällä kypsällä toimialalla. Vuonna 2004 tavarataloryhmän liikevoitto parani edellisestä vuodesta 33,3 prosentilla, vaikka vuoteen ajoittui poikkeuksellisen monta avausta, joiden raskaat kulut rasittivat vuoden tulosta. Vuonna 2005 avataan yksi tavaratalo Vantaalla kauppakeskus Jumbossa.

Suomessa kulutuskysynnän ennakoidaan jatkavan maltillista 2-3 prosentin kasvua. Baltiassa ja Venäjällä kasvun oletetaan hieman hidastuvan mutta kasvuprosenttien olevan silti noin kaksinkertaisia Suomeen verrattuna.

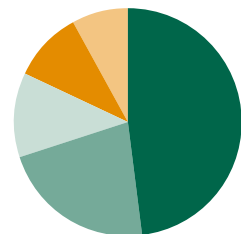
Varsinkin ulkomaantoimintojen liikevoiton voidaan odottaa parantuvan reilusti. Koko tavarataloryhmän liikevoiton odotetaan edelleen kasvavan vuonna 2005. □

Tavarataloryhmän myynnin jakautuminen yksiköittäin 2004

- 37,7 % Helsingin tavaratalo
- 41,7 % Muut yksiköt Suomessa
- 13,0 % Venäjä
- 4,9 % Viro
- 2,7 % Latvia

Tavarataloryhmän myynnin jakautuminen tuotealueittain 2004

- 48 % Muoti
- 22 % Elintarvikkeet
- 12 % Vapaa-aika ja harrastukset
- 10 % Koti
- 8 % Kirjat, lehdet ja paperi

Stockmann Auton kesällä 2004 avattu Audi Center Espoo on Suomen ensimmäinen kansainvälisen Audi-konseptin mukaan toteutettu autotalo. Audi A3 Sportback ja Audi A6 Sedan olivat vuoden 2004 malliutuuksia.

Stockmann Auto

Stockmann Auto palvelee automyyntin ja huollon asiakkaita kaikilla Stockmannin tavaratalopaikkakunnilla Suomessa. Pääkaupunkiseudulla Stockmann Auton myymät merkit ovat Ford, Volkswagen ja Audi, Turussa Ford, Tampereella Škoda sekä Oulussa BMW ja MINI. Huollon merkkivalikoima on vielä suurempi. Stockmann Auton vahvuuksia ovat arvostettu brandi, ammattitaitoinen ja palveleva henkilöstö, korkealaatuiset tuotteet ja monipuoliset palvelut sekä vuosien varrella hankittu asiakkaiden luottamus.

Palvelua kaikilla Suomen tavaratalopaikkakunnilla

Stockmann-konsernin autoliiketoiminta ja sitä palvelevat kiinteistöt yhtiöitettiin 1.1.2005. Uuden autoliiketoimintayhtiön nimi on Stockmann Auto Oy Ab. Markkinoinnissa käytetään Stockmann Auto -nimeä.

Automarkkinat hyvässä vedossa

Uusien autojen myynti pysyi korkealla tasolla. Henkilöautoja rekisteröitiin 142 642 ja pakettiautoja 15 679. Yksityisten kuluttajien markkinat vähenivät 6 prosenttia ja yritysautojen markkinat kasvoivat 3 prosenttia.

Uusien autojen hinnat eivät sanottavasti nousseet. Käytettyjen autojen hintataso laski vuoden alkupuoliskolla mutta tasaantui loppuvuodesta.

Huollon ja varaosakaupan volyymi kasvoi autoilun lisääntymisen myötä, ja yhä vaativammaksi käyvä autotekniikka näkyy huoltohintojen nousupaineena.

Käytettyinä tuotiin maahan 32 724 henkilöautoa. Käytettyjen autojen tuonti lisää huoltomyyntiä, koska Stockmann Auton edustamien BMW-, Audi- ja Volkswagen-autojen kanta kasvaa ja käytettyinä tuoduissa autoissa on niiden keski-ikänsä huomattavia korjaustarpeita.

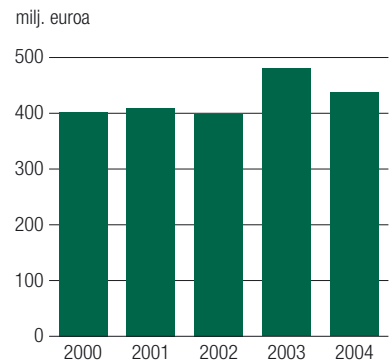
Toiminta supistui pääkaupunkiseudulla

Autoryhmän myynti oli 437,1 miljoonaa euroa, mikä on 9 prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonna. Liikevaihto oli 358,0 miljoonaa euroa. Automarkkinoiden kasvu ja autoryhmän edustamien merkkien hyvä menestys siivittivät myynnin kasvuun ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Autoryhmän asema pääkaupunkiseudun kilpailussa muuttui huomattavasti 1.7.2004. Stockmann luopui tuolloin Keskon tytäryhtiön VV-Auto Oy:n kanssa ⇒

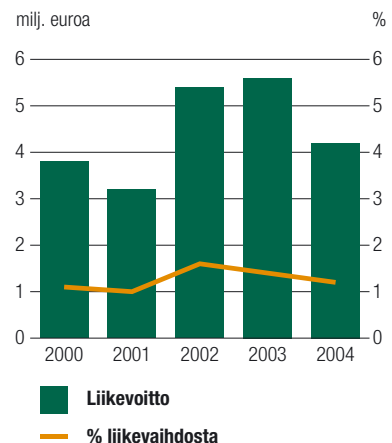
Avainluvut

AUTORYHMÄ, milj. euroa	2004	2003	muutos %
Myynti	437,1	480,4	-9
Osuus Stockmannin myynnistä, %	25,2	28,3	
Liikevoitto	4,2	5,6	-25
Sijoitetun pääoman tuotto, %	10,2	13,2	
Sijoitettu pääoma	40,9	42,0	-3
Investoinnit	2,3	1,2	
Henkilöstö 31.12.	704	781	-10

Autoryhmän myynnin kehitys 2000-2004

Autoryhmän liikevoiton kehitys 2000-2004

Uusi Škoda Octavia on saavuttanut useita luokkansa testivoittoja. Kiitosta ovat saaneet tilat, ajettavuus ja taloudellisuus.

Volkswagen Touran on tilankäytön edelläkävijä, jossa on hyödynnetty edistyksellistä tekniikkaa. Siinä on mm. mullistava DSG-suorakytkentä-vaihteisto.

tehdyn sopimuksen mukaisesti Herttoniemen Volkswagen-Audi-autotalosta. Luovutetun autotalon vuosimyynni oli yli 100 miljoonaa euroa, ja sen toiminta oli hyvin kannattavaa. Markkinoiden taantuminen ja Herttoniemen toimipisteen menetykset johtivat toisen vuosipuoliskon myynnin vähentymiseen.

Autoryhmä toimitti yhteensä 9 417 uutta ja 8 909 käytettyä autoa. Uusien autojen myyntimäärä väheni 17 prosenttia ja käytettyjen 4 prosenttia. Vertailukelpoinen kokonaistoimitusten kehitys oli 1 prosentti. Uusia henkilöautoja toimitettiin 8 219 (9 745 vuonna 2003) ja uusia pakettiautoja 1 198 (1 590 vuonna 2003).

Autoryhmä oli selkeästi suurin uusien ja käytettyjen autojen myyjä pääkaupunkiseudulla 1.7.2004 asti ja senkin jälkeen kärkir ryhmässä noin 15 prosentin markkinaosuudellaan.

Stockmannin edustamista automerkeistä Volkswagen oli toisena sekä henkilö- että pakettiautorekisteröinneissä ja Ford molemmissa kolmantena. Automalleista rekisteröintisijoituksissa toiseksi nousi Volkswagen Golf ja neljänneksi Ford Focus.

Vuoden aikana esiteltiin huomattava määrä tuoteuutuuksia, joista merkittävimmät autoryhmän kannalta olivat Audi A3 Sportback, Audi A6 ja Škoda Octavia.

Stockmannin autoryhmä teki vuoden aikana yli 200 000 huoltotyötä niihin liittyvine varaosamyynneineen. Huoltotöiden määrä pysyi edellisen vuoden tasolla.

Myynti Stockmannin kanta-asiakskunnalle on noin kolmannes myynnistä

yksityisasiakkaille. Autotarjouksia kanta-asiakkaille oli kymmenen, erityisesti Exclusive-kanta-asiakkaille kaksi ja Hullujen Päivien tarjouksia kaksi. Jälki-markkinoinnin kanta-asiakastarjouksia oli kuusi. Yhteistyö Stockmannin tavarataloryhmän ja Hobby Hallin kanssa on tiivistä.

Kannattavaa kauppaa parantuneella varastorakenteella

Automyynnin kannattavuus heikkeni, ja vuoden alkupuoliskolla käytettyjen autojen kauppa oli hintojen laskemisen vuoksi tappiollista. Alkuperäisvaraosien hintojen pitämiseksi kilpailukykyisinä ovat valmistajat leikanneet jälleenmyyjien marginaaleja. Huollon ja varaosakaupan kannattavuus on myynnin kasvun ja toiminnan tehostamisen avulla kuitenkin saatu pidetyksi hyvänä. Ryhmän liikevoitto oli 4,2 miljoonaa euroa.

Autoryhmän toimintaan sijoitettu pääoma on pienentynyt ja varaston rakenne parantunut. Autoryhmän sijoitetun pääoman keskimääräinen kiertonopeus oli 34 päivää. Pääoman käytön jatkuva tehostaminen kuuluu toiminnan avaintavoitteisiin.

Menekin ennakoinnissa onnistuttiin hyvin. Huomattavia tavarapuitteita tai ylivarastotilanteita ei vuoden aikana koettu.

Käytettyjen autojen varastoon sitoutuu merkittävästi käyttöpääomaa, ja sen merkitys sijoitetun pääoman tuotolle on tästä syystä olennainen. Keskimääräisen hintatason alentuessa varaston nopea kierto on kannattavuuden saavut-

tamisen ehdoton edellytys käytettyjen autojen kaupassa.

Suhteellisen liikevoiton heikennyttyä sijoitetun pääoman tuotto ei yltänyt tavoitteeseen. Se oli keskimäärin 10,2 prosenttia (vuonna 2003 13,2 prosenttia).

Palvelu laajeni Ouluun

Vahvistetun strategian mukaisesti autoryhmä laajensi toiminta-alueensa Oulun talousalueelle hankkimalla 1.11.2004 omistukseensa Autotalo Jurvakainen Oy:n koko osakekannan. Kaupan ansiosta Stockmannin merkkiedustuksiin saatiin uusina merkkeinä BMW ja MINI. Oulun autotalon keskeinen sijainti ja väljät tilat mahdollistavat liiketoiminnan olennaisen kasvattamisen.

Stockmann Auton liiketoiminta tavoittaa yli 800 000 Stockmannin kanta-asiakasta. Autotaloverkoston maantieteellinen kattavuus Suomen automarkkinoista on yli 50 prosenttia.

Stockmannin kilpailukykyä pääkaupunkiseudulla vahvisti merkittävästi uuden Audi Center Espoon avaaminen Suomenojalla 1.7.2004. Samalla päättyi Audi-jälleenmyynti läheisessä Kauppakeskus Merituulen Stockmann-autotalossa sekä Stockmannin Pitäjänmäen autotalossa. Audi Center on maan ensimmäinen Audi-tehtaan konseptin mukaisesti rakennettu autotalo. Kiinteistön muutosinvestointi oli yli 4 miljoonaa euroa.

Asiakaspalveluun ja tehokkuuteen panostetaan

Palvelu- ja tuoteosaamiseen panostetaan tuntuvasti. Henkilöstön palkitse-

Stockmann Auton merkivalikoima laajeni. Uusi BMW- ja MINI-toimipiste sijaitsee Oulun Limingantullissa.

minen on sidottu asiakaspalvelusääntöihin. Stockmann Auto mittaa jatkuvasti sekä automyynnin että huollon onnistumista seuraamalla asiakkaiden mielipiteitä. Myös valmistajat mittaavat asiakastytyväisyyttä laajasti, ja hyvistä suorituksista palkitaan.

Stockmann Auton kokonaispalveluun kuuluvia palvelutuotteita ovat mm. lentohuoltopalvelu, huollettavan auton nouto ja palautus, ilmoitus huollon valmistumisesta tekstiviestinä, ennakoiva huoltoon kutsu, Stockmann-huoltosopimus, Stockmann-leasingsopimus, sijaisautopalvelu, odotusautopalvelu, rengaspalvelu ja renkaiden säilytys.

Internet-palvelu kasvaa autoliiketoiminnassa voimakkaasti. Verkkopalvelu auttaa asiakasta nopeuttamalla palveluprosessia. Autoryhmän Internet-sivuilla oli viikoittain noin 14 000 kävijää. Uusia ja käytettyjä autoja koskevia kyselyjä kertyi vuoden aikana yli 6 000. Internetin kautta tehtyjen huoltoajan varausten määrä kasvoi voimakkaasti.

Stockmann-brandi on kilpailuetu

EU:n kilpailulainsäädäntönä 1.10.2003 voimaan astunut uusi ryhmäpoikkeusasetus on mahdollistanut merkkihuollon käynnistämisen vapaasti, kunhan valmistajan määrittämät laatuvaatimukset täyttyvät. Uuden automyyntipisteen perustaminen minne tahansa EU:n alueelle tulee jälleenmyyjälle mahdolliseksi 1.10.2005, kun sijaintia rajoittava lauseke poistuu. Autokaupan kilpailuasetelma muuttuu tuolloin huomattavasti.

Suomessa autokauppa on jo poikkeuksellisen keskittynyttä verrattuna

muihin Euroopan maihin. Keskittymisen kuitenkin jatkuu. Suurimmissa kaupungeissa häviävät yhden toimipaikan yritykset autoalalta lähivuosina. Stockmann Auto osallistuu aktiivisesti alan rakennejärjestelyihin.

Jälleenmyyjän brandistä tulee entistä olennaisempi kilpailutekijä automerkin rinnalla. Stockmannin nimi maan arvostetuimpana vähittäiskaupan palvelubrändinä antaa huomattavan kilpailuedun.

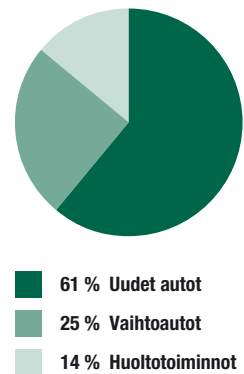
Stockmann Auto on käynnistämässä Helsingin Lauttasaaressa Volvo-Renault-huollon, Pitäjänmäellä BMW-MINI-huollon ja Tampereella Ford-huollon. Pääkaupunkiseudulla tullaan siis tarjoamaan Ford-, Volkswagen-, Audi-, Volvo-, Renault-, Škoda-, BMW- ja MINI-huoltoa, Tampereella Škoda-, Mitsubishi- ja Ford-huoltoa, Turussa Ford-huoltoa sekä Oulussa BMW- ja MINI-huoltoa. Uusia edustusmahdollisuuksia tutkitaan.

Merkittävimmät vuoden 2005 tuoteuutuudet ovat Ford Focus, BMW 3 -sarja ja Volkswagen Passat.

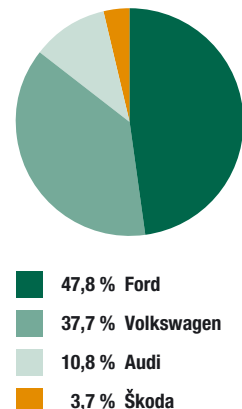
Automarkkinoiden oletetaan olevan vuonna 2005 edelleen hyvällä tasolla. Vuoden aikana myytävien uusien henkilöautojen määräksi arvioidaan 136 000 ja uusien pakettiautojen määräksi 14 000, mikä merkitsee yhteensä runsaan 8 000 auton vähennystä vuodesta 2004.

Stockmann Auton myynti ja liikevoitto tulevat alenemaan jonkin verran vuonna 2005. Tähän on synnä Herttoniemen Volkswagen-Audi-liikkeen myyminen 1.7.2004. □

Autoryhmän myynnin jakautuminen 2004

Autoryhmän myynnin jakautuminen merkeittäin 2004

Nopean ja kätevän online-ostamisen suosio kasvaa jatkuvasti. Vuonna 2004 verkko-ostojen osuus Hobby Hallin Suomen myynnistä oli jo 23 prosenttia.

Hobby Hall

Etäkauppaan keskittyvä Hobby Hall markkinoi asiakkailleen tuotteita ja palveluja kuvastojen, online-kauppapaikan ja omien myymälöiden kautta. Valtaosa valikoimista on kodin ja vapaa-ajan tuotteita. Suomen, Viron ja Latvian etäkaupan markkinajohtaja tarjoaa yli 1,3 miljoonalle asiakkaalleen vaivattoman, luotettavan ja miellyttävän vaihtoehdon laatutuotteiden edulliseen ostamiseen.

Hobby Hallin kehittäminen jatkuu

Hobby Hallin myynti oli 214,4 miljoonaa euroa, joka on 9 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2003. Liikevaihto oli 177,9 miljoonaa euroa. Asiakkaille lähetettiin yhteensä 2,3 miljoonaa pakettia, joka on 10 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Liiketulos, joka oli 3,1 miljoonaa euroa tappiollinen, jäi selvästi tavoitteesta mutta oli 0,3 miljoonaa euroa parempi kuin edellisenä vuonna.

Hobby Hallin myynnin lasku johtui kolmen myymälän sulkemisesta Suomessa, yhden myymälän sulkemisesta Tallinnassa sekä Latvian ja Liettuan myynnin heikentymisestä.

Tappiollisen liiketuloksen pääsyitä olivat myynnin jääminen selkeästi tavoitteesta ja siitä aiheutunut myyntikatteen menetys. Lopetettujen myymälöiden myyntiä ei saatu korvatuksi etämyynnillä ja jäljelle jääneiden kolmen myymälän myynnillä. Lisäksi vanhan varaston poistomyynti heikensi myymälöiden suhteellista myyntikatetta.

Kustannukset olivat 9 prosenttia pienemmät kuin edellisenä vuonna.

Markkinajohtaja Suomessa

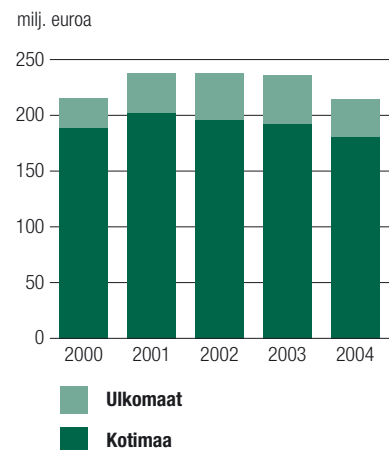
Hobby Hallin myynti Suomessa oli 180,4 miljoonaa euroa, joka on 6 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Vertailukelpoinen myynti oli 4 prosenttia parempi kuin vuonna 2003. Hobby Hall on edelleen etäkaupan markkinajohtaja Suomessa.

Tuotealueista parhaiten menestyivät sisustustekstiilit ja kamerat. Eniten myynti pieneni vaatteissa, lasten tuotteissa ja huonekaluissa. ⇒

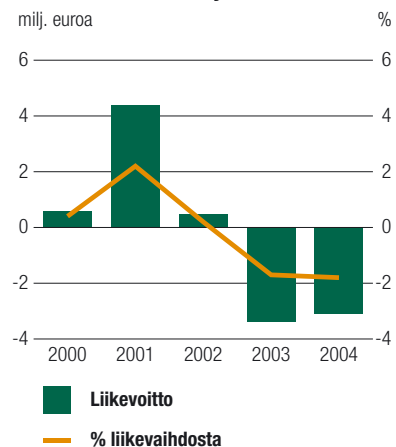
Avainluvut

HOBBY HALL -RYHMÄ, milj. euroa	2004	2003	muutos %
Myynti	214,4	235,7	-9
Osuus Stockmannin myynnistä, %	12,4	13,9	
Liikevoitto	-3,1	-3,4	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-3,5	-3,4	
Sijoitettu pääoma	87,7	100,4	-13
Investoinnit	1,2	1,7	
Henkilöstö 31.12.	708	863	-18

Hobby Hallin myynnin kehitys 2000-2004

Hobby Hallin liikevoiton kehitys 2000-2004

Hobby Hall tarjoaa asiakkailleen helpon ja mukavan tavan tehdä ostoksia rauhassa kotonaan. Kodin hankinnat voi tehdä silloin kun parhaiten sopii – stressi ei vaivaa, ja aikaa säästyy.

Hobby Hallin kanta-asiakkaille on tarjolla entistä enemmän erilaisia etuja. Kesällä parhaille kanta-asiakkaille tarjottiin edullisia erikoiseriä.

Internetin kautta tehtyjen tilausten määrä Suomessa kasvoi edelleen voimakkaasti ja oli 41,2 miljoonaa euroa. Kasvu edellisestä vuodesta oli 26 prosenttia. Online-kaupan osuus Hobby Hallin Suomen myynnistä oli 23 prosenttia ja sen osuus Hobby Hallin etäkaupasta Suomessa 27 prosenttia. Vuoden aikana kauppapaikan kävijämäärä kasvoi 22 prosenttia edellisestä vuodesta. ADSL-liittymien selvä lisääntyminen tukee online-kaupan kehitystä. Hobby Hall Online on saanut erittäin vahvan aseman suomalaisilla markkinoilla. Tammikuussa 2005 julkistetun tutkimuksen mukaan Valittujen Palojen lukijat valitsivat Hobby Hallin Suomen luotetuimmaksi verkkokauppayritykseksi.

Hobby Hallin Suomen myymälöiden myynti oli yhteensä 29,5 miljoonaa euroa. Laskua edellisestä vuodesta oli 29 prosenttia. Myynnin pieneneminen johtui myymäläverkoston supistamisesta. Myymälöiden osuus Hobby Hallin Suomen myynnistä oli 16 prosenttia. Toimintaansa jatkaneiden kahden myymälän myynti kasvoi 27 prosenttia.

Online-kauppa kasvoi vahvasti Virossa

Hobby Hallin myynti Virossa oli 20,6 miljoonaa euroa, mikä alitti edellisen vuoden myynnin 11 prosentilla. Online-kauppa kasvoi vahvasti ja oli 1,9 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 55 prosenttia. Online-kaupan osuus Viron kokonaismyynnistä nousi edellisen vuoden 5 prosentista 9 prosenttiin.

Myymälämyynti Virossa oli 3,3 miljoonaa euroa, mikä on 25 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Pienentyminen johtui Tallinnan toisen myymälän sulkemisesta.

Eniten kasvoi liinavaatteiden ja sisustustekstiilien sekä kuntoilu- ja muiden vapaa-ajan tuotteiden myynti. Suurimmat myynnin menetykset olivat lasten tuotteissa ja kodinkoneissa.

Latvian myynti laski

Latvian myynti laski edellisestä vuodesta 32 prosenttia ja oli 9,9 miljoonaa euroa. Myyntiä menetettiin mm. tuotevalikoiman puutteiden ja tavarantoimitusongelmien vuoksi. Myös markkinointitoimenpiteiden kohdentaminen olemassa oleviin asiakkaisiin ja vähäinen panostus uusien asiakkaiden hankintaan heikensi Latvian myyntiä.

Kuntoilu- ja muiden vapaa-ajan tuotteiden sekä kameroiden myynti kasvoi parhaimmin. Eniten pieniä kotitaloustavaroiden, lasten tuotteiden, huonekalujen ja liinavaatteiden myyntiä.

Liettuaasta päätettiin vetäytyä

Liettuan myynti oli 3,6 miljoonaa euroa. Laskua edelliseen vuoteen verrattuna oli 39 prosenttia.

Liiketoiminnan tulos jäi Liettuaan selvästi tappiolliseksi. Etäkaupan kokonaistarjonta maassa on edelleen melko vaatimatonta. Tuloksen kääntäminen voitolliseksi merkitsisi selvästi aiempaa suurempaa panostusta Liettuan markkinoille. Tästä syystä päätettiin vetäytyä Liettuaan vuoden 2005 maaliskuun loppuun mennessä ja keskittyä

myynnin kasvattamiseen Virossa ja Latviassa.

Järjestelmä uudistus jatkuu

Tietojärjestelmän uudistuksen ensimmäinen vaihe otettiin käyttöön vuoden 2004 aikana. Nyt on käynnistetty toisen vaiheen suunnitteluprosessi. Se etenee suunnitelman mukaan niin, että uudistetun järjestelmän toinen vaihe on valmis otettavaksi käyttöön kevään 2006 kuluessa. Tämän hankkeen myötä saadaan tarpeellisia uudistuksia mm. tavaravalikoiman hallintaan ja laskutuskäytäntöön, minkä ansiosta voidaan säästää kustannuksia ja parantaa asiakaspalvelua.

Uusi asiakashallintajärjestelmä mahdollistaa markkinoinnin entistä tehokkaamman kohdentamisen sekä asiakkaiden ostokäyttäytymisen analysoinnin ja kehittämisen.

Järjestelmä uudistusten investoinnit vuonna 2004 olivat 0,7 miljoonaa euroa.

Koemarkkinointi Venäjällä

Alkuvuonna 2004 toteutettiin pienimuotoinen koemarkkinointi Venäjällä. Koemarkkinoinnin avulla saatiin tietoa Venäjän etäkauppamarkkinoiden ominaispiirteistä. Toistaiseksi laajentumista Venäjän markkinoille ei harkita.

Toiminnan tervehdyttämisohjelma

Vuonna 2003 käynnistetty tervehdyttämisohjelmaa jatkettiin suunnitelman mukaisesti. Myymäläverkosto on nyt karsittu ja myymälätoiminnot keskitetty kahteen myymälään Helsingin seudulla sekä yhteen myymälään Tallinnassa.

Erilaisia kuvastotyyppejä: joka kotiin jaettu kuvasto Latviasta, kaksi osoitteellista kuvastoa Suomesta ja nettointakuvasto Virosta.

Hobby Hallin oman kanta-asiakasjärjestelmän 25-vuotispäivää juhlistettiin tietysti erinomaisin tarjouksin.

Tervehdyttämishojelman mukaisesti pääosa Hobby Hallin varastotoiminnosta keskitettiin kesän ja syksyn aikana Viinikkalan logistiikkakeskukseen. Pohjan keskittämiseksi loivat valikoimanhallinnan kehittyminen sekä varaston kiertonopeuden kasvu. Keskittämällä tavoitellaan merkittäviä säästöjä kiinteistö- ja kulkukustannusten vähentämisen ja varastointitehokkuuden parantamisen avulla. Lisäksi keskittäminen antaa paremmat mahdollisuudet pakata usean tuotteen tilaukset samaan pakettiin, mikä vähentää postikulua ja parantaa asiakastytyväisyyttä. Automaattisen pakettien lajittelujärjestelmän sekä runkokuljetusten ottaminen käyttöön Baltian toimituksissa on myös säästänyt selvästi kustannuksia ja lyhentänyt toimitusaikoja.

Varastojen yhdistämistä tuki osaltaan vuoden 2004 aikana toteutettu varastotoimintojen tehokkuuden parantamisprojekti. Toimenpiteiden tuloksena käsittelytehokkuus varastoilla parani jo vuoden 2004 aikana merkittävästi. Tämän ansiosta odotetaan vastedes saavutettavan merkittäviä säästöjä.

Vuoden 2004 tavoitteisiin kuului varastoarvojen alentaminen ja varaston kuraantisuuden parantaminen. Varaston arvo oli vuoden lopussa 21,8 miljoonaa euroa eli 9,8 miljoonaa euroa pienempi kuin vuonna 2003, ja varaston kiertoaika parani.

Syksyllä 2003 käynnistetyn toimenpiteohjelman tavoitteena on tuloksen parantaminen 7,5–8,5 miljoonalla eurolla. Ohjelman toteuttaminen jatkuu, ja mm. varastojen yhdistämisestä saa-

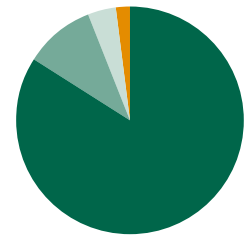
tavat säästöt toteutuvat pääosin vuoden 2005 aikana. Hobby Hallin epätydyttävään kannattavuuteen vuonna 2004 vaikuttivat mm. myynnin suunniteltua alhaisempi taso, tavarantoimitusongelmat, tuotevalikoiman painotus, varaston poistoon liittyneet hinnanalennukset ja suunniteltua alhaisempi suhteellinen myyntikatetaso.

Vuoden 2005 näkymät

Hobby Hallin keskeinen tavoite vuonna 2005 on liiketuloksen kääntäminen voitolliseksi ja sijoitetun pääoman tuoton parantaminen.

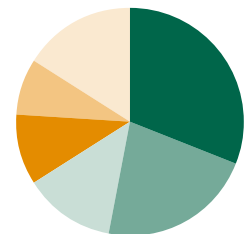
Liiketoiminnan kannattavuutta ja kustannustehokkuutta parannetaan joulukuussa 2004 käynnistetyn uuden toimenpiteohjelman mukaisesti. Avainasioita ovat valikoiman ja sen rakenteen uudistaminen, tavarantoimituksen kehittäminen, myyntikatteen parantaminen, logistiikan tehostaminen edelleen, markkinointitoimenpiteiden selkiyttäminen ja kustannustehokkuus. □

Hobby Hallin myynti markkina-alueittain 2004

- 84 % Suomi
- 10 % Viro
- 4 % Latvia
- 2 % Liettua

Hobby Hallin myynti tuoteryhmittäin 2004

- 31 % Elektroniikka
- 22 % Tekstiilit
- 13 % Kodinkoneet
- 10 % Kuntoilu ja vapaa-aika
- 8 % Vaatus
- 16 % Muut

Seppälän kansainvälistyminen sai uusia ulottuvuuksia: vuonna 2004 avattiin kolme myymälää Moskovaan. Kuva kauppakeskus Mega Etelän myymälästä.

Seppälä

Seppälä on Suomen laajin muotikaupan ketju, joka toimii Suomen 123:n myymälän lisäksi Virossa, Latviassa ja Venäjällä. Myymälät sijaitsevat keskeisillä liikepaikoilla. Seppälä tarjoaa asiakkailleen naisten, miesten ja lasten vaatteita ja asusteita sekä kenkiä ja kosmetiikkaa. Keskitetty ketjutoiminta takaa edulliset hinnat ja luotettavan laadun. Seppälän mallisto perustuu omaan suunnitteluun.

Kaikkien aikojen paras tulos

Seppälän myynti vuonna 2004 oli 143,7 miljoonaa euroa, mikä on 10 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Liikevaihto oli 118,4 miljoonaa euroa. Naisten vaatteiden osuus kokonaisymynnistä jatkoi kasvuaan. Sekä lasten että miesten vaatteiden suhteellinen osuus myynnistä pieneni. Myymälöissä kävijöiden ja ostaneiden asiakkaiden määrä kasvoi edellisestä vuodesta. Seppälän kannattavuus on nyt hyvin kannattavien kansainvälisten ketjujen tasolla. Vuoden 2004 liikevoitto oli 16,4 miljoonaa euroa eli 13,8 prosenttia liikevaihdosta.

Myyntiin ja kannattavuuteen vaikuttavat merkittävästi yrityksen oma kehittyminen, kilpailutilanne markkinoilla sekä oman myymäläverkoston muutokset.

Seppälän uudistettu toimintamalli, jota on kehitetty määrätietoisesti viime vuosina, näkyy nyt myös numeroissa. Entistä useampi myymälään tulleista henkilöistä teki ostoksia, vaikka samaan aikaan kilpailutilanne Suomen markkinoilla kiristyi isojen uusien markettien ja ulkomaisten ketjujen uusien myymälöiden vuoksi. Seppälän myymälämäärä pysyi keskimäärin edellisen vuoden tasolla.

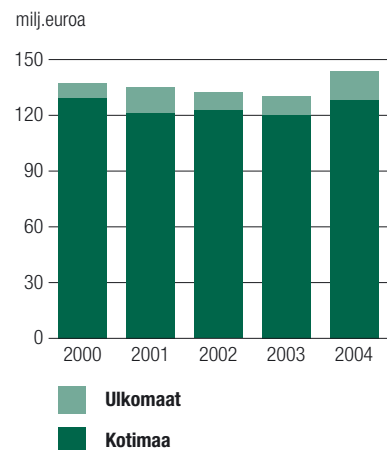
Vaatekaupan haasteena reagoitiherkkyys

Seppälälle ja vaatekaupalle ylipäättään on tärkeintä ymmärtää jatkuvasti, millaista muotia asiakkaat haluavat ostaa ja mihin suuntaan vaatemarkkinat kehittyvät. Tehtävä on haasteellinen, koska yhä useampi tekijä vaikuttaa kilpailuympäristöön ja kuluttajien haluun ostaa vaatteita. Tavoitteena on, että asiakas löytää aina uutta ostettavaa Seppälän laajasta valikoimasta ⇒

Avainluvut

SEPPÄLÄ-RYHMÄ, milj. euroa	2004	2003	muutos %
Myynti	143,7	130,3	10
Osuus Stockmannin myynnistä, %	8,3	7,7	
Liikevoitto	16,4	10,1	62
Sijoitetun pääoman tuotto, %	127,7	58,5	
Sijoitettu pääoma	12,8	17,2	-25
Investoinnit	1,2	1,2	
Henkilöstö 31.12.	978	901	9

Seppälän myynnin kehitys 2000-2004

Seppälän liikevoiton kehitys 2000-2004

Naisten valikoimaa laajennettiin aktiiviliikkuville suunnatulla Bay Sport -mallistolla.

Seppälä palkitsi kuusi nuorta vaatesuunnittelijaa S-Style-kilpailussa. Kilpailun voitti Veera Lassila (vas.) viereksään seisovan mallin päällä olevalla Girlish-asulla.

masta, olipa hän kiinnostunut muodin viimeisimmistä uutuuksista tai hyvistä käyttövaatteista. Tämän päivän asiakas ostaa vaateen käyttäkseen sitä heti, ja siksi tarvitaan entistä parempaa kykyä reagoida nopeasti muodin, kilpailutilanteen sekä sään muutoksiin.

Seppälän reagoitiherkkyttä on tehostettu jatkuvasti ja tehostetaan edelleen. Vuosittainen tavaravirta on noin 16 miljoonaa yksittäistä tuotetta. Seppälän hyvä logistinen järjestelmä ja osaaminen tukevat sitä, että tuotteet ovat oikeissa paikoissa oikeaan aikaan. Tämän ansiosta myymälöissä ei ole omaa varastoa, vaan ne saavat myymäläkokonsa mukaisen peruslajitelman, jota täydennetään kysynnän ja varastotilanteen mukaan. Myymälöihin toimitetaan sekä uutuuksia että täydennystuotteita viitenä päivänä viikossa. Tämä toimintamalli luo edellytykset ketjutoiminnalle, jossa otetaan huomioon eri kokoiset myymälät eri kokoisilla paikkakunnilla.

Oman malliston jatkuva kehittäminen menestyksen edellytys

Muodin lähteet löytyvät ympäröivästä elämästä: kadulta, mediasta, elokuvista ja nuorisokulttuurista. Yksi Seppälän toiminnan peruspilareista on oma mallisto, jonka ansiosta se erottuu muista alan tarjoajista. Noin 50 ihmistä työskentelee jatkuvasti malliston suunnittelun ja ostamisen parissa. Seppälän muoti kehittyy kangas- ja muotimessuilla sekä vaatetusalan trendejä ja ympäröivää yhteiskuntaa seuraten.

Seppälän tulee tehdä muotia asiakkaitensa tarpeisiin; ymmärtää jatkuvasti muodin ilmiöitä ja tiedostaa, millaisia ihmisiä käy sen myymälöissä. Tuodakseen esille suomalaista suunnittelua Seppälä järjesti vuonna 2004 avoimen vaatesuunnittelukilpailun, joka saavutti suuren suosion niin alan opiskelijoiden ja ammattilaisten kuin kuluttajienkin keskuudessa.

Kulutuskäyttäytymisen trendit ohjaavat toimintaa

Mallistoa täytyy kyetä uudistamaan myös rakenteellisesti. Uusien tuotteiden ottaminen valikoimaan sekä vanhojen tuoteryhmien laajentaminen monipuolistaa ja uudistaa Seppälän valikoimaa. Vuonna 2002 aloitettiin naisten kenkien myynti. Ne ovat osoittautuneet hyväksi uudeksi tuoteryhmäksi, ja vuonna 2004 kenkien myyntiä laajennettiin useampiin myymälöihin. Seuraamalla kuluttajien asennemuutoksia ja niiden vaikutusta käyttäytymiseen voidaan löytää uusia asiakkaita ja tuoteryhmiä. Itsensä hemmottelu ja omasta hyvinvoinnista huolehtiminen on ollut nouseva asennetrendi jo usean vuoden ajan. Tämän trendin pohjalta syntyi aktiivisesti liikuntaa harrastaville naisille suunnattu uusi mallisto, Bay Sport. Tehokas ketjutoiminta mahdollisti muodikkaiden ja laadukkaiden fitness-tuotteiden tarjoamisen edulliseen hintaan.

Lähellä asiakasta

Seppälän merkittävin vahvuustekijä on kattava Suomen 123:n myymälän verkosto. Suomessa ei painopiste enää ole

uusien myymälöiden perustamisessa, vaan sen sijaan Seppälässä keskitytään huolehtimaan siitä, että myymälät ovat ajanmukaisia ja sijaitsevat keskeisillä liikepaikoilla – siellä, missä ihmiset liikkuvat. Aukioloajat ja palvelukonsepti tukevat helppoa asiointia myymälässä. Visuaalisen markkinoinnin tehtävänä on kertoa asiakkaille kiinnostavasti, mitä muodissa tapahtuu, ja luoda samalla ostamiseen elämyksellisyyttä. Tehtävänä on tuoda houkuttelevasti ja selkeästi esille Seppälän valikoiman useat eri ulottuvuudet. Myymälän käyttäminen erottautumisen ja tiiviimmän asiakassuhteen rakentamisen välineenä on saanut tunnustusta myös markkinoinnin tuloksellisuutta arvioivissa kilpailuissa; Seppälä voitti ensimmäisen sijan Effie- ja AdProfit-kilpailuissa.

On tärkeää pitää jatkuvasti huolta suuren myymäläverkoston ajanmukaisuudesta ja houkuttelevuudesta. Vuonna 2004 muutti seitsemän myymälää Suomessa uusiin liiketiloihin, ja seitsemän myymälää remontoitiin Seppälän nykyisen vaalean ja raikkaan myymäläilmeen mukaisiksi. Lisäksi Suomessa suljettiin neljä myymälää. Seppälän tavoitteena on toimia Suomessa 120–130 myymälän verkostolla.

Ensimmäinen myymälä Liettuuan

Seppälän strategiaan kuuluu toiminta kaikissa Baltian maissa. Se on Viron suurin vaatemyyväläketju, jolla oli vuodenvaihteessa 14 myymälää Virossa. Seppälällä on Viron markkinoilla varsin hyvä asema, joten myymälämäärän lisäämiseen ei siellä ole tällä hetkellä tarvetta.

Kengät ovat oleellinen osa Seppälän muotimielikuvaa yhä useammassa myymälässä Suomessa ja ulkomailla.

Pienet suihkugeelipullot kuuluvat Tallinnan Viru Keskusten myymälän uuden kosmetiikkaosaston suosituimpiin tuotteisiin.

Syksyllä 2003 avattiin ensimmäiset myymälät Riiassa, jonka talousalueella asuu lähes miljoona ihmistä. Vuonna 2004 avattiin yksi uusi myymälä Riikaan. Seppälän myymälät sijaitsevat neljässä Riian suurimmassa kauppakeskuksessa sekä Stockmannin tavaratalon yhteydessä. Marraskuussa 2004 avattiin myös ensimmäinen pääkaupungin ulkopuolinen myymälä Liepajaan valmistuneeseen kauppakeskukseen. Toiminta Latviassa on sujunut odotusten mukaisesti, ja Seppälä on saanut hyvän jalansijan maan vaatemarkkinoilla.

Latvian jälkeen seuraava askel on eteneminen Liettuan markkinoille. Liettua on Baltian maista väkiluvultaan ja ostovoimaltaan suurin. Ensimmäinen Seppälän myymälä avataan maan pääkaupungin Vilnan keskustassa keväällä 2005. Tavoitteena on edetä Liettuaissa samalla tavoin kuin muissa Baltian maissa; hankkia vankka jalansija pääkaupungissa ja perustaa myymälöitä muihin suuriin kaupunkeihin.

Venäjä Seppälälle kasvava markkina-alue

Vuonna 2004 Seppälä avasi kolme myymälää Moskovaan, yhden keväällä ja kaksi marras-joulukuussa. Kaksi myymälää toimii Stockmannin tavaratalon yhteydessä ja yksi suuressa kauppakeskuksessa. Moskovaan pyritään avaamaan lisää Seppälän myymälöitä sitä mukaa kuin uusia suurehkoja kauppakeskuksia valmistuu. Syksyllä 2005 on tarkoitus avata ensimmäinen myymälä Pietarissa. Yli 10 miljoonan asukkaan Moskova ja noin 5 miljoonan asuk-

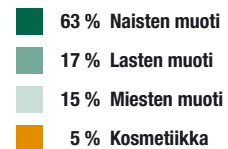
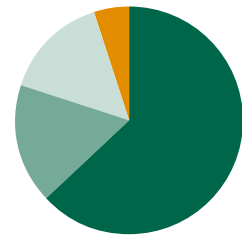
kaan Pietari tarjoavat tulevana vuosina Seppälälle hyvät kasvumahdollisuudet.

Kasvua luvassa vuonna 2005

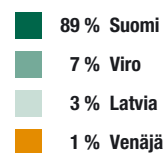
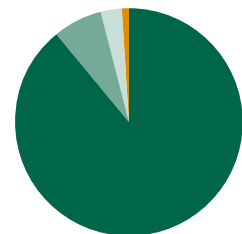
Seppälän toimintamalli antaa hyvän pohjan kasvulle ja tuloksen tekemiselle. Vaatemalliston kehitystyö on jatkuva prosessi. Myymäläverkoston uudistaminen Suomessa jatkuu, ja samanaikaisesti etsitään uusia liikepaikkoja Baltiasta ja Venäjältä. Seppälän kasvu ulkomailla on voimakkaasti sidoksissa uusien kauppakeskusten rakentamiseen ja keskiluokan vaurastumiseen. Molemmista tapahtuu jatkuvaa kehitystä, ja panostuksen Baltian ja Venäjän markkinoihin odotetaan vastedes kasvattavan Seppälän myyntiä ja euromääräistä tulosta merkittävästi. Perustettaviin uusiin myymälöihin sitoutuu aluksi pääomia, ja luonnollisesti kuluu jonkin aikaa, ennen kuin uusi myymälä toimii yhtä kannattavasti kuin jo vakiintunut myymälä.

Vuoden 2005 tavoitteena on säilyttää vähintään vuoden 2004 liikevoiton erinomainen taso. □

Seppälän myynti tuoteryhmittäin 2004

Seppälän myynti markkina-alueittain 2004

Hallinto ja johtaminen

Konsernin hallinnosta ja toiminnasta vastaavat emoyhtiö Stockmann Oyj Abp:n toimielimet ovat yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja.

Yhtiökokous

Stockmann Oyj Abp:n ylin päättävä elin on yhtiökokous. Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain ennen kesäkuun loppua. Stockmannilla on kaksi osakesarjaa, joista jokainen A-osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa kymmenellä äänellä ja jokainen B-osake yhdellä äänellä. Kukaan ei kuitenkaan saa äänestää enemmällä kuin viidesosalla edustetusta äänimäärästä, paitsi tilanteissa, joissa osakeyhtiölaki edellyttää päätöksen syntyvän määränemmistöllä. Osakkeiden omistuksesta annetaan tietoja vuosikertomuksen sivuilla 46–49.

A-osake voidaan muuntaa B-osakkeeksi osakkeenomistajan vaatimuksesta, jos muuntaminen voi tapahtua osakelajien vähimmäis- ja enimmäismäärien puitteissa.

Yhtiöjärjestykseen sisältyy osakkeiden kaksiportaista lunastusvelvollisuutta koskeva määräys. Osakkeenomistaja, jonka osuus yhtiön kaikista osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä saavuttaa tai ylittää 33 1/3 prosenttia, on velvollinen lunastamaan muiden osakkeenomistajien vaatimuksesta näiden osakkeet ja niihin osakeyhtiölain mukaan oikeuttavat arvopaperit. Jos aiempi lunastustarjous ei ole johtanut yhtiön kaikkien osakkeiden lunastamiseen, joutuu osakkeenomistaja tekemään uuden lunastustarjouksen, kun osakkeenomistajan osuus yhtiön kaikista osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä saavuttaa tai ylittää 50 prosenttia.

Varsinainen yhtiökokous mm. hyväksyy vuosittain yhtiön tilinpäätöksen sekä päättää osingosta ja hallituksen jäsenten valitsemisesta.

Hallitus

Yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään yhdeksän jäsentä, jotka valitaan vuodeksi kerrallaan.

Jäseneksi ei voida valita 65 vuotta täyttänyttä henkilöä. Hallituksessa on tällä hetkellä seitsemän jäsentä, joista kukaan ei ole päätoiminen.

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vuodeksi kerrallaan.

Yhtiön toimivasta johdosta osallistuvat hallituksen kokouksiin säännöllisesti toimitusjohtaja, varatoimitusjohtaja, talousjohtaja ja yhtiön lakimies, jotka eivät ole hallituksen jäseniä. Yhtiön lakimies toimii hallituksen sihteerinä. Hallituksen kokouksiin osallistuu myös kaksi henkilöstön edustajaa, jotka niinkään eivät ole hallituksen jäseniä. Toisen henkilöstön edustajan valitsevat Stockmannin yhtymälautakunnan työntekijäedustajat ja toisen Stockmannin ylempiä toimihenkilöitä edustava yhdistys.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Laissa ja yhtiöjärjestyksessä erikseen määriteltyjen tehtävien lisäksi hallitus mm. vahvistaa yhtiön pitkän aikavälin strategiset ja taloudelliset tavoitteet, hyväksyy budjetin sekä päättää merkittävistä yksittäisistä investoinneista, yritys- ja kiinteistökaupoista ja muista strategisesti merkittävistä hankkeista. Hallitus hyväksyy myös yhtiön riskienhallinnan periaatteet.

Hallitus on vahvistanut itselleen työjärjestyksen, jossa määritellään hallituksen kokoonpanoon ja valintamenettelyyn liittyvät periaatteet, hallituksen tehtävät, päätöksentekomenetely ja kokouskäytäntö sekä hallituksen itsearvioinnin periaatteet. Hallituksen työjärjestys on julkaistu yhtiön Internet-sivuilla www.stockmann.fi.

Hallitus kokoontui 11 kertaa vuonna 2004. Keskimääräinen osallistumisprosentti oli 99.

Hallitus on perustanut nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan, johon kuuluu kolme hallituksen jäsentä. Sen tehtävänä on toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan ja muiden johtoryhmän jäsenten nimitys- ja palkitsemisasioiden valmistelu, hallituksen jäsenten valinnan valmistelu yhtiökokoukselle tehtävää ehdotusta varten sekä hallituksen jäsenten palkitsemisasioiden valmistelu. Valiokunta kokoontuu tarvittaessa vähintään kerran vuodessa. Valiokuntaan kuuluivat tilikaudella 2004 hallituksen puheenjohtaja Lasse Koivu puheenjohtajana sekä jäsenenä hallituksen varapuheenjohtaja Erkki Etola ja hallituksen jäsen Henry Wiklund. Toimitusjohtajalla on läsnäolo-oikeus valiokunnan kokouksissa. Valiokunta on kokoontunut tilikauden aikana yhden kerran.

Toimitusjohtaja

Hallitus nimittää yhtiön toimitusjohtajan ja päättää tämän palvelussuhteen ehtoista, jotka määritellään kirjallisessa toimitusjohtajasopimuksessa. Toimitusjohtaja johtaa yhtiön operatiivista toimintaa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajana toimii 1.3.2001 lukien Hannu Penttilä.

Konsernin toiminnallinen rakenne

Toimitusjohtajan lisäksi hallitus nimittää varatoimitusjohtajan, talousjohtajan ja liiketoimintayksiköiden johtajat. Tavarataloryhmän johtaja Jukka Hienonen toimii 1.1.2003 lukien yhtiön varatoimitusjohtajana ja 15.11.2004 lukien myös toimitusjohtajan varamiehenä.

Stockmannilla on yhteinen konsernihallinto. Kaupallinen toiminta on organisoitu neljäksi liiketoimintayksiköksi, jotka ovat tavarataloryhmä, Stockmann Auto, Hobby Hall ja Sepälä. Liiketoimintayksiköiden johtajat raportoivat toimitusjohtajalle ja ovat yhtiön johtoryhmän jäseniä.

Johtoryhmä

Konsernin johtoryhmän muodostavat toimitusjohtaja, varatoimitusjohtaja ja muut liiketoimintayksiköiden johtajat, talousjohtaja sekä yhtiön lakimies, joka toimii johtoryhmän sihteerinä.

Johtoryhmä vastaa toimitusjohtajan johdolla liiketoiminnan ohjaamisesta sekä strategisten ja taloudellisten suunnitelmien laadinnasta.

Valvonta ja riskienhallinta

Hallituksen ja operatiivisen johdon vastuulla olevan sisäisen valvonnan tavoitteena on varmistaa toiminnan tehokkuus ja tuloksellisuus, informaation luotettavuus sekä säännösten ja toimintaperiaatteiden noudattaminen. Hallitus vahvisti 16.6.2004 riskienhallinnan periaatteet, joita selostetaan tarkemmin vuosikertomuksen sivuilla 33–34.

Ollennainen osa sisäistä valvontaa on sisäinen tarkastus, joka toimii erillisenä yksikkönä konsernihallinnossa ja raportoi toimitusjohtajalle. Sisäinen tarkastus on operatiivisesta toiminnasta riippumaton toiminto, joka tukee konsernin johtoa toiminnan ohjaamisessa ja riskienhallinnassa tutkien ja arvioiden liiketoimintojen ja sisäisen valvonnan tehokkuutta sekä tuottaen johdolle informaatiota ja suosituksia niiden tehostamiseksi. Sisäisen tarkastuksen toimintaa ohjaavat riskilähtöisyys sekä painopistealueet liiketoiminnassa ja sen kehittämisessä.

Yhtiökokouksen valitsevat tilintarkastajat tarkastavat yhtiön kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon. Tarkastustyö toteutetaan tilikauden aikana liiketoimintayksiköihin ja hallintoon kohdistuvina tarkastuksina ja varsinaisena tilinpäätöstarkastuksena tilikauden päätyttyä. Yhtiöllä on vähintään yksi ja enintään kolme tilintarkastajaa ja heillä vähintään yksi ja enintään kolme varamiestä. Tällä hetkellä yhtiöllä on kaksi tilintarkastajaa ja varatilintarkastajana KHT-yhteisö.

Sisäinen tarkastus koordinoi tarkastustoimintaa ulkoisen ja sisäisen tarkastuksen välillä tarkastustyön kattavuuden varmistamiseksi sekä päällekkäisten tarkastustehtävien välttämiseksi.

Tilintarkastajille on tilikaudelta 2004 maksettu palkkioina tilintarkastuksesta emoyhtiön osalta yhteensä 165 693 euroa ja konsernin osalta yhteensä 368 897 euroa. Konsultointipalkkioina on lisäksi maksettu KPMG:lle 129 575 euroa.

Johdon palkkiot ja muut etuisuudet

Hallituksen jäsenten palkkioista päättää varsinainen yhtiökokous. Tilikauden 2004 aikana maksettiin 30.3.2004 pidetyn yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti hallituksen puheenjohtajalle kiinteänä palkkiona 60 000 euroa, varapuheenjohtajalle 40 000 euroa ja muille hallituksen jäsenille kullekin 30 000

euroa. Noin 50 prosenttia vuosipalkkiosta maksettiin yhtiön osakkeina ja loppuosa rahana. Kokouspalkkiona maksettiin kaikille hallituksen jäsenille 250 euroa hallituksen kokousta kohti. Tilikauden 2004 aikana maksettiin hallituksen jäsenille rahapalkkioina yhteensä 154 667 euroa ja osakepalkkioina 6 061 yhtiön B-osaketta. Maksettujen palkkioiden arvo oli yhteensä 266 250 euroa. Kullekin hallituksen jäsenelle tilikauden 2004 aikana maksetut raha- ja osakepalkkiot on esitetty yhtiön Internet-sivuilla.

Toimitusjohtajalle maksettujen palkkojen, palkkioiden ja myönnettyjen luontoisetujen yhteissumma vuonna 2004 oli 385 169 euroa, mistä luontoisetujen osuus oli 10 340 euroa. Toimitusjohtajasopimuksessa on toimitusjohtajan eläkeikäsi määritelty 60 vuotta. Eläke määräytyy työntekijäin eläkelain ja yhtiön ottaman erillisen vakuutuksen mukaisesti. Toimitusjohtajan irtisanomisajaksi on molemminpuolisesti määritelty 6 kuukautta. Yhtiön sanoessa sopimuksen irti on toimitusjohtajalla oikeus 12 kuukauden kiinteää palkkaa vastaavaan korvaukseen irtisanomisajan päätyttyä. Sen lisäksi toimitusjohtajalla on oikeus ylimääräiseen 12 kuukauden kiinteää palkkaa vastaavaan korvaukseen yhden vuoden kuluttua irtisanomisajan päättymisestä, mikäli toimitusjohtaja ei ole siirtynyt yhtiön kustantamalle työ-, vapaaehtois- tai terveysperusteiselle eläkkeelle. Jos yhtiö päättää toimitusuhteen henkilöistä johtuvilla purkuperusteilla, ei kumpaakaan korvausta makseta.

Kannustejärjestelmät

Konsernissa on käytössä lyhyen ajan tavoitteiden saavuttamista tukevia vuosittaiseen suoritukseen perustuvia palkitsemis- ja kannustinjärjestelmiä. Kannusteen määrään vaikuttavat yleensä sekä tilikauden liiketaloudellinen tulos että henkilökohtainen työpanos.

Toimitusjohtajan ja muiden johtoryhmän jäsenten kannustepalkkioiden määräytymisperusteet vahvistaa hallitus vuosittain nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan valmistelun perusteella. Palkkiot määräytyvät keskeisiltä osiltaan konsernin tulos- ja kannattavuuskehityksen perusteella siten, että vaikuttavat tekijät ovat konsernin voitto ennen satunnaisia erii ilman liiketoiminnan muita tuottoja, konsernin sijoitetun pääoman tuotto ja näistä johdetut liiketoimintayksiköiden omat tunnusluvut. Maksimikannuste on yleensä enintään 25 prosenttia vuosiansiosta, mutta raja voi konsernitavoitteiden osalta liukuvasti ylittyä.

Hallitus hyväksyi 24.4.2003 yhtiön johtoryhmän jäsenille vuosikannusteen täydennykseksi pitkän aikavälin osakepalkkiojärjestelmän, joka ulottuu kahden vuoden jaksoissa vuoden 2006 loppuun. Osakepalkkiojärjestelmän toteutuminen on sidottu konsernin pitkän aikavälin strategian mukaisen ⇒

► Hallinto ja johtaminen

kehityksen toteutumiseen, ja sen mittareina ovat sekä konsernin voitto ennen satunnaisia eriä ilman liiketoiminnan muita tuottoja että konsernin sijoitetun pääoman tuoton kehitys. Osakepalkkion toteutumista arvioidaan kahden vuoden jaksoissa. Vuonna 2005 maksetaan vuosien 2003-2004 yhteenlaskettujen tavoitteiden toteutumisen perusteella kaikille johtoryhmän jäsenille yhteensä 5 767 Stockmannin B-osaketta sekä 208 823,07 euroa rahana. Vuonna 2006 maksettava enimmäiskannuste vuosien 2004-2005 yhteenlaskettujen tavoitteiden toteutumisen perusteella on kaikille johtoryhmän jäsenille yhteensä enintään 16 712 Stockmannin B-osaketta sekä 1,5 kertaa osakkeiden arvo rahana. Jos tavoitejakson määritellyt alarajat eivät ylity molempien tavoitekriteerien osalta, ei osakepalkkiota makseta.

Yhtiön pitkän ajan tavoitteiden saavuttamista on tukenut kaksi avainhenkilöiden optiojärjestelyä, joista on päätetty vuosien 1997 ja 2000 yhtiökokouksissa. Osakkeiden merkintäaika vuoden 1997 optioilla päättyi 31.1.2004. Tietoja vuoden 2000 optioista on vuosikertomuksen sivulla 46.

Sisäpiiri

Stockmann noudattaa Helsingin Pörssin, Keskuskauppakamarin sekä Teollisuuden ja Työntantajain Keskusliiton hyväksymää sisäpiiriohjetta. Stockmann Oyj Abp:n pysyvään sisäpiiriin luetaan arvopaperimarkkinalain 5. luvun 2. §:n perusteella hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, varatoimitusjohtaja ja tilintarkastajat. Sisäpiiriohjeen mukaisesti ovat

pysyviä sisäpiiriläisiä lisäksi toimitusjohtajan määrittelemissä tehtävissä kulloinkin toimivat henkilöt, joihin kuuluvat mm. konsernin johtoryhmän jäsenet. Stockmannin hallitus on päättänyt, että sisäpiiriläisten kaupankäyntirajoitus yhtiön osakkeilla on 14 vuorokautta ennen osavuositarkastuksen tai tilinpäätöksen julkistamista. Sitä vastoin Stockmann on kokenut tarkoituksenmukaiseksi olla määrittelemättä sellaista tulostietojen julkistamista edeltävää ajanjaksoa, jonka aikana yhtiö ei kommentoi myyntinsä tai tuloksensa kehitystä.

Stockmannin Internet-sivuilla on luettelo pysyvään sisäpiiriin kuuluvista henkilöistä. Yhtiö käyttää Suomen Arvopaperikeskus Oy:n sisäpiirirekisteripalvelua, josta ovat nähtävissä sisäpiiriläisten ajantasaiset omistustiedot. Lisäksi neljännesvuosittain päivitettävät hallituksen ja johtoryhmän jäsenten omistustiedot ovat yhtiön Internet-sivuilla.

Uusi suositus listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä

HEX Oyj, Keskuskauppakamari sekä Teollisuuden ja Työntantajain Keskusliitto julkistivat joulukuussa 2003 uuden suosituksen listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä (Corporate Governance). Helsingin Pörssi otti sen vähimmäissäännönsä osaksi pörssin sääntelyä. Suositus, joka asettaa uusia vaatimuksia pörssiyhtiöiden hallinnoinnille ja myös tiedonantovelvollisuudelle, tuli voimaan 1.7.2004. Stockmann noudattaa tätä suositusta. □

Riskienhallinta

Tavoitteena on turvata konsernin tuloskehitys ja varmistaa liiketoiminnan häiriöttömyys toteuttamalla riskienhallintaa kustannustehokkaasti ja systemaattisesti eri liiketoimintayksiköissä. Riskienhallinnan tavoitteiden saavuttamiseksi se on Stockmann-konsernissa järjestetty siten, että

- riskienhallinta on osa normaalia liiketoimintaa ja johtamista.
- riskienhallinta on prosessi, jossa tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan niitä liiketoimintariskejä, jotka voivat estää tai vaarantaa liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamisen.
- riskienhallintaa tukevat sisäiset kontrollijärjestelmät (ohjeet, rutiinit ja menettelytavat). Riskienhallintaohjeistusta on erikseen laadittu mm. seuraaville osa-alueille: IT ja tietoturva, rahoitustoiminto, ympäristöasiat, turvallisuus, vakuutukset ja sisäinen tarkastus.

Riskiluokitus

Liiketoimintariskejä ovat kaikki ne tekijät, jotka saattavat vaarantaa tai estää konsernin tai sen osan strategisten tavoitteiden saavuttamisen.

Stockmannin liiketoimintariskit on luokiteltu kolmeen riskialueeseen:

- liiketoimintaympäristön riskit, joilla tarkoitetaan yhtiön ulkoisia riskitekijöitä, jotka saattavat toteutuessaan vaikuttaa merkittävästi yhtiön toimintamahdollisuuksiin ja kannattavuuteen. Tällaisia riskitekijöitä ovat esimerkiksi olennaiset ja ennakoimattomat muutokset markkinakehityksessä, katastrofiriskit ja Venäjän maariski.
- operatiiviset riskit, joilla tarkoitetaan yhtiön toimintoihin liittyviä sisäisiä riskejä, jotka voivat toteutuessaan johtaa mm. liiketoiminnan keskeytymiseen, tehottomuuteen ja kannattamattomuuteen. Tällaisia riskitekijöitä ovat esimerkiksi henkilöstö-, väärinkäytös-, IT- ja tietoturvariskit sekä päätöksenteon pohjana olevaan informaatioon liittyvät riskit.
- rahoitusriskit, joiden vaikutus heijastuu toteutuessaan heikentävästi konsernin tulokseen, taseeseen ja likviditeettiin.

Riskienhallinnan vastuutus

Stockmann-konsernissa riskienhallinta on osa normaalia liiketoimintaa.

Osakeyhtiölain mukaan hallituksen on huolehdittava siitä, että kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus myös vahvistaa yhtiön pitkän aikavälin strategiset ja taloudelliset tavoitteet. Uuden Corporate Governance -suositusten mukaisesti hallitus on vahvistanut yhtiön riskienhallinnan periaatteet kesäkuussa 2004.

Toimitusjohtajan on huolehdittava osakeyhtiölain mukaan siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Konsernin johtoryhmä arvioi strategiaproessin yhteydessä liiketoimintariskejä, jotka saattavat vaarantaa tai estää konsernin strategisten tavoitteiden saavuttamisen, ja arvioi samalla riskienhallintatoimenpiteiden riittävyttä. Liiketoimintayksiköiden johtoryhmät vastaavat strategisten ja talou-

dellisten suunnitelmien laatimisesta omissa yksiköissään; liiketoimintariskien analysointi ja hallintatoimenpiteiden arviointi on osa strategian laatimista. Liiketoimintariskejä analysoidaan myös strategiaproessin ulkopuolella, erityisesti merkittävien hankkeiden ja investointien yhteydessä.

Konsernissa toimii riskienhallinnan ohjausryhmä, jonka tehtävänä on tukea liiketoimintoja sellaisten riskien tunnistamisessa ja hallitsemisessa, jotka voivat vaarantaa tai estää Stockmannin strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamisen. Ohjausryhmä, johon kuuluvat yhtiön sisäisen tarkastuksen päällikkö, lakimies ja Group Controller, kokoontuu muutaman kerran vuodessa ja raportoi havainnoistaan sekä suosituksistaan yhtiön johtoryhmälle ja hallitukselle.

Riskienhallinnan raportointi

Liiketoimintayksiköt raportoivat liiketoimintariskeistään ja niiden hallinnasta

- vuosittain Stockmannin strategiaproessin sekä
- merkittävien hankkeiden ja investointien päätöksenteon yhteydessä konsernin johtoryhmälle, joka raportoi liiketoiminnan riskeistä edelleen yhtiön hallitukselle.

Rahoitusriskien hallinta

Konsernin rahoitus ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty Stockmann Oyj Abp:n rahoitustoimintoon hallituksen hyväksynnän rahoitustoiminnan ohjeiston mukaisesti. Rahoitusjohdolle on määritetty yksityiskohtaisemmat toimintaohjeet, jotka määrittävät rahoitusriskien hallinnan periaatteet sekä likviditeetin ja vakuuksien hallinnan. Liiketoimintaryhmillä on erillinen ohje valuuttaposition suojauksesta sekä vakuuspolitiikasta.

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on minimoida liiketoimintaan liittyvien rahoitusriskien vaikutus konsernin tulokseen, taseeseen ja likviditeettiin. Rahoitustoiminnon vastuulla on konsernin valuuttaposition hallinta yhteistyössä liiketoimintaryhmien kanssa, liiketoiminnan kohtuuhintainen rahoittaminen kaikissa olosuhteissa sekä likvidien varojen sijoittaminen tuottavasti ja turvallisesti. Konsernin rahoitustoiminto toimii myös sisäisenä pankkina, ja sille kuuluu konsernitilien ja vakuuksien hallinta.

Valuuttariski

Stockmannin valuuttariski koostuu ulkomaanvaluuttamääräisistä ostoista ja myynneistä sekä ulkomaan yksiköihin tehdystä valuuttamääräisistä sijoituksista.

Tärkeimmät ostovaluutat ovat Yhdysvaltain dollari, Englannin punta ja Ruotsin kruunu ja tärkeimmät myyntivaluutat Venäjän rupla, Viron kruunu sekä Latvian lati. Vuonna 2004 valuuttamääräisten ostojen osuus konsernin ostoista oli 14 prosenttia ja valuuttamääräisen myynnin osuus konsernin koko myynnistä 14 prosenttia. Kaupan alalla yleinen vaihtomaisuuden nopea kierto vähentää ostoihin liittyvää valuuttariskiä.

Liiketoiminnan kassavirtoihin liittyvän valuuttariskin hallinta perustuu 12 kuukauden ennakoituihin valuuttakohtaisiin kassavirtoihin. Suojausaika on yleensä enintään 12 kuukautta. Tase-eriin kohdistuva valuuttariski muodostuu ulkomaan- ➔

► Riskienhallinta

yksiköihin tehdyistä valuuttamääräisistä sijoituksista. Taseerien riskiä seurataan ja suojataan erikseen.

Valuuttariskin suojaamisessa käytetään valuuttajohdannaisia sekä valuuttamääräistä lainanottoa.

Korkoriski

Stockmannin korkopositio syntyy konsernin liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirroista. Korkoriskiä hallitaan hajauttamalla konsernin lainanottoa ja sijoituksia toisaalta eri maturiteetteihin ja toisaalta vaihtuva- ja kiinteäkorkoisiin instrumentteihin. Korkoriskin hallinnassa käytetään myös korkotermiinejä ja -futuureja, korko-optioita sekä koronvaihtosopimuksia. Laina- ja sijoitussalkun koronmääritysjakson keskimääräinen pituus on korkeintaan viisi vuotta.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskin hallinnalla varmistutaan siitä, että Stockmann suoriutuu joka hetki rahoituksellisista velvoitteistaan. Likviditeetin kehittymistä seurataan kassavirtaennusteiden avulla. Likviditeettiriskiä hallinnoidaan varmistamalla rahan lähteet kohtuuhintaan sekä hajauttamalla riittävä osa sijoituksista likvideihin rahoitusinstrumentteihin.

Luottoriski

Rahoitusinstrumentteihin liittyy riski siitä, että sopimuksen vastapuoli ei suoriudu velvoitteistaan. Luottoriskiä hallitaan vastapuolilimiittien avulla. Vastapuolilimiitit tarkistetaan ja hyväksytään puolivuositain. □

Henkilöstö

Ulkomaisten tavaratalojen perustamisen vuoksi Stockmann-konsernin henkilöstömäärä kasvoi voimakkaasti vuonna 2004. Moskovaan avattiin kaksi täysimittaista tavarataloa ja niiden yhteyteen Seppälän myymälät. Myös Zara-ketju lisäsi myymälöitään Moskovassa. Konsernin palveluksessa oli vuoden lopussa 10 919 henkilöä, joista 3 391 työskenteli ulkomailta. Henkilöstön määrä kasvoi 1 377 henkilöllä. Kotimaassa henkilöstö väheni 72 henkilöllä ja ulkomailla lisääntyi 1 449 henkilöllä. Kokoaikaisia oli 54 prosenttia ja osa-aikaisia 46 prosenttia. Naisten osuus konsernin henkilöstöstä oli 73 prosenttia ja miesten 27 prosenttia. Ylempien toimihenkilöiden ryhmässä sukupuolten välinen suhde oli jokseenkin samanlainen: naisia 72 prosenttia ja miehiä 28 prosenttia. Kaikista johtaja-nimikkeellä työskentelevistä oli konsernissa naisjohtajia 43 prosenttia ja miesjohtajia 57 prosenttia. Henkilöstön keski-ikä oli 33 vuotta. Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus kotimaan yksiköissä oli keskimäärin 14 prosenttia. Ulkomailla vaihtuvuus on suurempi, mikä johtuu työmarkkinoiden erilaisesta elinkaarivaiheesta.

Lisätietoja henkilöstön määrästä annetaan hallituksen toimintakertomuksen kohdassa "Henkilömäärän kehitys" vuosikertomuksen sivulla 45 sekä taulukossa sivulla 43. Myös tilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 4 sivulla 58 on tietoja henkilöstöstä.

Henkilöstön kehittäminen

Asiakaspalvelun laadun varmistamiseksi konsernin palvelukseen halutaan henkilöitä, jotka ovat valmiita sitoutumaan yhteisiin perusarvoihin ja joilla on aito halu työskennellä erinomaisen asiakaspalvelun saavuttamiseksi. Oikean asenteen lisäksi painotetaan perehdyttämistä ja kouluttamista työtehtäviin, moniosaamista, asiakaspalautteen jatkuvaa seurantaa, palvelun laadun säännöllistä mittaamista sekä palkitsemista onnistuneesta asiakaspalvelusta.

Kotimaan tavaratalojen asiakaspalvelun laadun mittauksessa palveluindeksi kohosi merkittävästi jo toisena peräkkäisenä vuonna. Koko ketjun indeksi on 71, kun se edellisenä vuonna oli 66 ja sitä ennen 59. Suuri osa tavaratalojen tiimeistä saavutti tai ylitti pitkän aikavälin tavoitteen 80. Palveluindeksissä verrataan onnistumisen astetta maksimaaliseen suoritukseen, joka on 100. Stockmann Beautyn kaikki myymälät osallistivat ensi kertaa mittaukseen ja saavuttivat heti indeksin 85. Kaikkiaan tavarataloihin ja Stockmann Beautyn myymälöihin tehtiin yli 1 200 tutkimuskäyntiä syksyn 2004 aikana.

Palvelun laadun kehittämiseksi on tehty pitkäjänteistä työtä. Yksittäisiin asiakaspalvelutilanteisiin kohdistuvan palautteen antamista jatkettiin, ja sillä on ollut selkeästi myönteinen vaikutus varsinkin asiakkaan huomioimiseen. Uusi koulutusmuoto "Parhaat resurssit käyttöön" aloitettiin syksyllä. Valmennukseen osallistuivat kokeneet myyjät sekä tavarataloista että Seppälästä. Sen tavoitteena on tehostaa myyjän ammattitaidon ja osaamisen kokonaisvaltaista käyttöä asiakaspalvelutilanteissa.

Hobby Hallissa järjestettiin syksyllä 2004 ensimmäistä kertaa perehdyttäjien koulutustilaisuus. Kurssi oli neljän päivän mittainen, ja siihen osallistui 11 työntekijää. He saivat valmiuksia uuden henkilöstön opastamiseen ja valmentamiseen sekä perehdyttämisohjelmien suunnitteluun.

Esimiesten kouluttaminen jatkui. Tavarataloryhmän valmennusohjelman on käynyt läpi 81 esimiestä myynnin, oston, markkinoinnin, logistiikan ja hallinnon tehtävistä. Valmen-

nukseen on kuulunut mm. strategian jalkauttamiseen kuuluva projektityö.

Muiden liiketoimintaryhmien ja konsernihallinnon esimiesvalmennusohjelma käynnistyi syyskuussa. Sisäisin kouluttajavoimin järjestettiin konsernin esimieskunnalle myös työsuhdepäivä ja taloushallinnon päivä.

Stockmannin ja Seppälän omat ryhmät opiskelivat koko vuoden suorittaakseen kaupan esimiehen erikoisammattitutkinnon työn ohella. Opiskelu sisälsi lähiopetuspäiviä, joilla opittiin teoriaa kaupan eri osa-alueilta. Teoria vietiin käytäntöön omaan työhön liittyvissä näyttötehtävissä sekä koko koulutuksen ajan kestäneessä kehittämishankkeessa.

Keväällä 2004 järjestettiin ensimmäistä kertaa Stockmannin omin kouluttajavoimin tietotekniikan koulutustilaisuus, joka on suunniteltu nimenomaan oman konsernin tarpeisiin. Kurssin sisällön suunnittelemiseen ovat osallistuneet järjestelmätukihenkilöt, joilla on hyvä kokemus eniten pulmia aiheuttavista tilanteista jokapäiväisessä työnteossa. Kurssi saikin nimen POP – Potkua Ohjelmien Päivittäiskäyttöön. Koulutusta täydentää laaja kirjallinen opasaineisto, joka on käytössä myös vironkielisenä.

Seppälän Spirit-ohjelmaan osallistuvat kaikki ketjun myymälöissä työskentelevät. Siinä painotettiin vuoden 2004 aikana asiakaspalvelun varmistamista työtuntien sijoittelulla. Ajoittamalla myymälän tavarankäsittelyyn ja hallintoon liittyvät tehtävät hiljaisemmille tunneille pyritään varmistamaan hyvä asiakaspalvelun taso silloin, kun asiakkaita on liikkeellä eniten.

Stockmann Autossa asiakastytyväisyyden seuranta varmistetaan systemaattisesti ottamalla nopeasti käynnin jälkeen joko kirjallisesti tai puhelimitse yhteyttä uuden yksityisauton ostajaan tai huollon asiakkaaseen. Tyytyväisten asiakkaiden osuus on ollut nousussa. Maahantuojien koulutusstandardeihin ja Stockmannin toimintaan kuuluu jatkuva panostus sekä asiakaspalveluun että tekniseen tuotetuntemukseen. Myynnin henkilöstö sai lisäksi koulutusta rahoitus- ja vakuutusyhtiöiden tarjoamista palveluista ja niiden hoitamisesta sähköisesti. Autoryhmän kaikki tuotelinjat osallistuivat näihin koulutusohjelmiin.

Laajamittaista rekrytointia Moskovassa

Moskovassa avattiin vuoden 2004 aikana kaksi täysimittaista tavarataloa, kolme Seppälän myymälää ja kaksi uutta Zara-myymälää. Paikallinen henkilöstöhallinto yhdessä esimiesten kanssa valmisteli rekrytointikampanjaa pitkäjänteisesti jo vuoden 2003 aikana, sillä tiedossa oli etukäteen, että erityisesti tavaratalojen henkilöstön hankinta tulee olemaan haasteellista. Moskovassa on pitkät välimatkat, ja työvoiman saanti tavaratalojen sijaintialueilta tiedettiin vaikeaksi, koska niillä on avattu paljon työvoimasta kilpailevia uusia myymälöitä.

Alkuvuodesta 2004 käynnistyi myyntihenkilöstön laajamittainen rekrytointi huhtikuussa Moskovassa avattua Mega Etelä-tavarataloa varten. Eri viestintäkanavissa – Internet-sivuilla, lentolehtisissä ja Mega-ostoskeskuksen rekrytointi-infopisteessä – tiedotettiin työpaikoista. Hakemuksia saatiin noin 1 500. Konsernin muista yksiköistä tulleista hakijoista saatiin ydinjoukko, jonka avulla voitiin viedä Stockmann-kulttuuri uuteen tavarataloon. Lisäksi tarvittiin kuitenkin vielä sadoittain uusia työntekijöitä, joiden valinnassa käytettiin apuna Riian tavaratalon henkilökunnan rekrytoinnissa hyväksi havaittua suurten joukkojen ryhmäarviointi- ja haastattelumenetelmää. Tällä menetelmällä selutettiin lyhyessä ajassa ⇨

► Henkilöstö

yli 300 työntekijää, jotka kaikki kävivät läpi Stockmann-konsernin yhteisen perehdyttämishojelman ennen tavaratalon avaamista.

Joulukuussa avattiin Moskovassa toinen suuri tavaratalo, Mega Pohjoinen, joka sijaitsee työvoiman saannin kannalta erittäin haasteellisella alueella ja kaukana Mega Etelästä. Hanke käynnisti vieläkin suuremmat rekrytointiponnistukset kuin Mega Etelän avaaminen. Henkilöstöhallinto perusti alueelle oman rekrytointitoimiston helpottamaan hakijoiden asioimista sekä käytti monenlaisia viestintäkanavia kertoakseen tavaratalosta houkuttelevana työpaikkana. Mega Etelän avaaminen keväällä aiheutti sen, että sekä esimies- että myyjätasolla oli entistä vähemmän tulijoita konsernin muista yksiköistä. Niinpä uuden tavaratalon henkilöstön perehdyttäminen oli haastavampaa. Tavaratalon avautuessa kaikki 370 työntekijää palvelivat kuitenkin asiakkaita Stockmann-asiakaspalvelustrategian mukaisesti.

Kannustejärjestelmät

Suurin osa konsernin henkilöstöstä kuuluu kannustejärjestelmän piiriin. Esimiesten ja asiantuntijoiden kannustejärjestelmät perustuvat taloudellisiin mittareihin ja henkilökohtaisten työsuoritusten arviointeihin tähtääviin kriteereihin.

Muissa tehtävissä noudatetaan valtaosin ryhmäkannustejärjestelmiä, mutta joissakin pilottiyksiköissä kokeillaan henkilökohtaiseen myyntiin perustuvia kannusteita.

Erilaisia kannusteita on vuoden 2004 kuluessa maksettu yhteensä runsaat 5 miljoonaa euroa.

Johdon kannustejärjestelmiä sekä avainhenkilöiden optiojärjestelyjä selostetaan vuosikertomuksen osassa "Hallinto ja johtaminen" sivuilla 31–32. Yksityiskohtaista tietoa avainhenkilöiden optio-ohjelmasta on osassa "Osakepääoma ja osakkeet" sivulla 46.

Yhteistoiminta

Stockmannin sisäisellä yhteistoiminnalla on pitkät perinteet, sillä ensimmäinen järjestäytynyt henkilöstölautakunta aloitti toimintansa jo vuonna 1924. Yhteistoiminta täytti siis 80 vuotta vuonna 2004.

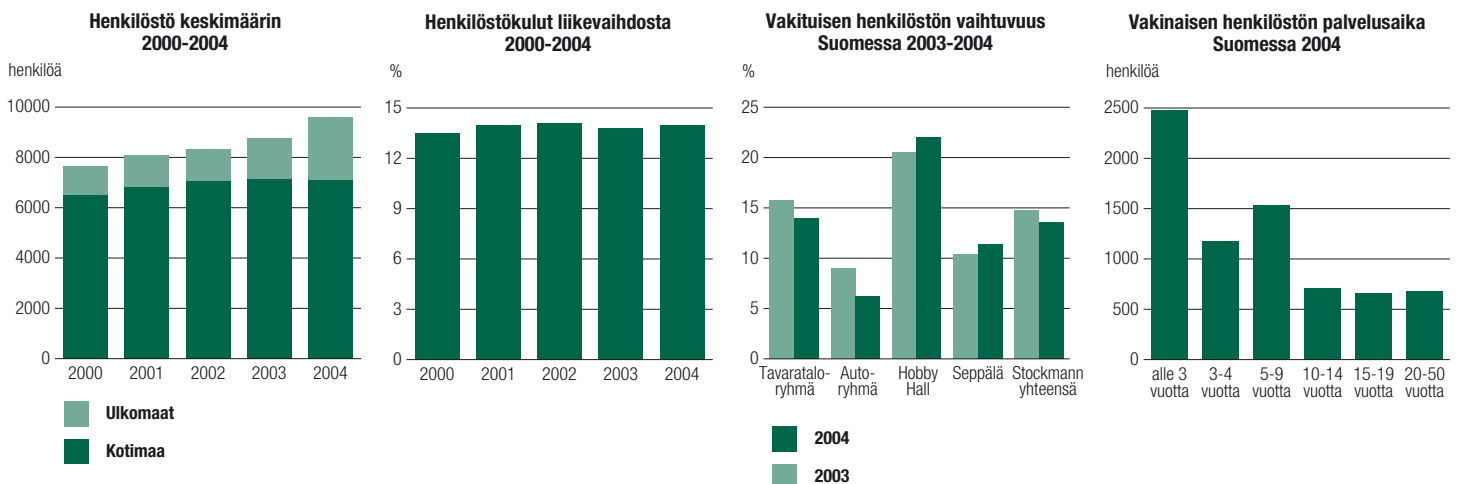
Kotimaassa jokaisella liiketoimintayksiköllä ja suuremmalla toimintayksiköllä on oma henkilöstölautakuntansa, joka käsittelee oman toiminta-alueensa yhteistoimintalain mukaiset asiat. Näiden paikallisten lautakuntien edustajat muodostavat konsernin kotimaan yhtymälautakunnan, joka kokoontuu kahdesti vuodessa käsittelemään koko konsernia koskevia asioita. Samalla Stockmannin toimitusjohtaja pitää kattavan esityksen konsernin taloudellisesta tilanteesta ja tulevaisuuden suunnitelmista.

Tätä toimintamallia laajennettiin vuoden 2004 aikana Viroon, jossa valittiin keväällä ensimmäinen henkilöstölautakunta. Se piti ensimmäisen kokouksensa syksyllä. Toimintaa on tarkoitus laajentaa lähitulevaisuudessa myös Latviaan ja Venäjälle. Jokaisessa maassa kerrotaan henkilöstön edustajille maan omalla kielellä paikallisten asioiden ohella myös koko konsernin taloudellisesta tilanteesta ja tulevaisuuden suunnitelmista myös muissa konsernin toimintamaissa.

Hobby Hallissa jatkettiin yhteistoimintaneuvotteluja Viinikalan ja Tammiston varastojen yhdistämiseksi. Neuvottelujen lopputuloksena 45 henkilön työsuhde päättyi.

Ulkomailla työskentelevä henkilöstö

Konsernin henkilöstöstä työskenteli ulkomailla 3 391 henkilöä, joista kokoaikaisia oli 2 401 ja osa-aikaisia 990. Konsernilla on ollut ulkomailla paikallista henkilöstöä palveluksessaan toiminnan alusta lähtien, jo 15 vuoden ajan. Pitkäaikaisen palvelun ansiomerkkejä on ulkomailla jaettu kymmenen vuoden palvelusta jo yhteensä 69 henkilölle. Yhtiö on onnistunut varsin hyvin sitouttamaan ulkomaisen esimieskunnan palvelukseensa, sillä avainhenkilöiden vaihtuvuus on ollut vähäistä. Ulkomailla työskentelevistä 3 391 henkilöstä on suomalaisia ainoastaan 11. Kahdella Moskovon kolmesta tavaratalosta on paikallinen johtaja. Molemmat ovat naisia ja olleet konsernin palveluksessa yli kymmenen vuotta. Myyntihenkilöstön vaihtuvuus on suurempaa, koska konsernin toimipisteet sijaitsevat voimakkaasti kehittyvissä kaupallisissa keskuksissa, joissa kilpailu koulutetusta ja ammattitaitoisesta työvoimasta on jokapäiväistä. □

Yhteiskuntavastuu

Vuodesta 2002 Stockmannilla on työskennelty järjestelmällisesti yhteiskuntavastuun saattamiseksi osaksi konsernin normaalia, jokapäiväistä toimintaa. Konsernissa on toteutettu yhteiskuntavastuuprojekti, jonka ansiosta Stockmann on lisännyt merkittävästi panostustaan yhteiskuntavastuuasioissa.

Yhteiskuntavastuun merkityksen painottamiseksi Stockmann-konsernin perusarvoihin lisättiin alkuvuodesta 2004 kuudes perusarvo: vastuullisuus – toimintamme on eettisesti kestävää, oikeudenmukaista ja ympäristöarvoja kunnioittavaa.

Yritysten yhteiskunnallinen vastuu on noussut yhä tärkeämmäksi teemaksi viime vuosina.

Yhteiskuntavastuuseen liittyvien toimintojen kehittäminen on organisoitu koko konsernissa osaksi liiketoimintaa. Kehitystyötä ohjaa konsernissa ympäristö- ja yhteiskuntavastuun johtoryhmä.

Stockmannin Internet-sivujen uusimisen yhteydessä kesälä 2004 konsernin sivustolle lisättiin yhteiskuntavastuuosa, jossa käsitellään Stockmannin työtä ympäristön hyvinvoinnin ja vastuullisen tuontikaupan edistämiseksi. Yhteiskuntavastuuviestintää Internetissä laajennetaan vuoden 2005 aikana.

Vuonna 2004 Stockmann teki yhteistyötä useiden ympäristö- ja yhteiskuntavastuuta käsittelevien opinnäytetöiden laatijoiden kanssa.

Taloudellinen vastuu

Tuloshakuisuus on ensimmäinen Stockmannin perusarvoista. Hyvä taloudellinen tulos luo perustan vastuulliselle toiminnalle eli mahdollisuuden panostaa henkilöstön ja yhteiskunnan hyvinvoinnin kehitykseen. Hyvät tulokset ympäristö- ja sosiaalisen vastuun puolella vahvistavat taloudellista tulosta.

Stockmannin liiketoiminnan hyvä kehitys jatkui vuonna 2004. Yhtiön myynti nousi 1 735,0 miljoonaan euroon (1 698,6). Tulos ennen satunnaisia eriä oli 79,1 miljoonaa euroa (74,0). Stockmann jakoi vuonna 2004 omistajilleen osinkoina 123,3 miljoonaa euroa (45,8). Välittömiä veroja yhtiö maksoi 20,9 miljoonaa euroa (22,3). Stockmann työllisti vuoden aikana keskimäärin 9 589 henkilöä (8 745), joista 4 420 oli osa-aikaisia. Yhtiö maksoi palkkoja ja palkkioita 166,6 miljoonaa euroa (160,1), jossa oli kasvua 4 prosenttia. Eläkekulut olivat 24,1 miljoonaa euroa (22,4) ja henkilöstön koulutusmenot kotimaassa ilman välittömiä palkkakustannuksia 0,8 miljoonaa euroa.

Ympäristövastuu

Stockmannin liiketoimintayksiköiden ympäristötyöskentely pohjautuu Stockmannin hallituksen hyväksymään konsernin ympäristöpolitiikkaan. Ympäristöpolitiikan päämääränä on edistää ja tukea kestävästä kehityksen periaatteiden toteutumisesta liiketoiminnassa.

Osana ympäristötyöskentelyä Stockmannilla ryhdyttiin syksyllä 2004 valmistelemaan ympäristömenojen kirjaamista, laskemista ja esittämistä osana tilinpäätösinformaatiota. Vuosikertomuksessa esitetyt ympäristömenot on kerätty ja raportoitu noudattaen kirjanpitolautakunnan (KILA) yleisohjetta ympäristöasioiden esittämisestä tilinpäätöksessä. Ympäristömenojen esittäminen yhdenmukaisesti helpottaa vertailua sekä antaa kattavan kuvan ympäristöasioiden hoidosta konsernissa.

Tavarataloryhmä

Stockmannin kaikilla kotimaan tavarataloilla on sertifioidut ISO 14001 -standardin mukaiset ympäristöjärjestelmät. Ne rakennettiin ja sertifioitiin vuosina 2002–2003, jolloin myös laadittiin keskeisimmät ympäristövaikutusten seuraamisen mittarit. Näin ollen vuoden 2004 osalta syntyi ensimmäisen kerran vertailukelpoista tietoa kaikista kotimaan tavarataloista.

Bureau Veritas Quality Internationalin suorittama sertifiointi kattaa Stockmannin kotimaan tavaratalojen ja Akateemisen Kirjakaupan myymälöiden toiminnot sekä tavarataloryhmän yhteiset osto- ja varastotoiminnot Helsingin Pitäjänmäellä. Sertifioitujen toimintojen piirissä työskentelee runsaat 4 400 henkilöä.

Ympäristöjärjestelmien tavoitteena on ympäristöasioiden kokonaisuhallinta. Sertifioitu ympäristöjärjestelmä on Stockmannin sidosryhmille tae siitä, että toiminnassa otetaan ympäristövaikutukset kokonaisvaltaisesti huomioon. Päättävänä tavoitteena on kehittää tavaratalojen toimintaa entistä ympäristömyötäväisemmäksi ja ehkäistä ennalta toiminnasta aiheutuvia ympäristövaikutuksia.

Ympäristötyöllä pyritään pienentämään ympäristökuormituksia mm. tarkkailemalla ja tehostamalla energiankulutusta, kierrättämällä syntyneet jäte ja kiinnittämällä huomiota jätteiden synnyn ennaltaehkäisyyn sekä ottamaan ympäristötekijät huomioon hankinta- ja valikoimapäätöksissä. Henkilöstö on avainasemassa ympäristöjärjestelmien toteuttamisessa, ja siksi henkilöstön kouluttamiseen on panostettu merkittävästi kahden viime vuoden aikana.

Tavarataloryhmään perustettiin vuonna 2003 ympäristöasioiden ohjausryhmä, jonka tehtävänä on valvoa ja edesauttaa ympäristöjärjestelmien mukautumista osaksi tehokasta ketjutoimintaa.

Stockmann-tavaratalot osallistuivat Euroopan laajuiseen kampanjaan EU:n ympäristömerkin tunnetuksi tekemiseksi tekstiilituotteiden osalta lokakuussa. Loppuvuodesta 2004 Stockmann aloitti biohajoavien annosrasioiden käyttökokeilun Helsingin tavaratalon Herkussa ja muissa valmisruoka-annoksissa myyvissä pisteissä.

Stockmann Auto

Stockmann Auto on mukana Autoalan Keskusliiton (AKL) ympäristöohjelmassa, joka on osa toimipisteiden laatujärjestelmiä. Stockmannin Volkswagen-toimipiste Vantaalla osallistui AKL:n pilottihankkeeseen jo vuonna 1996, ja tästä syntynyt ympäristöohjelma kattaa nykyisin kaikki Stockmann Auton yksiköt. AKL:n ympäristöohjelma on rakenteeltaan ISO 14001 -ympäristöstandardin kaltainen.

Stockmann Auton tavoitteena on ympäristökuormituksen minimoiminen toiminnoissa sekä autokaupan ja autokorjaamoiden toiminnan sopeuttaminen ympäristönsuojelun vaatimuksiin ja ympäristöarvojen huomioimiseen. Marraskuussa 2004 hankittua Oulun toimipistettä lukuun ottamatta kaikilla Stockmann Auton toimipisteillä on myös sertifioidut ISO 9001 -standardin mukaiset laatujärjestelmät. Oulun toimipisteen ympäristönsuojelua kehitetään vuoden 2005 aikana. Laatutavoitteiden sekä yksityiskohtaisempien ympäristötavoitteiden toteutumista seurattiin säännönmukaisissa auditoinneissa, joita vuoden aikana suoritettiin jokaisessa toimipisteessä. ⇒

► Yhteiskuntavastuu

Nykyisin noin 75 prosenttia auton painosta kierrätetään ja hyödynnetään. Tiukentuneita kierrätysvaatimuksia tukee myös se, että myös valtaosa autokorjaamoiden toiminnassa syntyvästä jätteestä hyödynnetään. Esimerkkeinä mainittakoon metallit, muovit, akut, suodattimet, jäähdytysilmastointilaitteiden nesteet sekä öljyt.

Jatkona pitkäjänteiselle ympäristötyöskentelylle käynnistettiin Lauttasaaren toimipisteessä syksyn 2004 aikana ISO 14001 -ympäristöjärjestelmän pilottiprojekti. Myös Stockmann Autossa ympäristöasiat on kytketty tiiviisti liiketoimintaan.

Hobby Hall

Hobby Hallissa suoritettiin vuoden 2004 aikana jätehuollon kartoitus, jonka seurauksena syntyvien jätteiden määrää on pystytty vähentämään kierrätysastetta lisäämällä. Lajiteltavien jakeiden määrää on lisätty sekä varastoissa että myymälöissä. Lisäksi varastolla käytettävän pakkausmateriaalin määrää on pystytty vähentämään vuodesta 2003 lukien lisäämällä tuotteiden lähettämistä toimittajan käyttämissä pakkauksissa ja yhteenpakkaamista useamman tuotteen tilauksissa. Yhteenpakkaamisen astetta nostamalla voidaan tehostaa tuotteiden kuljettamista ja käsittelyä myös kuljetusketjussa, mikä osaltaan vähentää ympäristöhaittoja.

Hobby Hallin varastotoimintojen keskittäminen on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Vuoden 2005 alussa varastointi keskitetään etupäässä Viinikkalan logistiikkakeskukseen, minkä johdosta varastotilan tarve vähenee merkittävästi. Tämä vuorostaan vähentää energian kulutusta. Lisäksi sisäiset kuljetukset varastojen ja myymälöiden välillä vähenevät keskitetyn varastoinnin ansiosta merkittävästi. Baltian toimituksissa otettiin lokakuussa käyttöön uusi kuljetusmalli, jossa on pystytty nostamaan kuljetustehokkuutta hyödyntämällä valmiita runkokuljetuksia.

Hobby Hallin Internet-kauppa kasvoi ja oli vuonna 2004 jo 20 prosenttia myynnistä. Internet on ympäristöystävällinen markkinointiväline. Internet-kaupan uskotaan kasvavan edelleen merkittävästi.

Kaikki etäkaupan kuvastot ja pakkausmateriaalit on valmistettu ympäristöystävällisistä materiaaleista, ja ne ovat kierrätyskelpoisia.

Stockmann on vuodesta 2000 ollut perustajajäsenenä mukana Serty ry:ssä, jonka tehtävänä on koordinoida jäsenyritystensä puolesta sähkö- ja elektroniikkalaitteiden kierrätys ja jätehuolto Suomessa EU:n WEEE-direktiivin tuottajavastuun periaatteiden mukaisesti. Osana tätä toimintaa Hobby Hall tarjoaa asiakkailleen pääkaupunkiseudulla mahdollisuuden kierrättää vanha kodinkone uuden toimittamisen yhteydessä. Toimenpiteet palvelun laajentamiseksi kattamaan koko

maa on aloitettu. Vastaava kierrätyspalvelu on käytössä myös Suomen Stockmann-tavarataloissa. Kierrätettävistä laitteista merkittävimpiä ovat isot ja pienet kotitalouskoneet, televisiot ja viihde-elektroniikka, monitorit ja erilaiset puhelimet.

Seppälä

Seppälä on panostanut pienentääkseen ympäristökuormitusta sekä pääkonttorissa että käsittelykeskuksessa. Kierrätys ja lajittelu toimii suunnitelmien mukaisesti henkilökunnan omaa vastuuta korostaen.

Seppälä seuraa säännöllisesti kaikkien Suomen myymälöidensä lajittelu- ja kierrätysmahdollisuuksia ja on laatinut myymälöille toimintaohjeet. Suurin osa Seppälän myymälöistä sijaitsee kauppakeskuksissa, joissa ympäristö- ja jätehuoltoasiat on hyvin huomioitu.

Tavarantoimittajilleen Seppälä on laatinut yksityiskohtaiset yhteistyöohjeet, joilla pyritään välttämään tuotteiden ylipakkaamista ja vaikuttamaan toimittajien pakkausmateriaalivalintoihin ja pakkaustapoihin. Näillä toimenpiteillä on voitu samalla parantaa varaston kiertonopeutta. Yhteistyöohjeissa on kuvattu myös vastuullisen tuontikaupan periaatteet.

Jätehuolto

Yksi keskeisimpiä asioita liiketoimintayksiköiden eri ympäristönhallintajärjestelmissä on jätteiden lajittelu ja sen tehostaminen. Stockmann-konsernissa onkin pyritty jo kahden vuoden ajan yhtenäistämään erilaisia jätehuoltokäytäntöjä. Liiketoimintayksiköiden erilaiset jätehuoltokäytännöt rajoitettavat osittain yhtenäistä jätehuoltoraportointia. Myös kuntien jätehuoltomääräykset saattavat poiketa toisistaan, mikä osaltaan asettaa haasteita jätehuollon tehostamiselle.

Vuoden 2004 aikana yhtenäistä raportointimallia on työstetty osittain yhdessä jätehuollon yhteistyökumppaneiden kanssa. Stockmann on jo parin vuoden ajan panostanut jätehuollonsa tehostamiseen mm. laatimalla jätehuollon sopimuksia, joita kaikki liiketoimintayksiköt hyödyntävät mahdollisuuksiensa mukaan.

Mittausmenetelmät ja -tulokset ovat tarkentuneet ympäristön tunnuslukujen raportoinnin vakiintuessa, ja toiminnan kustannuksia ja määriä voidaan ryhtyä julkistamaan.

Jätehuollon toiminnalle on asetettu vuositavoitteet, ja tuloksia seurataan säännöllisesti. Jätehuolto perustuu pitkälti syntypistelajitteluun, ja henkilöstön osallistumisella on suuri vaikutus. Jätehuoltotoiminta on tarkasti ohjeistettu, ja henkilöstölle sekä kiinteistöissä toimiville vuokralaisille ja yhteistyökumppaneille on järjestetty laajalti opastusta. Lajiteltavat bio- ja energijätteet, paperi ja pahvi toimitetaan kierrätysseen, hyötykäyttöön ja jätteidenkäsittelylaitoksiin.

Energia

Konsernissa seurataan sähkön, lämmön ja veden kulutusta. Tietoja ei kaikilta osin ole vielä kattavasti saatavilla koko konsernista. Vuodelta 2004 raportoidaan energiankulutuksen osalta kokonaissähkönkulutus.

Sähkön kulutus aiheutuu pääosin myymälä-, korjaamo-, varasto- ja toimistotilojen valaistuksesta, jäädyttämisestä, tiloissa käytettävistä sähkölaitteista sekä kiinteistötekniikasta.

Sosiaalinen vastuu

Stockmannin sosiaalinen vastuu ulottuu yrityksen oman henkilöstön lisäksi tavarantoimittajien hankintaketjun henkilöstön työolosuhteisiin. Yrityksen sosiaalisen vastuun ulottuvuuksiin kuuluvat henkilöstön työtyytyväisyys, henkinen ja fyysinen hyvinvointi, tasa-arvon toteutuminen sekä koulutus- ja uramahdollisuudet. Henkilöstöasioista on kerrottu tarkemmin vuosikertomuksen sivuilla 35–36.

Stockmann on vuodesta 2001 ollut mukana Keskuskauppa-kamarin koordinoimassa Vastuullisen tuontikaupan verkostossa. Stockmann on sitoutunut verkoston määrittelemien tuontikaupan eettisten periaatteiden käytön edistämiseen. Lisäksi Stockmann on sitoutunut kansainvälisen tavaratalojärjestön IADS:n (International Association of Department Stores) vastuullisen tuontikaupan periaatteisiin. IADS:n periaatteet ovat pääosin samat kuin Vastuullisen tuontikaupan verkoston periaatteet.

Stockmannin liiketoimintayksiköissä otettiin vuonna 2003 käyttöön ”Commitment to Social Responsibility in Importing” -sitoumus, ja vuoden 2004 aikana tavarantoimittajien sitouttaminen vakiintui toimintatavaksi. Sitoumus perustuu YK:n julistuksiin ja Kansainvälisen Työjärjestön ILO:n sopimuksiin. Tavarantoimittaja sitoutuu mm. siihen, että se ei käy-

tä lapsityövoimaa eikä pakkotyövoimaa, ei harjoita syrjintää ja takaa työntekijöille turvalliset työolosuhteet sekä riittävän palkan.

Vastuullisen tuontikaupan verkoston toukokuussa 2004 järjestämään vastuullisen tuontikaupan seminaaripäivään osallistui 24 edustajaa Stockmannin liiketoimintayksiköiden osto-organisaatioista. Aiheina olivat sosiaalinen vastuu ostajan työssä sekä suomalaisten ja eurooppalaisten yritysten kokemukset tavarantoimittajien sosiaalisen laadun valvonnasta.

Syksyllä 2004 Stockmann päätti liittyä eurooppalaiseen sosiaalisen laadunvalvonnan yhteistyöorganisaatioon Business Social Compliance Initiativeen (BSCI). BSCI on eurooppalaisten yritysten, ammattiyhdistysliikkeiden ja järjestöjen kehittämä ja Brysselissä sijaitsevan Foreign Trade Associationin (FTA) hallinnoima tavarantoimittajien yhteinen auditointijärjestelmä. BSCI tähtää tavarantoimittajien työolojen parantamiseen ja selkeyttää sekä yhtenäistää tavarantoimittajien valvontaa. Yhteistyön ansiosta tarkastettujen tehtaiden määrä moninkertaistuu, työolojen parantaminen vauhdittuu, ja kaikki osapuolet säästävät merkittävästi työtä sekä kustannuksia päällekkäisyyksien poistuessa. Yritysten yhteistyövaihetta seuraa varsinainen auditointi eli työolojen ja -ehtojen tarkastus, jonka suorittaa sosiaalisen standardin (SA 8000) tarkastamiseen valtuutettu auditointi. Ulkopuolisen ammattilaisen suorittama auditointi takaa järjestelmän läpinäkyvyyden ja luotettavuuden. Vuodenvaihteessa BSCI:ssä oli 31 jäsenyritystä kuudesta eri Euroopan maasta. Suomesta on Stockmannin lisäksi mukana kaksi yritystä.

Stockmann on perustajajäsenenä mukana kansainvälisen lahjonnan vastaista toimintaa edistävässä Transparency International -järjestössä, joka aloitti toimintansa Suomessa vuonna 2003. □

Jätehuoltotilasto, vuosi 2004 (tonnia)

	Tavaratalot, kotimaa	Tavaratalot, Baltia	Autoryhmä	Hobby Hall	Seppälä*
Hyödynnettävä jäte					
Energiajäte	1 086,9	0,5	33,9	39,6	29,0
Aaltopahvi	1 541,5	143,7	33,2	317,7	292,0
Paperi	126,3	-	15,0	37,6	16,2
Kalvomuovi	-	15,5	-	4,4	-
Metalli	35,1	-	150,4	12,0	-
Lasi	10,7	-	-	-	-
Biojäte	1 515,6	144,3	-	6,0	7,8
Kaatopaikkajäte					
Sekajäte	384,5	732,6	187,3	63,6	5,7
Ongelmajäte + muut	60,1	4,5	194,6	6,3	6,1
Yhteensä	4 760,7	1 041,0	614,3	487,3	356,8
Hyötykäyttö, %	91,0	25,0	38,0	86,0	97,0

Eräissä kohdissa määrä on arvioitu käyttäen parasta saatavilla olevaa tietoa.

* Pääkonttori ja käsittelykeskus

Sähkönkulutus, vuosi 2004 (MWh)

	Tavarataloryhmä, kotimaa	Tavarataloryhmä, ulkomaat	Autoryhmä	Hobby Hall	Seppälä*	Muut	Yhteensä
	58 562,0	30 409,1	6 753,0	3 346,0	1 188,0	1 381,0	101 639,1

* Pääkonttori ja käsittelykeskus

Hallituksen toimintakertomus

Stockmann-konsernin myynti kasvoi 2,1 prosenttia ja oli 1 735,0 Me (1 698,6 Me vuonna 2003). Varsinaisen liiketoiminnan tulos parani 17,4 Me edellisestä vuodesta. Sekä tavarataloryhmä että Seppälä paransivat merkittävästi liikevoittoaan ja tekivät historiansa parhaat tulokset. Autoryhmän liikevoitto pieneni. Hobby Hall paransi liiketulostaan, joka jäi vielä tappiolliseksi. Voitto ennen satunnaisia eriä kasvoi 5,1 Me ja oli 79,1 Me. Edellisen vuoden vastaavaan lukuun, joka oli 74,0 Me, sisältyi 15,4 Me liiketoiminnan muita tuottoja. Liiketoiminnan muut tuotot vuonna 2004 olivat 3,1 Me. Tulos osaketta kohden kasvoi 1,11 euroon, kun se vuotta aiemmin oli 1,01 euroa. Hallitus esittää, että osinkoa maksetaan 1,00 euroa osakkeelta.

Myynti kasvoi 2,1 prosenttia

Stockmann-konsernin myynti kasvoi 2,1 prosenttia eli 36,3 miljoonaa euroa ja oli 1 735,0 miljoonaa euroa. Ulkomaisen myynnin osuus konsernin myynnistä kasvoi 11 prosentista 14 prosenttiin. Liikevaihto kasvoi 2,3 prosenttia ja oli 1 445,0 miljoonaa euroa. Liiketoimintayksiköiden liikevaihdot ilmenevät oheisesta taulukosta.

Tulos parani merkittävästi

Konsernin liiketoiminnan myyntikate kasvoi 36,1 miljoonalla eurolla ja oli 493,5 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan suhteellinen myyntikate parani ja oli 34,2 prosenttia (32,4 prosenttia). Suhteellinen myyntikate parani kaikissa liiketoimintayksiköissä. Liiketoiminnan kustannukset kasvoivat 16,7 miljoonaa euroa. Poistot kasvoivat 1,4 miljoonaa euroa. Varsinaisen liiketoiminnan liikevoitto parani 18,0 miljoonaa euroa. Nettorahoitustuotot pienenivät 0,5 miljoonaa euroa. Konsernin varsinaisen liiketoiminnan voitto ennen satunnaisia eriä parani näin ollen 17,4 miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan muut tuotot muodostuivat Helsingin Herttoniemen Volkswagen-Audi-talon liiketoiminnan myynnistä saadusta korvauksesta sekä arvopapereiden myyntivoitoista ja olivat 3,1 miljoonaa euroa, eli 12,3 miljoonaa euroa pienemmät kuin vuotta aiemmin. Konsernin liikevoitto kasvoi 5,7 miljoonaa euroa vertailukaudesta ja oli 71,4 miljoonaa euroa.

Nettorahoitustuotot pienenivät 0,5 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta ja olivat 7,8 miljoonaa euroa.

Voitto ennen satunnaisia eriä kasvoi 5,1 miljoonaa euroa ja oli 79,1 miljoonaa euroa.

Välittömät verot olivat 20,9 miljoonaa euroa eli 1,4 miljoonaa euroa pienemmät kuin vuotta aiemmin. Tulosta vastaavat verot olivat 25,3 miljoonaa euroa (20,4 miljoonaa euroa), ja laskennallisen verovelan muutos oli -4,4 miljoonaa euroa. Laskennallisen verovelan muutoksessa on huomioitu Suomen yhteisöverokannan alentuminen 29 prosentista 26 prosenttiin vuoden 2005 alusta lukien.

Tilikauden voitto oli 58,2 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli 51,7 miljoonaa euroa.

Tulos osaketta kohden kasvoi 0,10 euroa ja oli 1,11 euroa (vuotta aiemmin 1,01 euroa). Optioiden vaikutuksella laimennettu tulos osaketta kohden oli 1,09 euroa (1,00 euroa).

Sijoitettu pääoma pieneni ja oli vuoden lopussa 557,5 miljoonaa euroa (611,8 miljoonaa euroa). Sijoitetun pääoman kehitykseen vaikutti rahavarojen suunniteltu pienentäminen. Sijoitetun pääoman tuotto nousi 14,3 prosenttiin, kun se edellisenä vuonna oli 13,2 prosenttia. Oman pääoman tuotto kasvoi ja oli 11,2 prosenttia ja vuotta aiemmin 9,6 prosenttia. Oma pääoma osaketta kohden oli 9,16 euroa ja vuotta aiemmin 10,36 euroa.

LIIKEVAIHTO	2004	2003	muutos	muutos
	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	%
Tavarataloryhmä kotimaa	624,5	602,2	22,3	3,7
Tavarataloryhmä ulkomaat	164,8	111,0	53,8	48,5
Tavarataloryhmä yhteensä	789,3	713,2	76,1	10,7
Autoryhmä	358,0	394,5	-36,5	-9,3
Hobby Hall -ryhmä kotimaa	148,6	158,5	-9,9	-6,2
Hobby Hall -ryhmä ulkomaat	29,3	38,8	-9,5	-24,4
Hobby Hall -ryhmä yhteensä	177,9	197,3	-19,3	-9,8
Seppälä-ryhmä kotimaa	105,3	98,8	6,5	6,6
Seppälä-ryhmä ulkomaat	13,0	8,5	4,6	54,0
Seppälä-ryhmä yhteensä	118,4	107,3	11,1	10,4
Kiinteistöt + muut	21,7	21,0	0,7	3,2
Eliminoinnit	-20,2	-20,5	0,3	
Kotimaa yhteensä	1 237,9	1 254,6	-16,6	-1,3
Ulkomaat yhteensä	207,1	158,2	48,9	30,9
Konserni	1 445,0	1 412,7	32,3	2,3

Myynnin ja kannattavuuden kehitys liiketoimintayksiköittäin

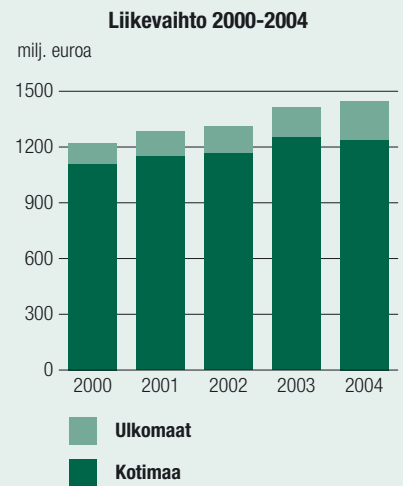
Tavarataloryhmän myynti kasvoi 10 prosenttia 938,9 miljoonaan euroon. Myynti Suomessa kasvoi 4 prosenttia ja ulkomailla 43 prosenttia. Kotimaassa myynnin kasvua pienensi Akateemisen Kirjakaupan lehtiliiketoiminnan myyminen kesäkuussa 2003. Ulkomaantoimintojen myynti kasvoi kaikissa toimintamaissa markkinoita nopeammin. Venäjällä avattiin Moskovassa huhtikuussa Mega Etelä -tavaratalo, kesäkuussa Marina Roscha -kauppakeskuksessa Zara-myymäliä sekä joulukuussa Mega Pohjoinen -kauppakeskuksessa tavaratalo ja Zara-myymäliä. Nämä uudet toimipisteet yhdessä lokakuussa 2003 avatun Riian tavaratalon kanssa lisäsivät ulkomaantoimintojen myynnin kasvua. Ulkomaantoimintojen osuus ryhmän myynnistä oli 21 prosenttia (16 prosenttia). Tavarataloryhmän liikevoitto kasvoi 13,3 miljoonaa euroa vertailukaudesta ja oli 53,0 miljoonaa euroa (39,7 miljoonaa euroa). Tulosta rasittivat Moskovan uusien tavaratalojen ja Riian tavaratalon käynnistyskustannukset. Sijoitetun pääoman tuotto oli 23,7 prosenttia ja vuotta aiemmin 21,1 prosenttia.

Automyynnin kasvu Suomessa taasaantui autoveron alentamista seuranneen poikkeuksellisen voimakkaan myynnin kasvun jälkeen. Autoryhmän myynti pieneni 9 prosenttia ja oli 437,1 miljoonaa euroa. Myynnin pieneminen johtuu kokonaisuudessaan Herttoniemen Volkswagen-Audi-autotalon siirtymisestä Keskon tytäryhtiölle 1.7.2004 lukien. Siirtyneen autotalon myynti oli vuonna 2003 noin 22 prosenttia koko Stockmannin autoryhmän myynnistä. Uusien autojen kappalemääräinen myynti pieneni 17 prosenttia ja käytettyjen autojen kappalemääräinen myynti 4 prosenttia. Ryhmän liikevoitto pieneni 1,4 miljoonaa euroa pääosin Herttoniemen Volkswagen-Audi-autotalosta luopumisen seurauksena ja oli 4,2 miljoonaa euroa (5,6 miljoonaa eu-

roa). Sijoitetun pääoman tuotto oli 10,2 prosenttia ja vuotta aiemmin 13,2 prosenttia. Stockmann jatkaa voimakkaasti panostamista autokaupan ja huolto-toiminnan kehittämiseen tavaratalopaikkakunnilla. Espoon Suomenojalla avattiin heinäkuun alussa Suomen ensimmäinen Audi-tehtaan suositusten mukainen autotalo, joka palvelee pääkaupunkiseutua ja lähiympäristöä. Oulusta ostettiin lokakuun lopulla BMW-MINI-jälleenmyyjä Autotalo Jurvakainen Oy.

Hobby Hallin myynti pieneni 9 prosenttia edellisestä vuodesta ja oli 214,4 miljoonaa euroa. Myynti Suomessa jäi 6 prosenttia pienemmäksi kuin edellisenä vuonna. Suomen myynti pieneni pääosin vuoden 2003 lopussa ja vuoden 2004 alussa suljettujen myymälöiden vaikutuksesta. Online-kauppa kasvoi edelleen voimakkaasti, ja sen osuus Hobby Hallin etäkaupasta Suomessa oli jo 27 prosenttia. Myynti ulkomailla jäi 22 prosenttia pienemmäksi kuin edellisenä vuonna. Tähän vaikuttivat kiristetty luottopolitiikka sekä yhden myymälän lopettaminen Virossa syksyllä 2003. Hobby Hall tehosti vaihtomaisuuden hallintaa, ja varaston taso pienentyi 31 prosenttia vuoden 2004 aikana. Hobby Hallin henkilöstö väheni vuoden 2004 aikana 155 henkilöllä. Vaikka myynti jäi tavoitteesta, niin suhteellisen myyntikatteen paranemisen ja kulusäästöjen ansiosta Hobby Hallin liiketulos parani 0,3 miljoonaa euroa ja oli -3,1 miljoonaa euroa. Lietuan tappiollinen liiketoiminta päätettiin lopettaa maaliskuun 2005 loppuun mennessä.

Seppälän myynti kasvoi 10 prosenttia edellisestä vuodesta ja oli 143,7 miljoonaa euroa. Myynti kasvoi sekä Suomessa että ulkomailla. Baltiassa myyntiä kasvattivat Latviassa vuoden 2003 loppupuolella avatut 4 myymälää ja vuonna 2004 avatut kaksi myymälää sekä toukokuussa Virossa Tallinnan uudistetussa Viru Keskuksessa vuoden ⇨

LIIKEVOITTO JA SIOJETUN PÄÄOMAN TUOTTO

	2004 milj. euroa	2003 milj. euroa	muutos milj. euroa	2004 ROCE %	2003 ROCE %
Tavarataloryhmä	53,0	39,7	13,2	23,7	21,1
Autoryhmä	4,2	5,6	-1,4	10,2	13,2
Hobby Hall -ryhmä	-3,1	-3,4	0,3	-3,5	-3,4
Seppälä-ryhmä	16,4	10,1	6,3	127,7	58,5
Kiinteistöt	13,8	14,5	-0,8	10,4	11,4
Liiketoiminnan muut tuotot	3,1	15,4	-12,3		
Eliminoinnit + muut	-15,9	-16,1	0,2		
Konserni	71,4	65,7	5,7	14,3	13,2

Liiketoimintaryhmien liikevoitot perustuvat sisäiseen laskentaan.

tauon jälkeen avattu myymälä. Lisäksi Seppälä avasi ensimmäisen Venäjänmyymälänsä Moskovassa huhtikuussa 2004 ja kaksi seuraavaa marras- ja joulukuussa. Seppälän liikevoitto kasvoi myynnin ja suhteellisen myyntikatteen paranemisen ansiosta peräti 6,3 miljoonaa euroa ja oli 16,4 miljoonaa euroa (10,1 miljoonaa euroa). Sijoitetun pääoman tuotto oli 127,7 prosenttia ja vuotta aiemmin 58,5 prosenttia.

Rahoitus

Likvidit varat olivat vuoden 2004 lopussa 41,4 miljoonaa euroa, kun ne vuotta aiemmin olivat 121,3 miljoonaa euroa.

Vuoden aikana ei lyhennetty lainoja eikä nostettu uutta pitkäaikaista lainaa. Pitkäaikaisten lainojen määrä oli joulukuun lopussa 13,1 miljoonaa euroa. Investointeihin sitoutui pääomaa yhteensä 59,0 miljoonaa euroa. Osinkoa maksettiin yhteensä 123,3 miljoonaa euroa. Omaa pääomaa kertyi 3,0 miljoonaa euroa vuoden 1997 ja vuoden 2000 optioiden perusteella tehdyistä osakemerkinnöistä ja 6,5 miljoonaa euroa kanta-asiakasoptioiden perusteella tehdyistä osakemerkinnöistä. Lisäksi käyttöomaisuuden realisoinneista kertyi yhteensä 1,7 miljoonaa euroa.

Omavaraisuusaste oli 65,5 prosenttia. Vuoden 2003 lopussa omavaraisuusaste oli 68,3 prosenttia.

Vastuusitoumukset pienenevät vuoden 2003 lopusta 19,7 miljoonalla eurola ja olivat 41,1 miljoonaa euroa. Liiketilöiden vuokrasopimuksista aiheutuvat vastuut olivat 456,8 miljoonaa euroa, kun ne vuotta aiemmin olivat 471,1 miljoonaa euroa.

Osingot

Vuodelta 2003 maksettiin varsinaisen yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti huhtikuussa perusosinkona 0,90 euroa osakkeelta ja lisäosinkona 0,45 euroa osakkeelta eli yhteensä 70,5 miljoonaa euroa. Ylimääräinen yhtiökokous päätti 8.12.2004 jakaa varsinaisessa yhtiökokouksessa päätetyn 1,35 euron osingon lisäksi ylimääräistä osinkoa 1,00 euroa osakkeelta. Ylimääräisenä osinkona maksettiin joulukuussa yhteensä 52,8 miljoonaa euroa. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkona vuodelta 2004 maksetaan 1,00 euroa osakkeelta. Esitetty osinko on 90 prosenttia osakekohtaisesta tuloksesta.

Strategian täsmennys

Stockmann-konsernin hallitus vahvisti strategiakäsittelyssään kesäkuussa 2004

yhtiön strategian, jonka mukaan konserni kasvaa lähivuosina voimakkaasti erityisesti Venäjän markkinoilla. Tavoitteena on, että vuoden 2008 loppuun mennessä noin kolmannes myynnistä ja vähintään saman verran tuloksesta saadaan Baltian ja Venäjän markkinoilta.

Ulkomaisen kasvun keihäänkärkinä ovat tavaratalot, Seppälä sekä franchising-sopimukseen perustuva Zara-ketjun kasvattaminen Venäjällä. Uudeksi liiketoiminnan kasvattamismahdollisuudeksi on osoittautunut franchising-toiminnan laajentaminen myös niiden muiden kansainvälisten brandien osalta, jotka ovat eri yhteyksissä osoittaneet kiinnostusta Stockmannin Venäjän-tuntemuksen hyödyntämiseen. Osana tämän strategian toteuttamista Stockmann allekirjoitti lokakuussa tanskalaisen Bestseller-konsernin kanssa yhteistyösopimuksen, jonka perusteella Stockmann sai yksinoikeuden Bestsellerin tuotemerkkien jälleenmyyntiin Venäjällä. Bestsellerin tuotemerkkejä ovat muun muassa Vero Moda, Only, Jack & Jones, Exit ja Selected. Ensimmäinen Bestsellerin merkien myymälä avataan Mega Pohjoinen -kauppakeskuksessa keväällä 2005.

Syksyn 2004 aikana selvitettiin Hobby Hallin kehittämistä vaihtoehtoja. Tämän selvitystyön tuloksena Hobby Hallin kehittämistä päätettiin jatkaa osana Stockmann-konsernia.

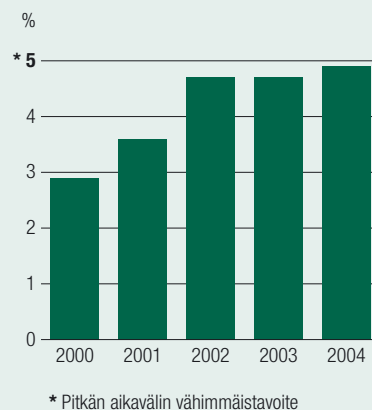
Autokauppaa kehitetään osana Stockmannia hyödyntäen erityisesti kanta-asiakasmarkkinoinnin kautta syntyvät synergiat tavarataloliiketoiminnan kanssa sekä EU:n ryhmäpoikkeusasetuksen muutoksen antamat mahdollisuudet liiketoiminnan kasvattamiseen. Strategialinjauksen mukaisesti Stockmann osti lokakuussa oululaisen BMW-MINI-jälleenmyyjän Autotalo Jurvakainen Oy:n koko osakekannan, joka siirtyi Stockmannin omistukseen 1.11.2004. Tämän kaupan ansiosta Stockmann pystyy palvelemaan asiakkaitaan kaikilla kotimaan tavaratalopaikkakunnilla myös autokaupassa.

Muutoksia organisaatiossa

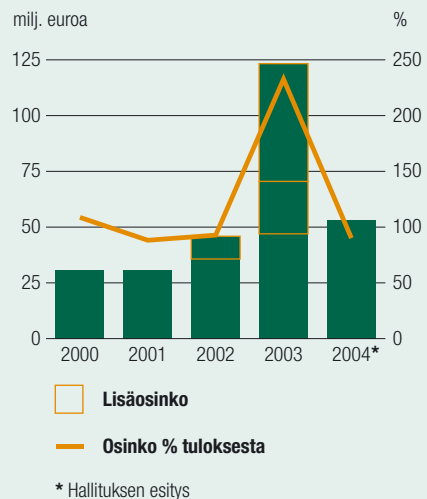
Autoryhmän uudeksi johtajaksi ja Stockmann-konsernin johtoryhmän jäseneksi nimitettiin 2.4.2004 lukien ekonomi Klaus Sundström. Ryhmän aiempi johtaja Esa Mäkinen siirtyi toisen työnantajan palvelukseen.

Hobby Hallin uudeksi toimitusjohtajaksi ja Stockmann-konsernin johtoryhmän jäseneksi nimitettiin KTM Raija Saari 15.11.2004 lukien. Hobby

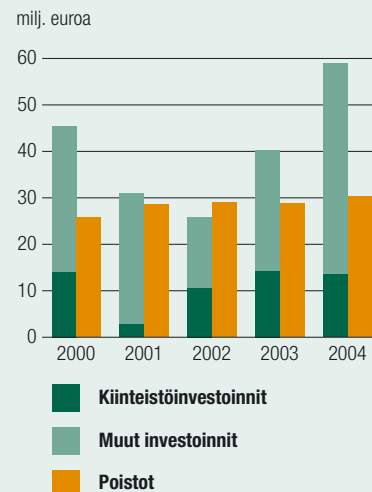
Liikevoitto % liikevaihdosta 2000-2004

Osingot tilikaudelta 2000-2004

Investoinnit ja poistot 2000-2004

Hallin edellinen toimitusjohtaja, Stockmann-konsernin varatoimitusjohtaja ja toimitusjohtajan varamies Henri Bucht siirtyi samasta päivästä lukien erityistehtäviin ja lopettaa yhtiön palveluksessa 30.6.2005. Toimitusjohtajan varamieheksi nimitettiin 15.11.2004 lukien konsernin varatoimitusjohtaja, tavaratalityhmän johtaja Jukka Hienonen.

Konsernirakenteen kehittäminen

Selkeyttääkseen Stockmannin konsernirakennetta ja lisätäkseen liiketoiminnan läpinäkyvyyttä hallitus päätti lokakuussa Stockmannin autoryhmän yhtiöittämisestä liiketoimintasiirtona emoyhtiön täysin omistamalle tytäryhtiölle Stockmann Auto Oy Ab:lle, jonka toimitusjohtajaksi nimitettiin Stockmannin autoryhmän johtaja Klaus Sundström. Yhtiöittäminen toteutettiin 1.1.2005 lukien.

Hallitus päätti myös Venäjällä toimivien tytäryhtiöiden siirtämisestä emoyhtiön täysin omistamalle suomalaiselle holding-yhtiölle Oy Stockmann Russia Holding Ab:lle. Osakkeiden siirto uudelle holding-yhtiölle toteutettiin lokakuussa. Lisäksi hallitus päätti perustaa emoyhtiön täysin omistaman suomalaisen rahoitusyhtiön Oy Stockmann Russia Finance Ab:n, joka rahoittaa mm. Stockmannin venäläisten tytäryhtiöiden käyttöomaisuushankinnat. Yhtiön toiminta käynnistyi joulukuussa 2004.

Investoinnit

Vuoden 2004 investoinnit olivat yhteensä 59,0 miljoonaa euroa (40,9 miljoonaa euroa).

Tavarataloryhmän investoinnit olivat yhteensä 39,6 miljoonaa euroa. Ryhmän merkittävimmät investointikohteet olivat Ikealta vuokratuissa tiloissa toimivat Moskovan uudet Mega Etelä ja Mega Pohjoinen -tavaratalot. Mega Etelä -tavaratalo avattiin huhtikuussa, ja kohteeseen sitoutui vuoden 2004 aikana 12,3 miljoonaa euroa. Mega Pohjoinen -tavaratalo avattiin joulukuussa, ja siihen sitoutui vuoden 2004 aikana 16,2 miljoonaa euroa. Molempien tavaratalojen myyntipinta-alat ovat noin 10 000 neliometriä. Stockmannin koko-

naisinvestoinnit näihin tavarataloihin olivat yhteensä 31,2 miljoonaa euroa. Moskovassa avattiin myös kaksi Zaramyymälää, kesäkuun alussa Marina Roscha -kauppakeskuksessa ja joulukuussa Mega Pohjoinen -kauppakeskuksessa. Suomessa avattiin vuonna 2004 kaksi uutta Stockmann Beauty -kosmetiikkaketjun myymälää, joita on näiden avautusten jälkeen yhteensä kahdeksan.

Autoryhmän investoinnit olivat yhteensä 2,3 miljoonaa euroa. Ne kohdistuivat pääosin liiketoiminnan laajentamiseen.

Hobby Hallin investoinnit olivat yhteensä 1,2 miljoonaa euroa. Ne kohdistuivat pääosin tietojärjestelmien kehittämiseen.

Seppälän investoinnit olivat yhteensä 1,2 miljoonaa euroa. Seppälä avasi ensimmäisen Venäjän myymälänsä Stockmannin tavaratalon yhteydessä Moskovan Mega Etelä -kauppakeskuksessa huhtikuussa. Toisen myymälän Venäjällä Seppälä avasi Marinon kauppakeskuksessa Kaakkois-Moskovassa marraskuussa 2004 ja kolmannen joulukuussa Moskovan Mega Pohjoinen -kauppakeskuksessa Stockmann-tavaratalon yhteydessä. Lisäksi Seppälä avasi marraskuussa uuden myymälän Latvian Liepajassa.

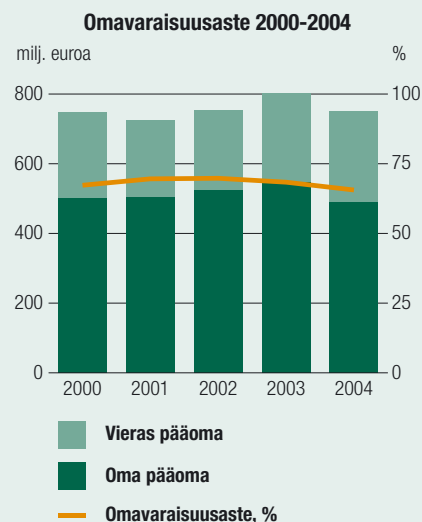
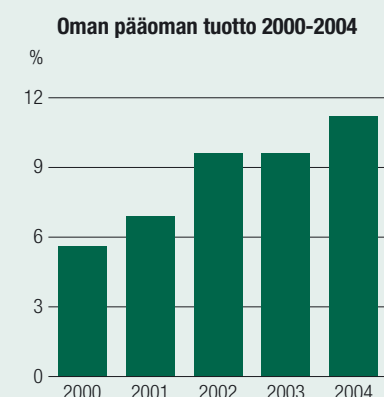
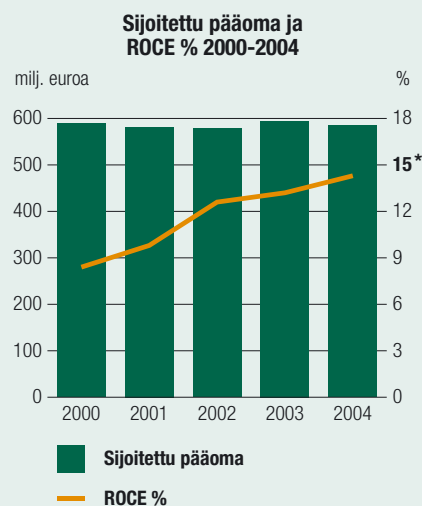
Kiinteistöinvestoinnit olivat 13,6 miljoonaa euroa, josta 1,7 miljoonaa euroa kohdistui Audi-autotaloon Espoon Suomenojalla ja 7,6 miljoonaa euroa Helsingin tavaratalon laajennuksen valmistelutöihin sekä liukuportaiden ja hissien uusimiseen.

Muut investoinnit olivat yhteensä 1,1 miljoonaa euroa.

Ajankohtaiset hankkeet

Stockmann avaa myyntipinta-alaltaan noin 11 000 neliometrin tavaratalon vuokratiloissa kauppakeskus Jumbon uudisosassa Vantaalla syksyllä 2005. Hankkeen kustannusarvio Stockmannin osalta on noin 10 miljoonaa euroa.

Helsingissä on vireillä mittava keskustan tavaratalon laajennus- ja muutoshanke. Sen toteuttaminen edellyttää asemakaavan muutosta, joka on vireillä. Suunnitelman mukaan tavaratalon ⇨

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN KOKOAIKAISEKSI MUUTETTUNA	2000	2001	2002	2003	2004
Tavarataloryhmä	4 092	4 263	4 459	4 782	5 601
Autoryhmä	768	790	741	776	740
Hobby Hall -ryhmä	592	688	755	704	608
Seppälä-ryhmä	748	749	705	709	759
Liikkeenjohto ja hallinto	95	91	92	97	104
Konserni	6 295	6 581	6 752	7 068	7 812

kaupallisia tiloja laajennetaan noin 10 000 neliömetrillä muuttamalla tiloja kaupalliseen käyttöön ja rakentamalla uutta tilaa. Tämän lisäksi tavaratalolle rakennetaan täysin uudet tavarankäsittely- ja huoltotilat sekä yhteydet uusiin asiakaspaikoitustiloihin. Laajennuksen jälkeen Helsingin tavaratalon myyntipinta-ala on noin 50 000 neliometriä. Hankkeen kustannusarvio on kokonaisuudessaan noin 115 miljoonaa euroa. Töiden arvioidaan valmistuvan vaiheittain vuoden 2009 loppuun mennessä.

Lokakuussa allekirjoitettiin vuokrasopimus Zaran ns. flagship-myyvälän avaamisesta keskeiselle liikepaikalle aivan Moskovan ydinkeskustassa keväällä 2005. Lisäksi on tehty sopimukset kolmen uuden Zara-myyvälän avaamisesta Moskovassa vuonna 2005. Lisäksi Moskovassa avataan 2-3 Bestseller-myyvälää, joista ensimmäinen Mega Pohjoinen -kauppakeskuksessa keväällä 2005.

Seppälän tavoitteena on avata lisää myymälöitä Moskovassa ja laajentaa toimintaansa Pietariin. Lisäksi Seppälä aloittaa toimintansa Liettuassa vuoden 2005 keväällä.

Siirtyminen IFRS-tilinpäätöskäytäntöön

Stockmann siirtyi vuoden 2005 alusta lukien konserniraportoinnissaan suomalaisesta tilinpäätöskäytännöstä (FAS, Finnish Accounting Standards) kansainväliseen IFRS-tilinpäätöskäytäntöön (International Financial Reporting Standards). Yhtiö on laatinut avaavan taseen IFRS-standardeihin siirtymäpäivälle, joka on 1.1.2004. Ensimmäinen IFRS-muotoinen osavuosikatsaus julkistetaan 21.4.2005. Stockmannin IFRS:ään siirtymisen merkittävimmät vaikutukset liittyvät käyttöomaisuuden arvonnkorotusten poistoihin, omien osakkeiden käsittelyyn, eräiden autokaupan leasing- ja osamaksusopimusten käsittelyyn, rahoitusinstrumenttien kirjaamiseen sekä segmenttiraportointiin.

Oheisessa taulukossa on esitetty IFRS:n käyttöönoton aiheuttamia muutoksia eräisiin konsernin vuoden 2004 tunnuslukuihin.

IFRS-taseen loppusumma vuoden 2004 lopussa oli lähes sama kuin FAS-taseen. IFRS-raportoinnin omavaraisuusaste oli 62,3 prosenttia eli 3,2 prosenttiyksikköä pienempi kuin FAS-tilinpäätöksen omavaraisuus. Tämä johtuu lähinnä arvonnkorotusten kertyneiden poistojen ja IFRS-oikaisuihin liittyvien laskennallisten verovelkojen kirjaamisesta siirtymähetkellä pois omasta pääomasta. IFRS-raportoinnin tilikauden voiton ja osakekohtaisen tuloksen kasvu johtuu lähinnä laskennallisen verovelan pienenemisestä. IFRS-tilinpäätökseen siirtymisellä ei ole vaikutusta konsernin kassavirtaan.

Raportoinnin segmenttijako muuttuu IFRS-raportointiin siirryttäessä siten, että kiinteistöyksikkö, jonka tuotot muodostuvat pääosin konsernin sisäisistä vuokratuotoista, poistuu. Konsernin omistamat kiinteistöt on IFRS-raportoinnissa jaettu liiketoimintaa harjoittaville segmenteille siten, että ne ovat mukana segmentin varoissa.

Segmenttien tuloslaskelmissa rakennusten poistot ja muut kulut korvaavat aiemmat sisäiset vuokrat. Liiketoiminnan muut tuotot on IFRS-raportoinnissa kohdistettu segmenteille, kun ne on aiemmin raportoitu vain konsernitasona.

Segmenttijako perustuu konsernin organisaatioon ja sisäiseen raportointiin. Ensisijaiset segmentit ovat tavarataloryhmä, Stockmann Auto, Hobby Hall ja Seppälä. Toissijaiset segmentit ovat Suomi, Baltia ja Venäjä.

Osakepääoma ja osakkeet

Yhtiön osakekannan markkina-arvo kasvoi 19 prosenttia eli 185,2 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta ja oli joulukuun lopussa oli 1 140,8 miljoonaa euroa.

Stockmannin osakkeiden kurssit kehittyivät vuoden aikana sekä HEX-

yleisindeksiä että HEX-portfolioindeksiä paremmin. Joulukuun lopussa A-osakkeen kurssi oli 21,10 euroa, kun se vuoden 2003 lopussa oli 18,00 euroa, ja B-osakkeen 21,70 euroa, kun se vuoden 2003 lopussa oli 18,30 euroa.

Stockmannin vuoden 1997 optio-oikeuksilla merkittiin tammikuussa 2004 yhteensä 20 300 Stockmann Oyj Abp:n 2 euron nimellisarvoista B-osaketta. Merkintöjen johdosta osakepääomaa korotettiin 40 600 eurolla. Osakkeet merkittiin kaupparekisteriin 20.2.2004. Ne tulivat julkisen kaupankäynnin kohteeksi Helsingin Pörssissä yhdessä vanhojen osakkeiden kanssa 5.4.2004.

Stockmann Oyj Abp:n hallitus hyväksyi kokouksissaan 12.2.2004 ja 15.11.2004 osakkeenomistajien pyynnöt yhteensä 174 650 yhtiön osakkeen muuntamisesta A-osakkeista B-osakkeiksi Stockmannin yhtiöjärjestyksen 3. pykälän mukaisesti. Osakemuunnot merkittiin kaupparekisteriin 163 000 osakkeen osalta 20.2.2004 ja 11 650 osakkeen osalta 21.12.2004.

Stockmannin kanta-asiakasoptioilla merkittiin toukokuussa yhteensä 600 269 Stockmann Oyj Abp:n 2 euron nimellisarvoista B-osaketta. Merkintöjen johdosta osakepääomaa korotettiin 1 200 538 eurolla. Osakkeista 597 118 kappaletta merkittiin kaupparekisteriin 30.6.2004 ja 3 151 kappaletta 30.8.2004. Ne tulivat julkisen kaupankäynnin kohteeksi Helsingin Pörssissä yhdessä vanhojen osakkeiden kanssa 1.7.2004 ja 31.8.2004.

Stockmannin vuoden 2000 optio-oikeuksilla merkittiin joulukuussa yhteensä 170 150 Stockmann Oyj Abp:n 2 euron nimellisarvoista B-osaketta. Merkintöjen johdosta osakepääomaa korotettiin 340 300 eurolla. Osakkeet merkittiin kaupparekisteriin 30.12.2004. Ne tulivat julkisen kaupankäynnin kohteeksi Helsingin Pörssissä yhdessä vanhojen osakkeiden kanssa 3.1.2005.

Osakemuuntojen ja optioiden perusteella tehtyjen osakemerkintöjen

IFRS:N VAIKUTUS TUNNUSLUKUIHIN	FAS 2004	IFRS-standardeihin siirtymisen vaikutus	IFRS 2004
Liikevoitto	71,4	-1,0	70,4
Tilikauden voitto, milj.euroa	58,2	1,1	59,3
Tulos/osake, laimentamaton, euroa	1,11	0,02	1,13
Tulos/osake, laimennettu, euroa	1,09	0,02	1,11
Taseen loppusumma, milj.euroa	750,4	-1,4	749,0
Sijoitetun pääoman tuotto, prosenttia	14,3	0,5	14,8
Oman pääoman tuotto, prosenttia	11,2	1,0	12,2
Omavaraisuusaste, prosenttia	65,5	-3,2	62,3

jälkeen A-osakkeiden kokonaismäärä 31.12.2004 oli 24 564 243 ja B-osakkeiden 28 855 817.

Stockmannin vuoden 2000 optio-oikeuksilla merkittiin joulukuun lopussa vielä 4 900 Stockmann Oyj Ab:n 2 euron nimellisarvoista B-osaketta. Merkintöjen johdosta osakepääomaa korotettiin 9 800 eurolla. Stockmannin hallitus hyväksyi merkinnät kokouksessaan 15.2.2005.

Stockmannin omistuksessa oli joulukuun 2004 lopussa 406 939 omaa B-osaketta. Näiden osakkeiden nimellisarvo on yhteensä 813 878 euroa, ja ne edustavat 0,8 prosenttia kaikista osakkeista sekä 0,1 prosenttia kaikista äänistä. Niiden hankintahinta oli yhteensä 6,1 miljoonaa euroa.

Yhtiön hallituksella ei ole voimassa olevia valtuuksia osakepääoman korottamiseen, vaihtovelkakirja- tai optiolainan ottamiseen eikä omien osakkeiden ostamiseen. Hallituksella on valtuudet yhtiön omistamien 406 939 oman B-osakkeen luovuttamiseen maaliskuun 30. päivään 2005 asti.

Henkilömäärän kehitys

Konsernin henkilöstön lukumäärä oli keskimäärin 9 589, mikä on 844 henkilöä enemmän kuin edellisellä vuonna. Henkilömäärän kasvu johtui pääosin uusista Moskovan tavarataloista. Kokoaikaiseksi muutettu keskimääräinen henkilömäärä kasvoi 744 henkilöllä ja oli 7 812 henkilöä.

Ulkomailla työskenteli joulukuun 2004 lopussa 3 391 henkilöä. Edellisen vuoden joulukuun lopussa ulkomailla työskenteli 1 946 henkilöä. Ulkomailla työskentelevien osuus koko henkilökunnasta kasvoi 20 prosentista 31 prosenttiin.

Vuoden 2005 näkymät

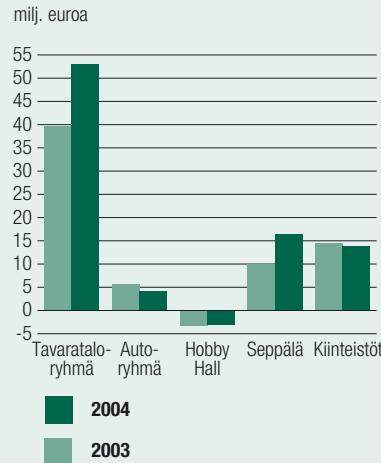
Vähittäiskaupan myynnin ilman auto-kauppaa arvioidaan kasvavan Suomessa vuonna 2005 noin 2-3 prosenttia. Uusien autojen myynnin määrän arvioidaan pienenevän vuodesta 2004. Venäjän ja Baltian markkinoiden arvioidaan kasvavan edelleen Suomen markkinoita nopeammin. Vuoden 2005 myynnin arvioidaan olevan noin 1,9 miljardia euroa.

Tavarataloryhmän ja Seppälän liikevoiton arvioidaan edelleen paranevan vuoden 2004 tasosta. Stockmann Auton liikevoiton odotetaan pienenevän hieman. Hobby Hallin tuloksen odotetaan paranevan merkittävästi ja kääntyvän voitolliseksi. Tavoitteena on, että konsernin vuoden 2005 voitto on parempi kuin vuonna 2004.

Hallituksen voitonjakoehdotus

Hallituksen esitys emoyhtiön voitonjaksi on vuosikertomuksen sivulla 66. □

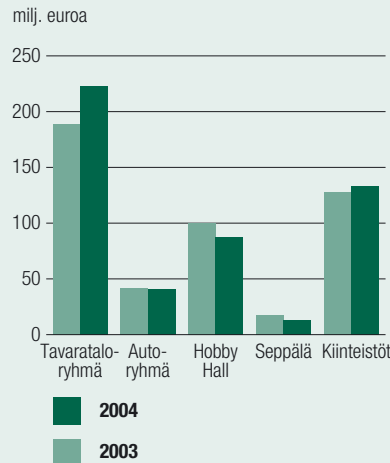
Sisäisen laskennan liikevoitto 2003-2004

Sisäisen laskennan liikevoitto

Sisäisen laskennan liikevoittoa laskettaessa liiketoimintayksiköiltä veloitetaan omista liiketoimintayksiköistä markkinavuokraa vastaava sisäinen vuokra ja maksu keskitetyistä palveluista. Yksiköiden liikevoittoon sisältyvät Stockmann-tilin tilinhoitomaksut sekä osamaksu- ja leasingtuottojen korko-osuudet. Liiketoiminnan muita tuottoja ei ole kohdistettu liiketoimintayksiköille.

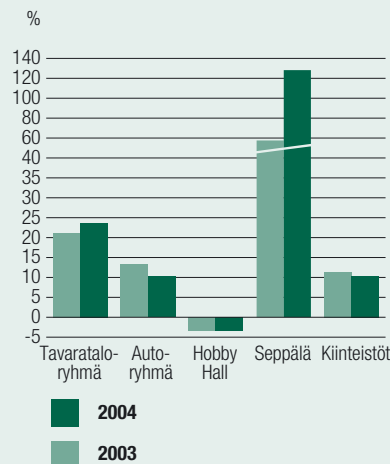
Sijoitettu pääoma 2003-2004

Sijoitettu pääoma

Sijoitettu pääoma on laskettu 12 kuukauden liukuvana keskiarvona.

ROCE %* 2003-2004

*Sisäisen laskennan liikevoitto suhteutettuna sijoitettuun pääomaan

Osakkeet ja osakepääoma

Stockmann Oyj Abp:n osakepääoma jakautuu A- ja B-osakkeisiin. A-sarjan osakkeella on kymmenen ääntä ja B-sarjan osakkeella yksi ääni. Molempien sarjojen osakkeiden nimellisarvo on 2,00 euroa, ja molemmilla on oikeus yhtä suureen osinkoon.

Yhtiön osakkeet ovat arvo-osuusjärjestelmässä, ja ne ovat kaupankäynnin kohteena Helsingin Pörssissä. Yhtiöllä oli 31.12.2004 rekisteröityjä osakkeenomistajia 33 029 (15 591 osakkeenomistajaa 31.12.2003), joiden omistus vastaa 99,9 prosenttia yhtiön koko osakemäärästä.

Osakkeet

Yleinen kurssikehitys

Osakekurssit nousivat tilikauden aikana Helsingin Pörssissä HEX-yleisindeksillä mitattuna 3,25 prosenttia ja HEX-portfoliaindeksillä mitattuna 14,64 prosenttia. Kaupan toimialaindeksi nousi 17,33 prosenttia.

Stockmannin osakkeiden ja osakeoptioiden kurssikehitys

	Päätöskurssit 31.12.2004	Päätöskurssit 31.12.2003	muutos %
	euro	euro	
Sarja A	21,10	18,00	17,2
Sarja B	21,70	18,30	18,6
Optio -97		19,00	
Optio -00 A	5,80		
Optio -00 B	5,20		

Stockmannin osakkeiden ja osakeoptioiden vaihto

	Kpl	% osake- määrästä	Keskihinta euro	euro
Sarja A	1 053 826	4,3	20 263 650	19,23
Sarja B	10 978 967	38,0	228 532 921	20,82
Yhteensä	12 032 793		248 796 571	
Optio -97	100		1 750	17,50
Optio -00 A	200 100		1 093 272	5,46
Optio -00 B	156 080		749 978	4,81

Vaihdettujen Stockmannin osakkeiden ja osakeoptioiden osuus pörssin vaihdosta oli 0,08 prosenttia. Yhtiön osakekan-
nan markkina-arvo 31.12.2004 oli 1 140,8 miljoonaa euroa. Markkina-arvo 31.12.2003 oli 955,6 miljoonaa euroa.

Sekä A- että B-osakkeen pörssierä on 50 kappaletta. A-osakkeen kaupankäyntitunnus on STCAS ja B-osakkeen STCBV.

Osakepääoma

Stockmann Oyj Abp:n osakepääoma 31.12.2004

Sarja A	24 564 243 kpl à 2 euroa =	49 128 486 euroa
Sarja B	28 855 817 kpl à 2 euroa =	57 711 634 euroa
Yhteensä	53 420 060	106 840 120 euroa

Avainhenkilöoptiot 2000

Vuonna 2000 annettiin Stockmannin tai sen tytäryhtiöiden johtoon tai keskihohtoon kuuluville avainhenkilöille 2 500 000 kappaletta optio-oikeuksia. Optio-oikeuksilla A voi merkitä 625 000 kappaletta Stockmannin B-osaketta hintaan 20 euroa kappale, optio-oikeuksilla B 625 000 B-osaketta hintaan 21 euroa kappale ja optio-oikeuksilla C 1 250 000 B-osaketta hintaan 22 euroa kappale. Osakkeen merkintähintaa alennetaan 11.4.2000 jälkeen ja ennen osakemerkintää jaettavien osinkojen määrällä kunkin osingonjaon täsmäytyspäivänä. Osakkeiden merkintäajat ovat seuraavat: A 1.4.2003-1.4.2007, B 1.4.2004-1.4.2007 ja C 1.4.2005-1.4.2007. Merkintähinnat ovat hallituksen vuodelta 2004 maksettavaksi esittämän osingon jälkeen optio-oikeuksilla A 13,95 euroa osakkeelta, optio-oikeuksilla B 14,95 euroa osakkeelta ja optio-oikeuksilla C 15,95 euroa osakkeelta. Optio-oikeudet on laskettu liikkeesen arvo-osuusjärjestelmässä. A- ja B-optio-oikeudet ovat kaupankäynnin kohteena Helsingin Pörssissä. C-optio-oikeudet tulevat kaupankäynnin kohteeksi 1.4.2005 lukien.

Kanta-asiakasoptiot

Keväällä 2000 merkittiin 1 382 524 Stockmann Oyj Abp:n kanta-asiakasoptiota. Merkittyjen optioiden perusteella merkittiin vuoden 2004 merkintäaikana 600 269 B-osaketta hintaan 10,81 euroa kappale. Kanta-asiakasoptioilla on tähän mennessä merkitty yhteensä 606 933 B-osaketta. Jäljellä oleva merkintäaika kanta-asiakasoptioilla on 2.5.-31.5.2005. Merkintähinnasta vähennetään vuosittain maksettavat osingot. Merkintähinta on hallituksen vuodelta 2004 maksettavaksi esittämän osingon jälkeen 8,81 euroa.

Omat osakkeet

Yhtiön omistuksessa oli 406 939 omaa B-osaketta 31.12.2004. Yhtiön omistamien omien B-osakkeiden osuus kaikista osakkeista oli 0,8 prosenttia ja osuus kaikista äänistä 0,1 prosenttia. Yhtiön hallussa olevilla osakkeilla ei voi äänestää yhtiökokouksessa.

Osakkeiden verotusarvot

A-osakkeen verotusarvo vuonna 2004 oli 14,49 euroa ja B-osakkeen verotusarvo 14,63 euroa.

Osinkopolitiikka

Stockmannin hallitus on määritellyt osingonjakotavoitteeksi vähintään puolet varsinaisen liiketoiminnan tuottamasta voitosta. Toiminnan kasvun vaatima rahoitus otetaan kuitenkin huomioon osingon tasossa.

Osakepääoman muutokset 1.1.2000 lukien

Merkityt	Merkitty kauppa-rekisteriin	Merkintä-hinta euroa	Uusia osakkeita, kpl	Uutta osake-pääomaa milj. euroa	Uusi osake-pääoma milj. euroa
2000	Rahastoanti, nimellisarvon korottaminen	2000		16,3	102,8
2002	Merkinnät kanta-asiakasoptioilla	2002	13,06	1 084 B	0,0
2003	Merkinnät kanta-asiakasoptioilla	2003	12,16	5 580 B	0,0
2003	Merkinnät optioilla	2003	13,21	1 239 700 B	2,5
2004	Merkinnät optioilla	2004	13,21	20 300 B	0,0
2004	Merkinnät kanta-asiakasoptioilla	2004	10,81	600 269 B	1,2
2004	Merkinnät v. 2000 avainhenkilöoptioilla A	2004	14,95	91 950 B	0,2
2004	Merkinnät v. 2000 avainhenkilöoptioilla B	2004	15,95	78 200 B	0,2
2004	Merkinnät v. 2000 avainhenkilöoptioilla A *	2005	14,95	4 900 B	0,0

* Merkintäehtojen mukaan oikeuttavat osinkoon vuodelta 2004

Tulevat merkinnät optioilla*	Merkintä-aika	Merkintä-hinta euroa	Uusia osakkeita, tuhatta kpl	Uutta osake-pääomaa milj. euroa	Uusi osake-pääoma milj. euroa	Osuus osakkeista %	Osuus äänistä %	
2005	Merkinnät kanta-asiakasoptioilla	2.5.05-31.5.05	15,70/1	776 B	1,6	108,4	1,5	0,3
			miinus osingot 1.4.1999 alkaen					
2005-	Merkinnät v. 2000 avainhenkilöoptioilla	1.4.03-1.4.07	20,00 A/2	528 B				
2007		1.4.04-1.4.07	21,00 B/3	547 B				
		1.4.05-1.4.07	22,00 C/4	1 250 B				
			miinus osingot 11.4.2000 alkaen					
					4,7	113,1	4,4	0,8

*Jos kaikki optiot käytetään.

- 1 Merkintähinta hallituksen vuodelta 2004 maksettavaksi esittämän osingon jälkeen: 8,81 euroa.
- 2 Merkintähinta hallituksen vuodelta 2004 maksettavaksi esittämän osingon jälkeen: 13,95 euroa.
- 3 Merkintähinta hallituksen vuodelta 2004 maksettavaksi esittämän osingon jälkeen: 14,95 euroa.
- 4 Merkintähinta hallituksen vuodelta 2004 maksettavaksi esittämän osingon jälkeen: 15,95 euroa.

Osakkeenomistajat 31.12.2004

Omistajaryhmät

	Osakkeenomistajat		Osuus osakkeista		Osuus äänistä	
	kpl	%	%	%		
Yksityishenkilöt	31 831	96,4	22,4	20,2		
Yritykset	548	1,7	15,0	17,5		
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	45	0,1	3,8	1,2		
Säätiöt ja muut	471	1,4	51,0	59,1		
Ulkomaat (sis. hallintarekisteröidyt)	133	0,4	6,9	2,0		
Rekisteröimättömät osakkeet			0,1	0,0		
Yhtiön omat osakkeet	1	0,0	0,8	0,0		
Yhteensä	33 029	100,0	100,0	100,0		

Osakkeet ja osakepääoma

Osakkeenomistajat 31.12.2004

Osakemäärät

	Osakkeenomistajat		Osuus osakkeista
	kpl	%	%
1-100	20 384	61,7	1,3
101-1000	9 963	30,2	7,2
1001-10000	2 435	7,4	11,8
10001-100000	201	0,6	10,0
100001-	45	0,1	68,9
Yhtiön omat osakkeet	1	0,0	0,8
Yhteensä	33 029	100,0	100,0

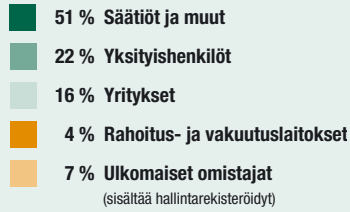
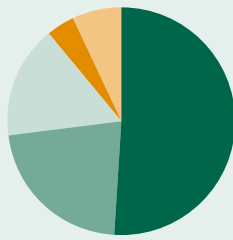
Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2004

	Osuus osakkeista	Osuus äänistä
	%	%
1 Föreningen Konstsamfundet -ryhmä	11,4	15,3
2 Svenska litteratursällskapet i Finland	8,9	16,5
3 Niemistö-ryhmä	7,1	10,6
4 Etola-yhtiöt	5,3	7,1
5 Stiftelsen för Åbo Akademi	4,8	6,7
6 Samfundet Folkhälsan i svenska Finland	2,8	3,2
7 Jenny ja Antti Wihurin rahasto	2,4	2,4
8 Tapiola-ryhmä	2,3	0,4
9 Inez och Julius Polins fond	2,0	1,0
10 Kuntien eläkevakuutus	2,0	0,4
11 Wilhelm och Else Stockmanns Stiftelse	1,6	2,6
12 Sigrid Jusélius Stiftelse	1,3	1,6
13 Stiftelsen Bensows Barnhem Granhyddan	1,2	1,6
14 Helene och Walter Grönqvists Stiftelse	1,1	1,7
15 Keskinäinen Eläkevakuutusosakeyhtiö Ilmarinen	1,0	0,2
16 Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne	0,8	1,0
17 Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	0,7	1,4
18 William Thuring's stiftelse	0,6	0,9
19 Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	0,6	0,4
20 Valtion Eläkerahasto	0,6	0,1
Yhteensä	58,5	75,1

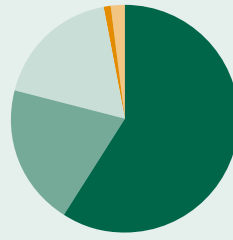
Hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan henkilökohtaisessa omistuksessa sekä heidän määräysvallassaan olevien yhteisöjen ja holhouksessaan olevien henkilöiden omistuksessa oli 31.12.2004 yhteensä 6 624 340 osaketta, joiden osuus osakemäärästä on yhteensä 12,4 prosenttia ja äänimäärästä yhteensä 17,7 prosenttia (31.12.2003:

6 430 594 osaketta, osuus osakkeista 12,2 prosenttia ja osuus äänistä 16,5 prosenttia), sekä 250 817 optiota. Optiot oikeutavat merkitsemään 250 817 Stockmannin B-osaketta, mikä olisi ollut 0,5 prosenttia koko osakemäärästä ja 0,1 prosenttia kaikista äänistä 31.12.2004.

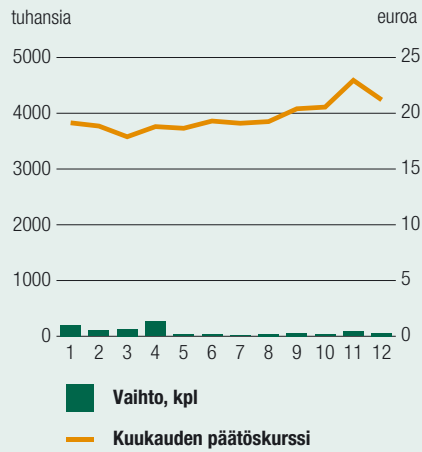
Osakkeiden määrän jakautuminen

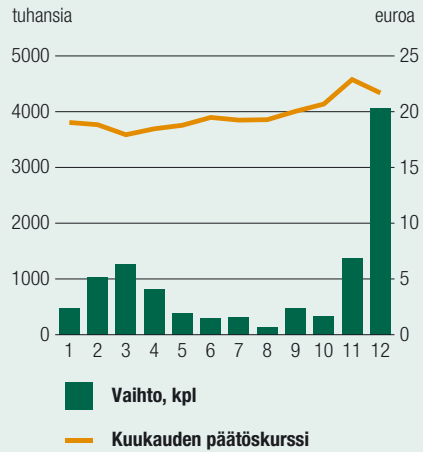
Osakkeiden äänivallan jakautuminen

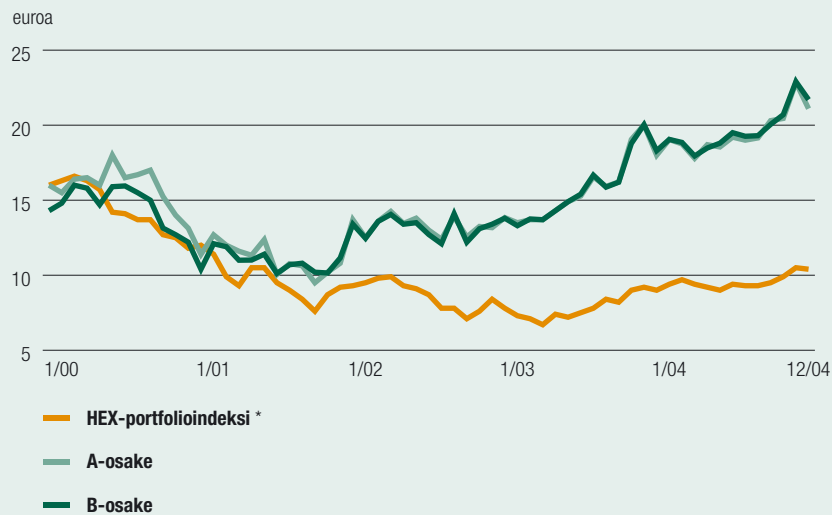
A-osakkeiden vaihto ja kurssikehitys 2004

B-osakkeiden vaihto ja kurssikehitys 2004

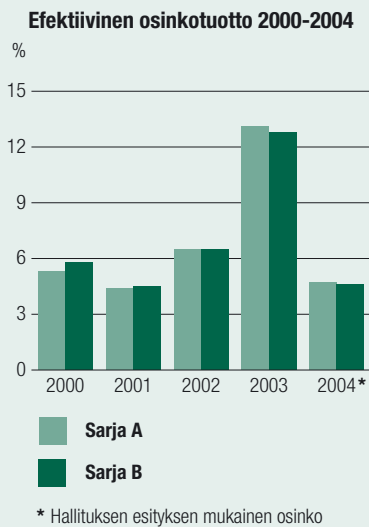
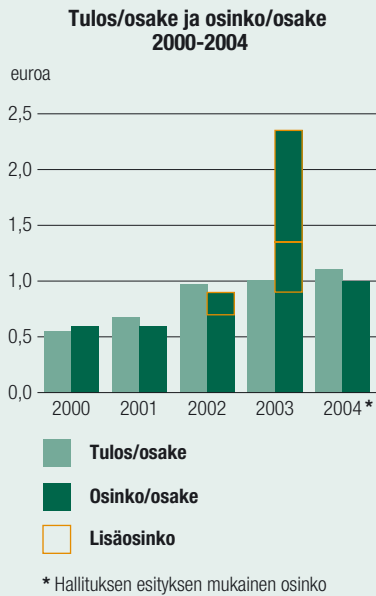

A- ja B-osakkeiden kurssikehitys (osakeantikorjattu) verrattuna HEX-portfolioindeksiin 2000-2004

* Kunkin yhtiön painoarvo on rajattu enintään 10 prosenttiin.

Osakkeet ja osakepääoma

Tunnuslukuja

		2000	2001	2002	2003	2004
Myynti	milj. euroa	1 467,9	1 537,6	1 582,3	1 698,6	1 735,0
Myyntin muutos	%	-7,3	4,7	2,9	7,4	2,1
Liikevaihto	milj. euroa	1 220,5	1 281,9	1 315,3	1 412,7	1 445,0
Liikevaihdon muutos	%	-7,5	5,0	2,6	7,4	2,3
Liikevoitto	milj. euroa	35,7	46,3	61,9	65,7	71,4
Liikevoiton muutos	%	-56,3	29,6	33,6	6,2	8,6
Osuus liikevaihdosta	%	2,9	3,6	4,7	4,7	4,9
Voitto ennen satunnaisia eriä	milj. euroa	41,2	51,2	68,6	74,0	79,1
Voitto ennen satunnaisia eriä, muutos	%	-52,5	24,2	34,0	7,9	7,0
Osuus liikevaihdosta	%	3,4	4,0	5,2	5,2	5,5
Voitto ennen veroja	milj. euroa	40,6	51,2	68,6	74,0	79,1
Voitto ennen veroja, muutos	%	-53,2	26,0	34,0	7,9	7,0
Osuus liikevaihdosta	%	3,3	4,0	5,2	5,2	5,5
Osakepääoma	milj. euroa	102,8	102,8	102,8	105,3	106,8
A-osakkeet	milj. euroa	49,7	49,7	49,7	49,5	49,1
B-osakkeet	milj. euroa	53,0	53,0	53,0	55,8	57,7
Osingot	milj. euroa	30,6	30,6	45,9	123,3	53,0 *
Oman pääoman tuotto	%	5,6	6,9	9,6	9,6	11,2
Sijoitetun pääoman tuotto	%	8,4	9,8	12,6	13,2	14,3
Sijoitettu pääoma	milj. euroa	591,9	584,4	578,4	594,6	584,7
Pääoman kiertonopeus		2,1	2,2	2,3	2,4	2,5
Omavaraisuusaste	%	67,2	69,5	69,7	68,3	65,5
Velkaantumisaste	%	9,2	9,1	-3,4	-10,4	5,0
Investoinnit käyttöomaisuuteen	milj. euroa	45,1	31,1	25,8	40,9	59,0
Osuus liikevaihdosta	%	3,7	2,4	2,0	2,9	4,1
Korolliset saatavat	milj. euroa	123,2	109,5	110,3	111,4	103,7
Korollinen vieras pääoma	milj. euroa	87,8	71,6	52,6	64,7	65,8
Korollinen nettovelka	milj. euroa	-77,1	-63,4	-128,1	-168,0	-79,2
Taseen loppusumma	milj. euroa	746,8	728,2	752,7	800,8	750,4
Henkilöstökulut	milj. euroa	164,8	179,0	184,9	194,9	202,2
Osuus liikevaihdosta	%	13,5	14,0	14,1	13,8	14,0
Henkilöstö keskimäärin	hlöä	7 626	8 084	8 313	8 745	9 589
Liikevaihto/henkilö	tuhatta euroa	160,0	158,6	158,2	161,5	150,7
Liikevoitto/henkilö	tuhatta euroa	4,7	5,7	7,4	7,5	7,4
Henkilöstökulut/henkilö	tuhatta euroa	21,6	22,1	22,2	22,3	21,1

*) Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle. Osinkoehdotus on 1,00 euroa/osake.

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

Voitto ennen satunnaisia eriä	=	liikevoitto + rahoitustuotot ja -kulut
Voitto ennen veroja	=	voitto ennen satunnaisia eriä + satunnaiset tuotot ja kulut
Oman pääoman tuotto	= 100 x	$\frac{\text{voitto ennen satunnaisia eriä} - \text{verot}}{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Sijoitetun pääoman tuotto	= 100 x	$\frac{\text{voitto ennen satunnaisia eriä} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{sijoitettu pääoma}}$
Sijoitettu pääoma	=	taseen loppusumma - laskennallinen verovelka ja muut korottomat velat (keskimäärin vuoden aikana)
Pääoman kiertonopeus	=	$\frac{\text{liikevaihto}}{\text{taseen loppusumma} - \text{laskennallinen verovelka ja muut korottomat velat (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Omavaraisuusaste	= 100 x	$\frac{\text{taseen oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Velkaantumisaste (Gearing)	= 100 x	$\frac{\text{korollinen vieras pääoma} - \text{rahat ja pankkisaamiset ja rahoitusarvopaperit}}{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}$
Korollinen nettovelka	=	korollinen vieras pääoma - rahat ja pankkisaamiset - rahoitusarvopaperit - korolliset saamiset

Osakekohtaisia tietoja

Osakekohtaisia tietoja		2000	2001	2002	2003	2004
Tulos/osake, osakeantikorjattu	euro	0,55	0,68	0,97	1,01	1,11
Tulos/osake, osakeantikorjattu, laimennettu	euro	0,55	0,68	0,97	1,00	1,09
Oma pääoma/osake, osakeantikorjattu	euro	9,72	9,80	10,17	10,36	9,16
Osinko/osake, osakeantikorjattu	euro	0,60	0,60	0,90	2,35	1,00 *
Osinko tuloksesta	%	108,7	88,2	92,8	232,7	90,1 *
Rahavirta/osake	euro	0,49	1,00	1,38	1,41	1,62
Efektiivinen osinkotuotto	%					
- Sarja A		5,3	4,4	6,5	13,1	4,7
- Sarja B		5,8	4,5	6,5	12,8	4,6
Osakkeiden P/E luku						
- Sarja A		20,6	20,1	14,3	18,0	19,4 **
- Sarja B		18,8	19,6	14,2	18,3	19,9 **
Osakeantikorjattu kurssi 31.12.	euro					
- Sarja A		11,39	13,70	13,84	18,00	21,10
- Sarja B		10,40	13,40	13,80	18,30	21,70
Osakeantikorjattu tilikauden ylin kurssi	euro					
- Sarja A		18,20	13,70	14,85	20,50	23,74
- Sarja B		16,50	13,70	15,00	20,50	23,82
Osakeantikorjattu tilikauden alin kurssi	euro					
- Sarja A		10,52	9,50	11,62	12,80	20,15
- Sarja B		9,80	10,00	11,80	12,92	20,54
Osakeantikorjattu tilikauden keskimurssi	euro					
- Sarja A		15,64	11,43	13,44	15,89	21,78
- Sarja B		14,35	11,07	13,45	15,91	22,78
Osakkeiden vaihto	1000 kpl					
- Sarja A		1 756	3 032	379	1 781	1 054
- Sarja B		4 464	5 467	6 146	8 895	10 979
Osakkeiden vaihto	%					
- Sarja A		7,1	12,2	1,5	7,2	4,3
- Sarja B		16,8	20,6	23,2	31,9	38,0
Osakekannan markkina-arvo 31.12.	milj. euroa	559,0	696,0	710,1	955,6	1 140,8
Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä 31.12.	1000 kpl	51 383	51 383	51 384	52 629	53 420
- Sarja A		24 869	24 869	24 869	24 739	24 564
- Sarja B		26 514	26 514	26 515	27 890	28 856
Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä, painotettu keskiarvo	1000 kpl	51 237	50 970	50 971	51 111	52 544
- Sarja A		24 829	24 706	24 706	24 654	24 598
- Sarja B		26 408	26 264	26 265	26 458	27 946
Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä, laimennettu painotettu keskiarvo	1000 kpl	50 970	50 970	50 971	52 216	53 509
Omat osakkeet	1000 kpl	413	413	413	413	407
- Sarja A		163	163	163	163	0
- Sarja B		250	250	250	250	407
Osakkeenomistajien lukumäärä 31.12.	kpl	12 664	13 399	13 999	15 591	33 026

*) Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle. Osinkoehdotus on 1,00 euroa/osake. **) Vuoden 2004 luvuissa on huomioitu optioiden laimennusvaikutus.

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

Tulos/osake, osakeantikorjattu	=	$\frac{\text{voitto ennen satunnaisia eriä} - \text{verot}}{\text{osakkeiden osakeantikorjattu keskimääräinen lukumäärä}}$
Oma pääoma/osake, osakeantikorjattu	=	$\frac{\text{taseen oma pääoma} - \text{omien osakkeiden rahasto}}{\text{osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä tilinpäätöspäivänä 1)}}$
Osinko/osake, osakeantikorjattu	=	osakeantien vaikutuksella korjattu osinko/osake
Osinko tuloksesta, %	= 100 x	$\frac{\text{osinko/osake}}{\text{tulos/osake}}$
Rahavirta/osake	=	$\frac{\text{liiketoiminnan rahavirta}}{\text{osakkeiden osakeantikorjattu keskimääräinen lukumäärä}}$
Efektiivinen osinkotuotto, %	= 100 x	$\frac{\text{osakeantikorjattu osinko/osake}}{\text{osakeantikorjattu pörssikurssi 31.12.}}$
Osakkeiden P/E luku	=	$\frac{\text{osakeantikorjattu pörssikurssi 31.12.}}{\text{tulos/osake}}$
Osakeantikorjattu kurssi 31.12.	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu kurssi tilinpäätöspäivänä
Osakeantikorjattu tilikauden ylin kurssi	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu ylin kurssi tilikauden aikana
Osakeantikorjattu tilikauden alin kurssi	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu alin kurssi tilikauden aikana
Osakeantikorjattu tilikauden keskimurssi	=	osakkeiden euromääräinen vaihto jaettuna vaihdettujen osakkeiden keskimääräisellä lukumäärällä tilikauden aikana
Osakkeiden vaihto	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu kappalemääräinen vaihto
Osakekannan markkina-arvo 31.12.	=	osakkeiden lukumäärä kerrottuna tilinpäätöspäivän pörssikurssilla osakelajeittain

1) Ilman yhtiön omistamia osakkeita

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA		STOCKMANN-KONSERNI				STOCKMANN Oyj Abp			
	Viite 1.1.-31.12.2004	% 1.1.-31.12.2003		% 1.1.-31.12.2004		% 1.1.-31.12.2003		% 1.1.-31.12.2003	
	milj. euroa	Lv	milj. euroa	Lv	milj. euroa	Lv	milj. euroa	Lv	milj. euroa
LIIKEVAIHTO	1	1 445,0	100,0	1 412,7	100,0	970,6	100,0	987,7	100,0
Liiketoiminnan muut tuotot	2	3,1	0,2	15,4	1,1	12,1	1,2	24,0	2,4
Materiaalit ja palvelut									
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:	3								
Ostot tilikauden aikana		955,2		957,6		666,7		694,5	
Varastojen muutos, lisäys (-), vähennys (+)		-3,7		-2,4		0,6		-0,8	
Materiaalit ja palvelut yhteensä		951,5	65,8	955,3	67,6	667,3	68,7	693,7	70,2
Henkilöstökulut	4	202,2	14,0	194,9	13,8	147,1	15,2	146,0	14,8
Poistot ja arvonalentumiset	5	30,2	2,1	28,8	2,0	14,4	1,5	16,1	1,6
Liiketoiminnan muut kulut	6	192,9	13,4	183,4	13,0	96,4	9,9	93,9	9,5
		1 376,8	95,3	1 362,4	96,4	925,2	95,3	949,8	96,2
LIIKEVOITTO		71,4	4,9	65,7	4,7	57,5	5,9	62,0	6,3
Rahoitustuotot ja -kulut:									
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksiltä	7							69,8	
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		0,8		0,5		0,7		0,4	
Korko- ja rahoitustuotot konsernin yrityksiltä						3,2		2,4	
Korko- ja rahoitustuotot konsernin ulkopuolisilta		11,3		11,5		10,9		11,1	
Rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset				0,6				0,6	
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	8							0,0	
Korko- ja muut rahoituskulut konsernin yrityksille						-0,1		0,0	
Korko- ja muut rahoituskulut konsernin ulkopuolisille	9	-4,4		-4,4		-5,6		-5,5	
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		7,8	0,5	8,3	0,6	9,2	0,9	78,9	8,0
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		79,1	5,5	74,0	5,2	66,7	6,9	140,9	14,3
Satunnaiset erät	10								
Satunnaiset tuotot						14,0		9,0	
Satunnaiset kulut						-7,4		-4,7	
Satunnaiset erät yhteensä						6,6	0,7	4,3	0,4
VOITTO ENNEN VEROJA/ VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		79,1	5,5	74,0	5,2	73,2	7,5	145,2	14,7
Tilinpäätössiirrot	11					2,8	0,3	-8,3	-0,8
Tuloverot	12								
Tilikaudelta		25,0		20,5		22,1		39,7	
Edellisiltä tilikausilta		0,3		-0,1		0,0		-0,2	
Laskennallisen verovelan /-saamisen muutos		-4,4		1,9					
Tuloverot yhteensä		20,9	1,4	22,3	1,6	22,1	2,3	39,5	4,0
Vähemmistön osuus		0,0		0,0					
TILIKAUDEN VOITTO		58,2	4,0	51,7	3,7	54,0	5,6	97,4	9,9

Tase

TASE	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp		
	Viite	31.12.2004 milj. euroa	31.12.2003 milj. euroa	31.12.2004 milj. euroa	31.12.2003 milj. euroa
VASTAAVAA					
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet	13				
Aineettomat oikeudet		9,1	10,3	4,6	5,7
Konserniliikearvo		0,5			
Liikearvo		0,0	0,0	0,0	0,0
Muut pitkävaikutteiset menot		13,7	14,7	11,4	10,8
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		1,2	5,4	0,6	2,1
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		24,4	30,5	16,6	18,6
Aineelliset hyödykkeet	14				
Maa- ja vesialueet		17,8	17,8	11,5	11,5
Rakennukset ja rakennelmat		143,7	133,0	113,0	111,3
Koneet ja kalusto		57,8	59,8	21,5	26,8
Muut aineelliset hyödykkeet		36,3	10,0	0,1	0,1
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		7,0	9,5	7,0	4,0
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		262,7	230,0	153,1	153,7
Sijoitukset	15				
Osuudet saman konsernin yrityksissä				47,7	49,8
Omat osakkeet		6,1	6,2	6,1	6,2
Muut osakkeet ja osuudet		21,9	22,4	17,9	18,3
Sijoitukset yhteensä		28,0	28,7	71,7	74,3
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		315,2	289,2	241,4	246,6
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet		195,0	191,3	124,1	124,7
Vaihto-omaisuus yhteensä		195,0	191,3	124,1	124,7
Pitkäaikaiset saamiset	16				
Myyntisaamiset		0,1	0,2	0,1	0,2
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				34,0	4,5
Lainasaamiset		0,0	0,1	0,0	0,1
Muut saamiset		1,0	0,5		
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä		1,1	0,9	34,1	4,8
Laskennallinen verosaaminen		1,8	0,8		
Lyhytaikaiset saamiset	17				
Myyntisaamiset		169,6	177,7	103,2	108,4
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				161,5	146,7
Muut saamiset		15,7	6,5	3,5	2,1
Siirtosaamiset	18	10,7	13,1	7,7	7,4
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä		196,0	197,3	275,9	264,6
Saamiset yhteensä		198,9	199,0	310,0	269,4
Rahoitusarvopaperit	19				
Rahat ja pankkisaamiset		28,7	101,8	25,9	101,6
		12,7	19,5	5,5	6,7
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		435,2	511,6	465,5	502,4
YHTEENSÄ		750,4	800,8	706,9	749,0

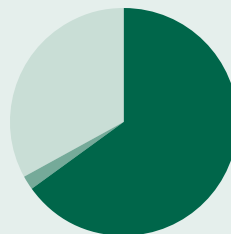
TASE		STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
VASTATTAVAA	Viite	31.12.2004 milj. euroa	31.12.2003 milj. euroa	31.12.2004 milj. euroa	31.12.2003 milj. euroa
OMA PÄÄOMA	20-21				
Osakepääoma		106,8	105,3	106,8	105,3
Ylikurssirahasto		155,0	147,1	155,0	147,1
Omien osakkeiden rahasto		6,1	6,2	6,1	6,2
Vararahasto		0,2	0,2		
Muut rahastot		43,8	43,7	43,7	43,7
Edellisten tilikausien voitto		121,5	192,9	54,4	80,2
Tilikauden voitto		58,2	51,7	54,0	97,4
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		491,7	547,1	420,1	479,9
VÄHEMMISTÖOSUUS		0,0	0,0		
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	22			76,1	79,0
VIERAS PÄÄOMA	23-25				
Laskennallinen verovelka		22,6	26,0		
Pitkäaikainen vieras pääoma					
Lainat rahoituslaitoksilta		13,1	48,6		35,0
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		13,1	48,6		35,0
Lyhytaikainen vieras pääoma					
Lainat rahoituslaitoksilta		35,0		35,0	
Ostovelat		93,8	92,2	73,2	75,2
Velat saman konsernin yrityksille				30,0	10,0
Muut velat		46,0	40,5	39,0	36,3
Siirtovelat		48,2	46,4	33,4	33,5
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		223,0	179,0	210,7	155,1
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		258,7	253,7	210,7	190,1
YHTEENSÄ		750,4	800,8	706,9	749,0
Jakokelpoisten voittovarojen määrä		159,7	227,1	152,1	221,4

Omaisuus 2004

42 % Pysyvät vastaavat
26 % Vaihto-omaisuus
32 % Rahoitusomaisuus

Rahoitus 2004

65 % Oma pääoma
2 % Pitkäaikainen vieras pääoma
33 % Lyhytaikainen vieras pääoma

Kassavirtalaskelma

KASSAVIRTALASKELMA	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2004 milj. euroa	2003 milj. euroa	2004 milj. euroa	2003 milj. euroa
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA				
Myynnistä saadut maksut	1 420,5	1 416,9	972,8	982,6
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	2,5	2,3	11,6	10,9
Maksut liiketoiminnan kuluista	-1 319,7	-1 333,2	-912,9	-922,9
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	103,3	85,9	71,4	70,6
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-4,7	-3,8	-5,4	-4,9
Saadut korot liiketoiminnasta	11,8	11,0	14,5	13,0
Maksetut välittömät verot	-23,9	-20,9	-23,4	-18,6
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	86,4	72,2	57,1	60,1
Liiketoiminnan satunnaisista eristä johtuva rahavirta (netto)			4,3	6,9
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA (A)	86,4	72,2	61,4	67,0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-57,1	-41,0	-11,6	-13,2
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	0,5	36,6	0,5	36,2
Investoinnit muihin sijoituksiin	0,0	0,0	0,2	0,0
Luovutustulot muista sijoituksista	1,2	0,4	0,9	0,4
Sijoitukset konserniyhtiöihin			-2,9	-4,7
Myytyt konserniyhtiöt			4,9	
Saadut osingot investoinneista	0,6	0,3	0,5	49,9
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA (B)	-54,7	-3,8	-7,4	68,6
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Myönnettyjen lainojen muutos lisäys (-), vähennys (+)	0,1	0,1	-43,0	-57,5
Merkintä optiotodistuksilla	9,5	16,4	9,5	16,4
Lyhytaikaisten lainojen muutos lisäys (+), vähennys (-)	1,7	-0,9	24,6	-1,2
Pitkäaikaisten lainojen nostot		13,6		
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-1,0		-1,0
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-123,0	-45,8	-123,0	-45,8
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA (C)	-111,7	-17,6	-131,9	-89,0
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+), vähennys (-)	-79,9	50,8	-77,8	46,5
Rahavarat tilikauden alussa	121,3	70,5	109,2	62,6
Rahavarat tilikauden lopussa	41,4	121,3	31,4	109,2

LAADINTAPERIAATTEET

Yleisperiaate

Stockmannin tilinpäätös on laadittu 31.12.1997 voimaan tulleiden Suomen kirjanpitolain säännösten mukaisesti.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätös käsittää emoyhtiö Stockmann Oyj Abp:n, ne liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt, joissa emoyhtiö hallitsee suoraan tai välillisesti yli 50 prosenttia osakkeiden äänimäärästä sekä ne kiinteistöyhtiöt, joissa emoyhtiö hallitsee suoraan tai välillisesti vähintään 80 prosenttia osakkeiden äänimäärästä. Latviassa osittain omistetun SIA Stockmann Centrs- nimisen kiinteistöyhtiön tilinpäätöksestä on konsolidoitu konsernitilinpäätökseen omistusta vastaava 63 prosentin osuus.

Konserniyhtiöiden yli 20-prosenttisesti omistamia keskinäisiä kiinteistöyhtiöitä ei ole käsitelty osakkuusyhtiöinä, eikä konserniin kuulu muita osakkuusyhtiöitä. Vuoden aikana hankitut yhtiöt on otettu mukaan hankinta-ajankohdasta alkaen.

Sisäiset liiketapahtumat

Konsernin sisäiset liiketapahtumat sekä saamiset ja velat on eliminoitu.

Tytäryhtiöosakkeet

Konserniyhtiöiden keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa käytetään hankintamenomenetelmää. Eliminoinnissa on hankittu yhtiön omaksi pääomaksi katsottu myös hankintahetken varaukset vähennettynä laskennallisella verovelalla.

Tytäryhtiöiden osakkeiden hankintamenon ja oman pääoman ero on konsernitaseessa kohdistettu osittain käyttöomaisuuteen. Käypien arvojen yli menevä osa on esitetty omana liikearvoeränä, josta on tehty tasapoisto viiden vuoden poistoajan mukaan.

Ulkomaiset tytäryhtiöt

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa ulkomaisen tytäryhtiöiden tulolaskelmat on muunnettu euroiksi vuoden keskikurssiin ja taseet tilinpäätöspäivän kurssiin. Tytäryhtiöiden omien pääomien eliminoinnissa syntyneet muunnot on kirjattu omaan pääomaan.

Venäläisten tytäryhtiöiden tilinpäätösluvut on kuitenkin muunnettu euroiksi käyttäen monetary - non-monetary -menetelmää, jossa käyttöomaisuus, vaihto-omaisuus ja oma pääoma muunnetaan euroiksi hankintahetken kurssiin, muut tase-erät tilinpäätöspäivän kurssiin ja tuloslaskelma kuukausittain kuukauden keskikurssiin.

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin.

Tilinpäätöshetkellä taseessa olevat ulkomaanrahan määräiset saatavat ja velat on arvostettu tilinpäätöspäivän kurssiin. Rahoituksen kurssivoitot ja kurssitappiot on kirjattu nettomääräisinä muihin rahoitustuottoihin tai muihin rahoituskuluihin.

Liikevaihto

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituloista on vähennetty välilliset verot, myönnettyt alennukset ja kurssierot.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muina tuottoina esitetään liiketoimintaan liittyvien pysyvien vastaavien myyntivoitot, liiketoimintojen myynnistä saadut korvaukset sekä ulkomaisille tytäryhtiöille toimitettujen palveluiden veloitukset.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaisina tuottoina ja kuluina esitetään merkittävät kertaluontoiset tuotot ja kulut, jotka eivät kuulu varsinaiseen liiketoimintaan.

Verot

Tuloslaskelmaan on välittöminä veroina kirjattu konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat verot sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut.

Konsernissa laskennallinen verovelka tai verosaaminen on laskettu tilinpäätöksen ja verotuksen välisistä jaksotuseroista käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavan vuoden verokantaa. Laskennallista verovelkaa ei ole kuitenkaan laskettu arvonkorotuksista eikä venäläisten tytäryhtiöiden pysyvien vastaavien konsernitaseen mukaisten arvojen ja paikallisten verotuksellisten arvojen välisistä eroista. Laskennallista verovelkaa ei ole myöskään laskettu Viron tytäryhtiön tuloksesta vuodesta 2004 lähtien. Tällöin myös Viron tytäryhtiön kertynyt verovelka on tuloutettu verovelan muutoksena. Laskennallinen verovelka Viron tytäryhtiön tuloksesta lasketaan silloin, kun osingonjaosta on päätetty. Laskennalliset verovelat ja verosaamiset sisältyvät konsernitaseeseen.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet sekä niiden poistot

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on arvostettu alkuperäisiin hankinta-arvoihin, joista on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Tasearvoihin sisältyy lisäksi maa-alueiden ja rakennusten arvonkorotuksia. Venäjällä vuokratiloissa sijaitsevien myymälöiden sisätilojen viimeistelytoihin liittyvät pitkävaikutteiset menot on luokiteltu aineellisiksi hyödykkeiksi aineettomien hyödykkeiden sijaan vuodesta 2003 lukien. Vuoden 2003 osalta oikaisu 9,9 miljoonaa euroa on tehty vertailutietoihin.

Arvonkorotukset on tehty vuosien 1950 ja 1984 välisenä aikana, ja ne perustuvat kiinteistöarvioijien silloisiin arvioihin. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja.

Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden alkuperäiseen hankintamenoa ja arvioituaan taloudelliseen käyttöaikaan seuraavasti:

- Aineettomat hyödykkeet 5 vuotta
- Liikearvo ja konserniliikearvo 5 vuotta
- Muut pitkävaikutteiset menot 5-20 vuotta
- Rakennukset 20-50 vuotta
- Koneet ja kalusto 4-12 vuotta
- Kevyt myymäläkalusto, autot ja ATK-laitteet 4-5 vuotta

Pysyvien vastaavien arvopaperit on arvostettu hankintahintaan tai, mikäli niiden käypä arvo on pysyvästi alentunut, tähän alempaan arvoon.

Vaihtuvat vastaavat

Rahoitusarvopaperit on arvostettu hankintahintaan tai, mikäli niiden markkina-arvo on alempi, tähän alempaan arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostuksessa on käytetty alimman arvon periaatetta eli varasto on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemman luultuun hankintamenoa tai todennäköisen luovutushinnan mukaiseen alimpaan arvoon. Vaihto-omaisuuden hankintameno on määritelty käyttäen hankinnasta aiheutuneita muuttuvia menoja FIFO-periaatetta noudattaen.

Pakolliset varaukset

Pakollisina varauksina esitetään taseessa menoja, joihin on sitouduttu, mutta jotka eivät vielä ole realisoituneet. Näitä ovat esimerkiksi liiketoiminnan uudelleenjärjestelyistä johduneet menot. Pakollisia varauksia vastaavat kulut sisältyvät tuloslaskelmassa ao. kulujen ryhmään.

Tilinpäätössiirrot

Tilinpäätössiirrot ovat emoyhtiön poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutosta. Tilinpäätössiirtojen muutoksesta aiheutunut laskennallisen verovelan muutos on esitetty konsernitilinpäätöksessä verossa. Tilinpäätössiirtojen kertymä on konsernissa jaettu laskennalliseksi verovelaksi ja omaksi pääomaksi.

Valuuttakurssit		Tilinpäätöspäivän kurssi		Vuoden keskikurssi	
Maa	Valuutta	31.12.2004	31.12.2003	2004	2003
Venäjä	RUB	37,7570	36,9360	35,8447	34,6801
Viro	EEK	15,6466	15,6466	15,6466	15,6466
Latvia	LVL	0,6979	0,6725	0,6652	0,6407
Ruotsi	SEK	9,0206	9,0800	9,1243	9,1242
Liettua	LTL	3,4528	3,4524	3,4529	3,4527

Tilinpäätöksen liitetiedot

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2004	2003	2004	2003
1. Liikevaihto				
Liikevaihdon jakauma markkina-alueittain				
milj. euroa				
Suomi	1 237,9	1 254,9	970,6	987,7
Venäjä	105,1	70,5		
Viro	65,3	63,3		
Latvia	33,7	19,1		
Liettua	3,0	4,9		
Yhteensä	1 445,0	1 412,7	970,6	987,7
2. Liiketoiminnan muut tuotot				
milj. euroa				
Luovutusvoitot	3,1	15,4	2,9	15,4
Vuokratuotot tytäryhtiöiltä			3,8	4,1
Konserniyrityksiltä laskutetut palvelut			5,4	4,5
Yhteensä	3,1	15,4	12,1	24,0
3. Liiketoiminnan myyntikate				
milj. euroa				
Liikevaihto	1 445,0	1 412,7	970,6	987,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	955,2	957,6	666,7	694,5
Varaston muutos	-3,7	-2,4	0,6	-0,8
Myyntikate	493,5	457,5	303,4	294,0
Myyntikateprosentti liikevaihdosta	34,2	32,4	31,3	29,8
4. Henkilöstökulut				
milj. euroa				
Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa palkat ja palkkiot	1,1	1,1	0,6	0,7
Hallituksen jäsenten palkat ja palkkiot	0,3	0,2	0,3	0,2
Muun henkilökunnan palkat	161,1	155,0	117,7	116,1
Sairasajan palkat	4,1	3,8	3,1	3,0
Eläkekulut	24,1	22,4	18,1	16,9
Muut henkilösivukulut	11,5	12,4	7,2	9,1
Yhteensä	202,2	194,9	147,1	146,0
Henkilöstö keskimäärin				
Suomi	7 097	7 139	5 464	5 416
Venäjä	1 428	810	4	3
Viro	613	586	1	1
Latvia	440	196	3	3
Liettua	11	14		
Yhteensä	9 589	8 745	5 472	5 423
Henkilöstön ikäjakauma				
%				
alle 24 -vuotiaita	32,2	27,3	24,1	20,9
25 - 34 -vuotiaita	30,3	32,4	30,9	32,1
35 - 44 -vuotiaita	19,3	19,7	20,3	20,7
45 - 54 -vuotiaita	11,0	11,7	13,6	13,9
55 - 65 -vuotiaita	7,2	8,9	11,1	12,4
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0

Johdon eläkesitoumukset

Konserniin kuuluvien yhtiöiden toimitusjohtajien eläkeiksi on sovittu 60-65 vuotta, emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiksi on sovittu 60 vuotta. Näihin sitoumuksiin varaudutaan vuotuisin maksuin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2004	2003	2004	2003
5. Poistot ja arvonalentumiset				
milj. euroa				
Aineettomat oikeudet	3,9	3,4	2,1	2,1
Konserniliikearvo	0,0	0,0		
Liikearvo	0,0	0,1	0,0	0,0
Muut pitkävaikutteiset menot	5,8	4,3	2,1	1,9
Rakennukset ja rakennelmat	5,0	4,6	3,5	3,6
Koneet ja kalusto	15,4	16,4	6,7	8,5
Yhteensä	30,2	28,8	14,4	16,1
6. Liiketoiminnan muut kulut				
milj. euroa				
Liikepaikkakulut *	84,9	79,5	54,3	50,9
Markkinointikulut	40,2	37,8	12,7	12,9
Tavarankäsittelykulut	15,3	16,6	5,0	4,9
Luottotappiot	1,6	3,5	0,0	1,2
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	3,8	3,4	2,2	2,1
Muut kulut	47,1	42,6	22,3	21,9
Yhteensä	192,9	183,4	96,4	93,9
* sisältää ympäristökuluja, (mm. jätehuolto ja jätevesi) 0,8 miljoonaa euroa Suomessa v. 2004				
7. Rahoitustuotot				
milj. euroa				
Korko- ja rahoitustuotot konserniyhtiöiltä				
Osinko Oy Hobby Hall Ab:ltä				66,8
Osinko Seppälä Oy:ltä				2,3
Osinko Oy Suomen Pääomarahoitus-Finlands Kapitalfinans Ab:lta				0,7
Yhteensä				69,8
Korko- ja rahoitustuotot konsernin ulkopuolisilta				
Korollisista myyntisaamisista	9,2	9,7	9,2	9,7
Muusta	2,1	1,8	1,7	1,4
Yhteensä	11,3	11,5	10,9	11,1
8. Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista				
milj. euroa				
SPL Seppälä AB:n saamisten arvonalentuminen				0,0
Yhteensä				0,0
9. Korko- ja muut rahoituskulut konsernin ulkopuolisille				
milj. euroa				
Kurssitappiot ja kurssivoitot (netto)	0,9	1,8	3,1	3,3
Muut korko- ja rahoituskulut konsernin ulkopuolisille	3,5	2,5	2,5	2,2
Yhteensä	4,4	4,4	5,6	5,5
10. Satunnaiset erät				
milj. euroa				
Saadut konserniavustukset			14,0	9,0
Annetut konserniavustukset			-7,4	-4,7
Yhteensä			6,6	4,3
11. Tilinpäätössiirrot				
milj. euroa				
Suunnitelman mukaisten ja kirjattujen poistojen välinen erotus				
Aineettomat oikeudet			0,1	0,0
Muut pitkävaikutteiset menot			0,4	0,4
Rakennukset			-0,3	8,6
Koneet ja kalusto			2,6	2,9
Jälleenhankintavaraukset				-20,1
Yhteensä			2,8	-8,3
12. Välittömät verot				
milj. euroa				
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta tilikaudelta	25,0	20,5	19,3	20,6
Tuloverot tytäryhtiöosingoista				20,2
Tuloverot satunnaisista eristä			1,9	1,2
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta edellisiltä tilikausilta	0,3	-0,1	0,0	-0,2
Laskennallisen verovelan /-saamisen muutos *	-4,4	1,9		
Tilinpäätössiirtoihin kohdistuva vero			0,8	-2,4
Yhteensä	20,9	22,3	22,1	39,5
* Suomen verokannan muutos vaikutti -2,6 miljoonaa euroa ja Viron verovelan pieneneminen - 1,2 miljoonaa euroa vuonna 2004.				

Tilinpäätöksen liitetiedot

TASEEN LIITETIEDOT	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2004	2003	2004	2003
Pysyvät vastaavat				
13. Aineettomat hyödykkeet				
milj. euroa				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	23,1	19,2	14,4	11,7
Lisäykset 1.1.-31.12.	2,7	4,0	0,9	2,8
Vähennykset 1.1.-31.12.	-3,7	-0,1	-3,5	0,0
Hankintameno 31.12.	22,2	23,1	11,8	14,4
Kertyneet poistot 1.1.	12,8	9,4	8,7	6,6
Vähennysten poistot	-3,6	0,0	-3,5	
Tilikauden poisto	3,9	3,4	2,1	2,1
Kertyneet poistot 31.12.	13,1	12,8	7,2	8,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	9,1	10,3	4,6	5,7
Konserniliikearvo				
Hankintameno 1.1.	2,4	2,4		
Lisäykset 1.1.-31.12.	0,5			
Hankintameno 31.12.	2,9	2,4		
Kertyneet poistot 1.1.	2,4	2,3		
Tilikauden poisto	0,0	0,0		
Kertyneet poistot 31.12.	2,4	2,4		
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,5	0,0		
Liikearvo				
Hankintameno 1.1. ja 31.12.	0,3	0,3	1,1	1,1
Kertyneet poistot 1.1.	0,3	0,2	1,1	1,1
Tilikauden poisto	0,0	0,1	0,0	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	0,3	0,3	1,1	1,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	29,6	30,3	20,8	20,7
Lisäykset 1.1.-31.12.	3,1	2,3	2,9	1,8
Vähennykset 1.1.-31.12.	-2,0	-3,0	-1,3	-1,6
Hankintameno 31.12.	30,6	29,6	22,4	20,8
Kertyneet poistot 1.1.	14,8	13,8	10,0	9,2
Vähennysten poistot	-1,2	-2,0	-1,2	-1,0
Tilikauden poisto	3,3	3,0	2,1	1,9
Kertyneet poistot 31.12.	16,9	14,8	11,0	10,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	13,7	14,7	11,4	10,8
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	5,4	1,6	2,1	1,4
Lisäykset 1.1.-31.12.	1,1	5,9	0,6	2,1
Siirrot erien välillä	-5,3	-2,2	-2,1	-1,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,2	5,4	0,6	2,1
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	24,4	30,5	16,6	18,6
14. Aineelliset hyödykkeet				
milj. euroa				
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	11,9	14,3	5,6	7,9
Lisäykset 1.1.-31.12.		0,0		0,0
Vähennykset 1.1.-31.12.		-2,4		-2,4
Hankintameno 31.12.	11,9	11,9	5,6	5,6
Arvonkorotukset 1.1. ja 31.12.	5,9	5,9	5,9	5,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	17,8	17,8	11,5	11,5

TASEEN LIITETIEDOT	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2004	2003	2004	2003

Rakennukset ja rakennelmat

milj. euroa				
Hankintameno 1.1.	147,5	168,3	119,4	145,6
Lisäykset 1.1.-31.12.	16,0	10,9	5,3	1,4
Vähennykset 1.1.-31.12.	0,0	-31,8	0,0	-27,6
Hankintameno 31.12.	163,2	147,5	124,7	119,4
Kertyneet poistot 1.1.	41,0	48,0	34,6	38,3
Myytyjen hyödykkeiden kertyneet poistot		-11,5		-7,3
Vähennysten poistot	0,0		0,0	
Tilikauden poisto	5,0	4,6	3,5	3,6
Kertyneet poistot 31.12.	46,1	41,0	38,2	34,6
Arvonkorotukset 1.1. ja 31.12.	26,5	26,5	26,5	26,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	143,7	133,0	113,0	111,3

Koneet ja kalusto

Hankintameno 1.1.	135,0	127,6	70,8	74,4
Lisäykset 1.1.-31.12.	14,1	13,0	1,7	1,0
Vähennykset 1.1.-31.12.	-12,5	-5,6	-11,0	-4,6
Hankintameno 31.12.	136,5	135,0	61,5	70,8
Kertyneet poistot 1.1.	75,3	64,5	43,9	40,0
Vähennysten poistot	-12,0	-5,6	-10,6	-4,6
Tilikauden poisto	15,4	16,4	6,7	8,5
Kertyneet poistot 31.12.	78,6	75,3	40,0	43,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	57,8	59,8	21,5	26,8

Muut aineelliset hyödykkeet

Hankintameno 1.1.	14,9	12,1	0,1	0,1
Lisäykset 1.1.-31.12.	28,9	2,8		
Hankintameno 31.12.	43,8	14,9	0,1	0,1
Kertyneet poistot 1.1.	5,0	3,7		
Tilikauden poisto	2,6	1,2		
Kertyneet poistot 31.12.	7,6	5,0		
Kirjanpitoarvo 31.12.	36,3	10,0	0,1	0,1

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Hankintameno 1.1.	9,5	6,1	4,0	1,0
Muuntoero +/-	-0,2	-0,4		
Lisäykset 1.1.-31.12.	7,0	5,0	7,0	4,0
Siirrot erien välillä	-9,3	-1,2	-4,0	-1,0
Hankintameno 31.12.	7,0	9,5	7,0	4,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	7,0	9,5	7,0	4,0

Aineelliset hyödykkeet yhteensä

262,7 230,0 153,1 153,7

Tasearvoihin sisältyvät arvonkorotukset

milj. euroa				
Tontit ja maa-alueet	5,9	5,9	5,9	5,9
Rakennukset	26,5	26,5	26,5	26,5
Yhteensä	32,4	32,4	32,4	32,4

Kiinteistöjen arvonkorotukset on tehty vuosien 1950 ja 1984 välisenä aikana ja ne perustuvat kiinteistöarvioijien silloisiin arvioihin.

Verotusarvot ja palovakuutusarvot

milj. euroa	2003	2002	2003	2002
Verotusarvot				
Maa-alueet	72,7	76,0	69,0	72,3
Tytäryhtiöosakkeet			21,1	85,6
Muut osakkeet	19,9	18,7	16,2	16,5
Rakennukset				
Verotusarvot	22,2	28,8	18,1	24,8
Palovakuutusarvot	235,5	230,0	234,8	229,3

Jos verotusarvoa ei ole ollut käytettävissä, on esitetty kirjanpitoarvo.

Tilinpäätöksen liitetiedot

TASEEN LIITETIEDOT	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp				
	2004	2003	2004	2003			
15. Sijoitukset							
milj. euroa							
Osakkeet saman konsernin yrityksissä							
Hankintameno 1.1.			49,8	45,1			
Lisäykset 1.1.-31.12.			2,8	4,7			
Vähennykset 1.1.-31.12.			-4,9				
Kirjanpitoarvo 31.12.			47,7	49,8			
Saamiset saman konsernin yrityksiltä							
Kirjanpitoarvo 1.1.				3,7			
Vähennykset 1.1.-31.12.				-3,7			
Kirjanpitoarvo 31.12.				0,0			
Omat osakkeet							
Hankintameno 1.1.	6,2	6,2	6,2	6,2			
Vähennykset 1.1.-31.12.	-0,1		-0,1				
Kirjanpitoarvo 31.12.	6,1	6,2	6,1	6,2			
Muut osakkeet ja osuudet							
Hankintameno 1.1.	22,4	22,5	18,3	18,3			
Lisäykset 1.1.-31.12.	0,0	0,0	0,0	0,0			
Vähennykset 1.1.-31.12.	-0,5	0,0	-0,4	0,0			
Kirjanpitoarvo 31.12.	21,9	22,4	17,9	18,3			
Sijoitukset yhteensä	28,0	28,7	71,7	74,3			
Osakkeet ja osuudet							
Konserniyritykset							
	Luku- määrä	Osuus osakkeista %	Osuus äänivallasta %	Va- luutta	Nimellisarvo Valuutta 1 000	Kirjanpito- arvo tuhatta euroa	Oma pääoma tuhatta euroa
Emoyhtiön omistamat							
Oy Hobby Hall Ab, Helsinki	120 000	100	100	EUR	10 092	18 802	15 349
Seppälä Oy, Helsinki	30 000	100	100	EUR	5 046	5 046	11 245
Oy Stockmann Auto Ab, Helsinki	5 000	100	100	EUR	10	10	10
Stockmann AS, Tallinna	1 800	100	100	EEK	18 000	1 136	9 128
SIA Stockmann, Riika	975 000	100	100	LVL	1 950	3 008	-4 217
SIA Stockmann Centrs, Riika	31 500	63	63	LVL	63	116	23
Oy Stockmann Russia Holding Ab, Helsinki	4 000	100	100	EUR	673	796	653
Z-Fashion Finland Oy, Helsinki	50	100	100	EUR	9	8	8
Oy Suomen Pääomarahoitus- Finlands Kapitalfinans Ab, Helsinki	1 000	100	100	EUR	1 682	1 682	2 063
UAB Stockmann, Vilna	52 000	100	100	LTL	5 200	1 510	-945
Kambrium Oy, Helsinki	50	100	100	EUR	9	222	10
Kiinteistö Oy Friisinkeskus II, Espoo	1 948	97	97	EUR	9	612	734
Kiinteistö Oy Helsingin Valurinkatu 1, Helsinki	100	100	100	EUR	17	17	18
Kiinteistö Oy Luistelijanvuori, Vantaa	72	100	100	EUR	13	1 218	181
Kiinteistö Oy Länsi-Kaisla, Espoo	20	100	100	EUR	9	1 544	27
Kiinteistö Oy Muuntajankatu 4, Helsinki	50	100	100	EUR	9	3 272	2 190
Kiinteistö Oy Stävö, Helsinki	50	100	100	EUR	9	9	9
Kiinteistö Oy Vantaan Kiitoradantie 2, Vantaa	100	100	100	EUR	17	17	18
Kiinteistö Oy Vantaan Rasti, Vantaa	388	100	100	EUR	505	4 922	4 460
Oy Hullut Päivät-Galna Dagarna Ab, Helsinki	40	100	100	EUR	11	11	11
Autotalo Jurvakainen Oy, Oulu	100	100	100	EUR	17	2 776	2 210
Espoon Autotalo Oy, Espoo	400	100	100	EUR	11	463	35
TF-Autokeskus Oy, Vantaa	600	100	100	EUR	11	455	294
Emoyhtiön omistamat konserniyritykset yhteensä						47 652	43 514

TASEEN LIITETIEDOT

	Luku- määrä	Osuus osakkeista %	Osuus äänivallasta %	Va- luutta	Nimellisarvo Valuutta 1 000	Kirjanpito- arvo tuhatta euroa	Oma pääoma tuhatta euroa
Tytärtyhtiöiden omistamat							
ZAO Kalinka-Stockmann, Moskova	583 450	100	100	RUB	58 345	3 561	8 637
ZAO Stockmann-Krasnoselskaja, Moskova	100	100	100	RUB	55	8	2 177
ZAO Stockmann, Moskova	2 000	100	100	RUB	20 000	587	-2 308
Oy Stockmann Russia Finance Ab, Helsinki	40 000	100	100	EUR	673	784	745
Bullworker Myynti Oy, Helsinki	100	100	100	EUR	8	8	407
Oy Concert Hall Society Ab, Helsinki	10	100	100	EUR	0	0	0
Hobby Hall AB, Tukholma	1 000	100	100	SEK	100	11	7
ZAO Kalinka-Stockmann STP, Pietari	100	100	100	RUB	30 000	5	1 874
Tytärtyhtiöiden omistamat konserniyhtykset yhteensä						4 964	11 538
Konserniyhtykset yhteensä						52 616	55 052

Muut yritykset

	Luku- määrä	Osuus osakkeista %	Va- luutta	Nimellisarvo Valuutta 1 000	Kirjanpito- arvo tuhatta euroa
Emoyhtiön omistamat					
Oy Kamppiparkki Ab, Helsinki	50	6,1	EUR	168	1 556
Kiinteistö Oy Raitinkartano, Espoo	1 029	15,6	EUR	86	5 533
Kiinteistö Oy Tapiolan Säästötammi Fastighets Ab, Espoo	3 125	37,8	EUR	258	6 242
Tuko Logistics Oy, Kerava	540	9,0	EUR	908	3 553
Muut				2 015	1 020
Muut emoyhtiön omistamat yritykset yhteensä					17 903

	Luku- määrä	Osuus osakkeista %	Va- luutta	Nimellisarvo Valuutta 1 000	Kirjanpito- arvo tuhatta euroa
Tytärtyhtiöiden omistamat					
Arabian Kiinteistö Oy, Helsinki	5 174	51,3	EUR	17	2 522
Arabian Liiketalo Oy, Helsinki	1 590	12,0	EUR	1	995
Muut					486
Muut tytäryhtiöiden omistamat yritykset yhteensä					4 004
Muut konsernin omistamat yritykset yhteensä					21 907

Emoyhtiön ja tytäryhtiöiden omistamien julkisen kaupankäynnin kohteena olevien muiden osakkeiden markkina-arvo oli kirjanpitoarvon suuruinen.
Emoyhtiön omistamien Stockmannin omien osakkeiden markkina-arvo ylitti 31.12.2004 kirjanpitoarvon 2,7 miljoonalla eurolla.

KONSERNIRAKENTEEN MUUTOKSET

Vuoden 2004 syksyllä perustettiin Suomeen Oy Stockmann Russia Finance Ab, joka rahoittaa mm.venäläisten tytäryhtiöiden käyttömajausuushankinnat. Lisäksi perustettiin holdingyhtiö Oy Stockmann Russia Holding Ab, jonka omistukseen siirrettiin Venäjällä toimivien tytäryhtiöiden osakkeet.
Vuoden 2004 lokakuussa ostettiin Oulusta BMW-MINI-jälleenmyyjä Autotalo Jurvakainen Oy.
Vuoden 2003 syksyllä perustettiin Venäjälle ZAO Stockmann, joka harjoittaa liiketoimintaa uusien Mega Etelä ja Mega Pohjoinen tavaratalojen sekä Seppälän osalta keväästä 2004 lukien. Zaran liiketoimintaa on harjoitettu Venäjällä vuoden 2003 kesäkuusta lukien.
ZAO Stockmann-Krasnoselskaja -yhtiön puitteissa ja Suomessa Z-Fashion Finland Oy:n puitteissa vuoden 2002 keväästä lukien.
Vuoden 2002 alussa perustettiin Liettuaan UAB Stockmann, joka on harjoittanut Hobby Hallin postimyynntoimintaa Liettuaissa vuoden 2003 alusta lukien.

Saamiset

16. Pitkäaikaiset saamiset milj. euroa	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2004	2003	2004	2003
Korolliset myyntisaamiset	0,1	0,2	0,1	0,2
Saamiset saman konsernin yrityksiltä			34,0	4,5
Korolliset lainasaamiset	0,0	0,1	0,0	0,1
Muut saamiset	1,0	0,5		
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	1,1	0,9	34,1	4,8

17. Lyhytaikaiset saamiset

milj. euroa	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2004	2003	2004	2003
Korolliset myyntisaamiset	103,3	110,4	59,8	43,8
Korottomat myyntisaamiset	66,4	67,4	43,4	64,5
Myyntisaamiset yhteensä	169,6	177,7	103,2	108,4
Saamiset saman konsernin yrityksiltä			161,5	146,7
Muut saamiset	15,7	6,5	3,5	2,1
Siirtosaamiset	10,7	13,1	7,7	7,4
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	196,0	197,3	275,9	264,6

Korollisiin myyntisaamisiin sisältyy postimyynnin kertaluottoja 59,8 miljoonaa euroa vuonna 2004 ja 66,5 miljoonaa euroa vuonna 2003. Näiden saamisten korkotuotot kirjataan myyntihintaan sisältyvinä korkotuottojen sijasta liikevaihtoon.
Muita korollisia myyntisaamisia ovat Stockmann-tili-, osamaksu- ja leasing-saamiset, joiden korkotuotot kirjataan korkotuottoihin.

Tilinpäätöksen liitetiedot

TASEEN LIITETIEDOT	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2004	2003	2004	2003
18. Siirtosaamisten olennaiset erät				
milj. euroa				
Jaksotetut vuosialennukset	1,0	1,1	1,0	1,1
Jaksotetut rahoitustuotot	0,6	1,0	0,6	1,0
Jaksotetut henkilösivukulut	1,4	1,5	1,3	1,2
Verosaamiset	0,0	2,9		
Muut siirtosaamiset	7,7	6,7	4,8	4,2
Yhteensä	10,7	13,1	7,7	7,4
19. Rahoitusarvopapereiden hankintamenon ja markkina-arvon arvoero				
Rahoitusarvopaperit sisältävät pääasiassa julkisen kaupankäynnin kohteena olevia joukkovelkakirjoja.				
milj. euroa				
Markkina-arvo 31.12.	28,7	101,8	25,9	101,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	28,7	101,8	25,9	101,6
Erotus	0,0	0,0	0,0	0,0
20. Oman pääoman muutokset				
milj. euroa				
Osakepääoma				
A-osakkeet 1.1.	49,5	49,7	49,5	49,7
Vaihto A-sarjasta B-sarjaan	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
A-osakkeet 31.12.	49,1	49,5	49,1	49,5
B-osakkeet 1.1.	55,8	53,0	55,8	53,0
Vaihto A-sarjasta B-sarjaan	0,3	0,3	0,3	0,3
Merkintä optiotodistuksilla	1,6	2,5	1,6	2,5
B-osakkeet 31.12.	57,7	55,8	57,7	55,8
Osakepääoma yhteensä	106,8	105,3	106,8	105,3
Ylikurssirahasto 1.1.	147,1	133,1	147,1	133,1
Merkintä optiotodistuksilla	7,9	14,0	7,9	14,0
Ylikurssirahasto 31.12.	155,0	147,1	155,0	147,1
Omien osakkeiden rahasto 1.1.	6,2	6,2	6,2	6,2
Osakepalkkiot	-0,1		-0,1	
Omien osakkeiden rahasto 31.12.	6,1	6,2	6,1	6,2
Vararahasto 1.1.	0,2	0,1		
Muuntoero		0,0		
Siirto edellisten tilikausien voitosta		0,1		
Vararahasto 31.12.	0,2	0,2		
Muut rahastot 1.1.	43,7	43,7	43,7	43,7
Siirto edellisten tilikausien voitosta	0,1			
Muut rahastot 31.12.	43,8	43,7	43,7	43,7
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	244,6	238,9	177,6	126,1
Voitonjako	-123,3	-45,9	-123,3	-45,9
Muuntoero	0,2	0,0		
Siirto muihin rahastoihin	-0,1			
Osakepalkkiot	0,1	-0,1	0,1	
Yhteensä	121,5	192,9	54,4	80,2
Tilikauden voitto	58,2	51,7	54,0	97,4
Oma pääoma yhteensä	491,7	547,1	420,1	479,9
Laskelma voitonjakokelpoisista varoista 31.12.				
milj. euroa				
Muut rahastot	43,8	43,7	43,7	43,7
Voitto edellisiltä tilikausilta	121,5	192,9	54,4	80,2
Kertyneestä poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista omaan pääomaan kirjattu osuus	-63,8	-61,2		
Tilikauden voitto	58,2	51,7	54,0	97,4
Yhteensä	159,7	227,1	152,1	221,4
21. Emoyhtiön osakkeet				
Nimellisarvo 2,00 euroa				
A-osakkeita (à 10 ääntä)			kpl	kpl
			24 564 243	24 738 893
B-osakkeita (à 1 ääni)			28 855 817	27 890 448
Yhteensä			53 420 060	52 629 341

TASEEN LIITETIEDOT	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2004	2003	2004	2003
22. Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero			56,0	58,9
Vapaaehtoiset varaukset			20,1	20,1
Yhteensä			76,1	79,0
23. Laskennallinen verovelka				
milj. euroa				
Poistoerosta	17,2	19,2		
Vapaaehtoisista varauksista	5,2	5,8		
Jaksotuseroista	0,2	1,0		
Yhteensä	22,6	26,0		
24. Siirtovelkojen olennaiset erät				
milj. euroa				
Jaksotetut henkilökulut	32,4	30,3	24,3	22,6
Jaksotetut korkokulut	0,6	0,4	0,6	0,4
Postimyyntiin palautusten jaksotus	1,5	1,6		
Verovelat	8,0	9,7	7,4	8,9
Muut siirtovelat	5,7	4,4	1,2	1,6
Yhteensä	48,2	46,4	33,4	33,5
25. Vieras pääoma				
milj. euroa				
Laskennallinen verovelka	22,6	26,0		
Pitkäaikaiset korolliset velat	13,1	48,6		35,0
Lyhytaikaiset korolliset velat	52,7	16,0	53,1	16,0
Lyhytaikaiset korottomat velat	170,3	163,0	157,6	139,0
Yhteensä	258,7	253,7	210,7	190,1
26. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut				
milj. euroa				
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Annetut kiinnitykset	1,7	1,7	1,7	1,7
Pantatut arvopaperit	0,2	0,1	0,2	0,1
Yhteensä	1,9	1,7	1,9	1,7
Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta annetut vakuudet				
Vuokratakaukset			17,8	16,4
Muut takaukset			19,3	17,4
Yhteensä			37,1	33,8
Leasingvastuut				
Tilikaudella 2005 maksettavat	3,0	2,9	5,6	4,8
Myöhemmin maksettavat	0,8	0,9	12,4	11,9
Yhteensä	3,9	3,8	18,0	16,7
Muut omat vastuut				
Siirrettyjen leasing- ja osamaksusopimusten takaisinostovastuut	35,4	55,3	35,4	55,3
Yhteensä	35,4	55,3	35,4	55,3
Vastuut yhteensä				
Kiinnitykset	1,7	1,7	1,7	1,7
Pantit	0,2	0,1	0,2	0,1
Takaukset			37,1	33,8
Muut vastuut	39,2	59,1	53,4	72,0
Yhteensä	41,1	60,8	92,4	107,5

Tilinpäätöksen liitetiedot

		STOCKMANN-KONSERNI	
TASEEN LIITETIEDOT	2004	2003	
Liiketilöiden vuokrasopimukset			
milj. euroa			
Sitovien liiketilöiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat minimivuokrat			
Yhden vuoden kuluessa	59,3	54,1	
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	201,6	197,5	
Yli viiden vuoden kuluttua	195,9	219,5	
Yhteensä	456,8	471,1	

27. Eläkevastuut

Konsernin yhtiöiden eläkevastuut on vakuutettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Ulkomaiset tytäryhtiöt ovat hoitaneet henkilöstön eläkejärjestelyt paikallisen lainsäädännön mukaisesti. Eläkevastuut on kokonaan katettu.

28. Konsernin johdannaissopimukset

milj. euroa	31.12.2004	31.12.2003
Nimellisarvot		
Valuuttajohdannaissopimukset	86,9	11,7
Korkojohdannaissopimukset	35,0	35,0
Markkina-arvot		
Valuuttajohdannaissopimukset	1,0	-0,1
Korkojohdannaissopimukset	-0,5	-0,9

Johdannaissopimukset on tehty suojaustarkoituksessa.

Emoyhtiön voitonjakoehdotus

Konsernitaseen mukaiset jakokelpoiset varat olivat 31.12.2004 159,7 miljoonaa euroa.

Emoyhtiön taseen mukaiset jakokelpoiset varat olivat 31.12.2004 152,1 miljoonaa euroa.

Emoyhtiön taseen 31.12.2004 mukaan seuraavat summat ovat yhtiökokouksen käytettävissä:

• käytettävissä olevat voittovarot edellisiltä vuosilta sisältäen käyttörahaston	98 114 438,23
• tilikauden voitto	54 001 522,83
	<u>152 115 961,06</u>

Hallitus ehdottaa, että mainittu määrä käytetään seuraavasti:

ulkopuolisessa omistuksessa oleville 53 023 788 osakkeelle maksetaan

• vuodelta 2004 osinkoa 1,00 euroa osakkeelta	53 023 788,00
• käyttörahastoon ja voittovarojen tilille jätetään	99 092 173,06
	<u>152 115 961,06</u>

Helsingissä helmikuun 15. päivänä 2005

Hallitus

Lasse Koivu

Erkki Etola

Eva Liljeblom

Kari Niemistö

Christoffer Taxell

Carola Teir-Lehtinen

Henry Wiklund

Toimitusjohtaja

Hannu Penttilä

Stockmann Oyj Abp:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Stockmann Oyj Abp:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 2004. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelmat, taseet, kassavirtalaskelmat ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja yhtiön hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka tilivuodelta osoittaa 58.242.800,04 euron voittoa konsernin osalta ja

54.001.522,83 euron voittoa emoyhtiön osalta, on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käyttämiseksi on osakeyhtiölain mukainen.

Helsinki 17. helmikuuta 2005

Henrik Holmbom
KHT

Wilhelm Holmberg
KHT

Yhteystiedot

www.stockmann.fi
etunimi.sukunimi@stockmann.fi

Liikkeenjohto

Aleksanterinkatu 52 B
PL 220, 00101 HELSINKI
Puh. (09) 1211
Faksi (09) 121 3101

Konsernihallinto

Kutomotie 1 C
PL 147, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 3342

Tavarataloryhmä

Kutomotie 1 C
PL 147, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5812 (kotimaan toiminnot)
Faksi (09) 121 5250 (ulkomaantoiminnot)

Tavaratalot ja myymälät

Suomi

Helsingin tavaratalo

Aleksanterinkatu 52
PL 220, 00101 HELSINKI
Puh. (09) 1211
Faksi (09) 121 3632

Itäkeskuksen tavaratalo

Itäkatu 1-5 C 124, 00930 HELSINKI
Puh. (09) 121 461
Faksi (09) 121 4655

Jumbon tavaratalo (avataan loppuvuonna 2005)

Vantaanportinkatu 3, 01510 VANTAA
Puh. (09) 121 251
Faksi (09) 121 2555
Toimisto 14.8.2005 asti:
Kutomotie 1 C, 00380 HELSINKI
Puh. (09) 121 251
Faksi (09) 121 5504

Oulun tavaratalo

Kirkkokatu 14
PL 230, 90101 OULU
Puh. (08) 317 9411
Faksi (08) 317 9433

Tampereen tavaratalo

Hämeenkatu 4
PL 291, 33101 TAMPERE
Puh. (03) 248 0111
Faksi (03) 213 3573

Tapiolan tavaratalo

Länsituulentie 5, 02100 ESPOO
Puh. (09) 121 21
Faksi (09) 121 2269

Turun tavaratalo

Yliopistonkatu 22
PL 626, 20101 TURKU
Puh. (02) 265 6611
Faksi (02) 265 6714

Akateeminen Kirjakauppa

Keskuskatu 1
PL 128, 00101 HELSINKI
Puh. (09) 121 41
Faksi (09) 121 4245
www.akateeminen.com

Kirjakaupat

Helsingin keskusta, Itäkeskus, Tapiola, Tampere, Turku, Vantaa
(avataan loppuvuonna 2005)

Stockmann Outlet

Kuriiritie 17
01370 VANTAA
Puh. (09) 121 6551
Faksi (09) 121 6549

Stockmann Beauty**Toimisto**

Kutomotie 1 C
PL 147, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5812

Myymälät

Helsinki, Kuopio, Lahti, Pori, Seinäjoki, Tampere, Vaasa, Vantaa,
Espoo (avataan syksyllä 2005), Jyväskylä (avataan syksyllä 2005)

Zara**Toimisto**

Z-Fashion Finland Oy
Kutomotie 1 C
PL 147, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 4414
Faksi (09) 121 3342

Myymälät

Helsingin keskusta, Itäkeskus, Turku

Venäjä**Moskovan toimisto**

ZAO Stockmann
Microdistrict No 8, Khimki
141400 MOSCOW REGION, Russia
Puh. +7 095 739 8636
Faksi +7 095 739 8642

Smolenskajan tavaratalo

Smolenskaya Square, 3
121099 MOSCOW, Russia
Puh. +7 095 785 2500
Faksi +7 095 785 2505

Tavaratalo Mega Etelä

Mega Teplyj Stan Shopping Centre
Leninsky District
142704 MOSCOW REGION, Russia
Puh. +7 095 980 8282
Faksi +7 095 980 8283

Tavaratalo Mega Pohjoinen

Mega Khimki Shopping Centre
Microdistrict No 8, Khimki
141400 MOSCOW REGION, Russia
Puh. +7 095 974 0122
Faksi +7 095 784 7383

Erikoisliikkeet

Leninski boutique, Moskova
Muotimymälä, Pietari
Supermarket, Pietari

Zara**Toimisto**

Stockmann-Krasnoselskaya
Proezd Olminkogo 3 a
129085 MOSCOW, Russia
Puh. +7 095 974 0122
Faksi +7 095 282 0189

Myymälät

Moskova (3)

Bestseller**Toimisto**

ZAO Stockmann
Microdistrict No 8, Khimki
141400 MOSCOW REGION, Russia
Puh. +7 095 790 3261
Faksi +7 095 739 8642

Myymälä

Moskova

Viro**Tallinnan tavaratalo**

Liivalaia 53
10145 TALLINN, Estonia
Puh. +372 6 339 500
Faksi +372 6 339 556

Latvia**Riian tavaratalo**

13. Janvāra ielā 8
RIGA LV-1050, Latvia
Puh. +371 707 1200
Fax +371 707 3227

Yhteystiedot

Stockmann Auto

Kutomotie 1 A
PL 157, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 861
Faksi (09) 121 5401
www.stockmannauto.fi
etunimi.sukunimi@stockmann.fi

Myynti- ja huoltotoimipaikat

Espoo

Stockmann Auto, Audi Center Espoo

Audi: automyynti, huolto ja varaosat
Martinkuja 6
02270 ESPOO
Puh. (09) 121 781
Faksi (09) 455 1354

Stockmann Auto, Niittykumpu

Ford: automyynti, huolto, korikorjaamo ja varaosat
Kotitontuntie 2
02200 ESPOO
Puh. (09) 121 771
Faksi (09) 121 7740

Stockmann Auto, Suomenoja

Volkswagen: automyynti, huolto, korikorjaamo ja varaosat
Audi: korikorjaamo
Isonniitynkuja 2
02270 ESPOO
Puh. (09) 121 751
Faksi (09) 121 7561

Helsinki

Stockmann Auto, Herttoniemi

Ford: automyynti, huolto, korikorjaamo ja varaosat
Valurinkatu 1
00880 HELSINKI
Puh. (09) 121 481
Faksi (09) 121 4848

Stockmann Auto, Pitäjänmäki

Ford ja Volkswagen: automyynti, huolto ja varaosat
Audi, BMW ja MINI: huolto ja varaosat
Kutomotie 1 A
00380 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5401

Stockmann Auto, Lauttasaari huolto

Audi, Ford, Renault, Škoda, Volkswagen ja Volvo:
huolto ja varaosat
Vattuniemenkatu 27
00210 HELSINKI
Puh. (09) 121 6151
Faksi (09) 121 6153

Stockmann Auto, Takkatie huolto

Audi ja Volkswagen: huolto, korikorjaamo ja varaosat
Ford: korikorjaamo
Takkatie 7a
00370 HELSINKI
Puh. (09) 121 645
Faksi (09) 121 6400

Stockmann Auto, Takkatie

Varaosat, suurasiakasmyynti
Takkatie 7a
00370 HELSINKI
Puh. (09) 121 645
Faksi (09) 121 6400

Oulu

Stockmann Auto, Oulu

BMW ja MINI: automyynti, huolto, korikorjaamo ja varaosat
Tyrnäväntie 6
90400 OULU
Puh. (08) 562 9000
Faksi (08) 562 9010

Tampere

Stockmann Auto, Tampere

Škoda: automyynti, huolto, korikorjaamo ja varaosat
Ford ja Mitsubishi: huolto, korikorjaamo ja varaosat
Lahdenperänpätkä 3
33900 TAMPERE
Puh. (03) 3123 4111
Faksi (03) 3123 4129

Turku

Stockmann Auto, Turku

Ford: automyynti, huolto, korikorjaamo ja varaosat
Satakunnantie 164
20320 TURKU
Puh. (02) 273 6900
Faksi (02) 273 6940

Vantaa

Stockmann Auto, Tikkurila

Ford: automyynti, huolto, korikorjaamo ja varaosat
Lentohuoltopalvelu
Kuriiritie 19
01510 VANTAA
Puh. (09) 121 6500
Faksi (09) 121 6505

Stockmann Auto, Veromies

Volkswagen: automyynti, huolto, korikorjaamo ja varaosat
Audi: huolto, korikorjaamo ja varaosat
Lentohuoltopalvelu
Kiitoradantie 2
01530 VANTAA
Puh. (09) 121 761
Faksi (09) 121 7626

Hobby Hall

Hämeentie 157
00560 HELSINKI
Puh. (09) 777 611
Faksi (09) 7776 1381
www.hobbyhall.fi
etunimi.sukunimi@hobbyhall.fi

Suomi

Verkkokauppa

www.hobbyhall.fi

Asiakaspalvelu

Puh. 0106 7722
asiakaspalvelu@hobbyhall.fi

Myymälät

Hämeentie 157
00560 HELSINKI
Puh. (09) 7776 1286
Faksi (09) 7776 1290

Valimotie 11
01510 VANTAA
Puh. (09) 7776 1425
Faksi (09) 7776 1614

Logistiikkakeskukset

Tahkotie 2
01740 VANTAA
Puh. (09) 777 611
Faksi (09) 7776 1481

Valimotie 11
01510 VANTAA
Puh. (09) 777 611
Faksi (09) 7776 1597

Viro

Stockmann AS/Hobby Hall
Maakri 25
10145 TALLINN, Estonia
Puh. +372 6 339 600
Faksi +372 6 339 603

Verkkokauppa

www.hobbyhall.com

Myymälä

Paldiski maantee 102
Rocca al Mare kaubanduskeskus
10149 TALLINN, Estonia
Puh. +372 6 659 065

Latvia

SIA Stockmann/Hobby Hall
Katlakalna 11 c
RIGA LV-1073, Latvia
Puh. +371 707 3200
Faksi +371 707 3215
klientu.serviss@hobbyhall.fi

Seppälä

Tikkurilantie 146
PL 234, 01531 VANTAA
Puh. (09) 825 981
Faksi (09) 825 1100
www.seppala.fi
etunimi.sukunimi@stockmann.fi

Myymälät

Suomi

Alajärvi, Espoo (4), Forssa, Hamina, Haukipudas, Heinola, Helsinki (6), Hollola, Huittinen, Hyvinkää, Hämeenlinna (2), Iisalmi, Imatra (2), Joensuu (2), Jyväskylä (3), Jämsä, Järvenpää, Kaarina, Kajaani, Kangasala, Kankaanpää, Karhula, Kauhajoki, Kauhava, Kemi, Kemijärvi, Kempele, Kerava, Keuruu, Kirkkonummi, Klaukkala, Kokkola (2), Kotka, Kouvola (2), Kuopio (3), Kurikka, Kuusamo, Kuusankoski, Lahti (3), Lappeenranta (2), Lapua, Laukaa, Lempäälä, Lieksa, Lohja, Loimaa, Loviisa, Mikkeli, Muurame, Mäntsälä, Naantali, Nastola, Nivala, Nokia, Orimattila, Oulu (3), Palokka, Parainen, Pello, Pieksämäki, Pietarsaari, Pirkkala, Pori (3), Porvoo, Raahe, Raisio, Rauma, Riihimäki, Rovaniemi, Salo, Savonlinna, Seinäjoki (2), Siilinjärvi, Sodankylä, Sotkamo, Tammissaari, Tampere (5), Tornio, Turku (5), Uusikaupunki, Vaasa, Valkeakoski, Vammala, Vantaa (3), Varkaus, Ylivieska, Ylöjärvi, Äänekoski.

Viro

Haapsalu, Kohtla-Järve, Narva, Pärnu, Tallinna (7), Tartto (2), Viljandi

Latvia

Riika (5), Liepaja

Venäjä

Moskova (3)

Aleksanterinkatu 52 B
PL 220
00101 Helsinki
Puh. (09) 1211
www.stockmann.fi